

An Bhruiséil, 20 Márta 2023
(OR. en)

7613/23

**Comhad Idirinstitiúideach:
2023/0081(COD)**

**COMPET 242
IND 128
MI 219
BETREG 3
DIGIT 45
ECOFIN 266
EDUC 101
ENER 140
ENV 279
POLCOM 51
RECH 102
CODEC 422**

TOGRA

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	17 Márta 2023
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2023) 161 final
Ábhar:	Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE maidir le creat beart a bhunú chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta na hEorpa a neartú (An Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta)

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2023) 161 final.

Faoi iamh: COM(2023) 161 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 16.3.2023
COM(2023) 161 final

2023/0081 (COD)

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat beart a bhunú chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta na hEorpa a neartú (An Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta)

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Leis an aistriú chuig geilleagar aeráidneodrach glan agus an t-ollchóiriú comhfhreagrach ar ár gcóras fuinnimh, cuirtear deiseanna móra ar fáil maidir leis na hearnálacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt agus poist agus fás a chruthú. Tá an margadh domhanda le haghaidh príomhtheicneolaíochtaí glan-nialasachta ollmhonaraithe le méadú faoi thrí faoi 2030 le luach thart ar EUR 600 billiún in aghaidh na bliana¹. Thapaigh ár gcomhpháirtithe agus ár n-iomaitheoirí an deis sin agus tá bearta uailmhianacha á gcur i bhfeidhm acu chun codanna móra den mhargadh nua sin a dhaingniú. Tá na forbairtí sin bunaithe freisin ar bhreithnithe shlándáil an tsoláthair fuinnimh. Déanfar athléimneacht na gcóras fuinnimh amach anseo a thomhas go háirithe trí rochtain shlán ar na teicneolaíochtaí lena gcumhachtófar na córais sin - tuirbín gaoithe, leictrealóirí, ceallraí, grianfhuinneamh fótavoltach, teaschaidéil agus eile. Mar gheall ar an méid sin, beidh soláthar fuinnimh slán rithabhachtach chun fás eacnamaíoch agus, ar deireadh, chun an t-ord poiblí agus an tslándáil phoiblí a áirithiú.

Sa chomhthéacs sin, sa teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais² an 1 Feabhra 2023, cuireadh plean cuimsitheach i láthair chun iomaíochas tionscail glan-nialasachta na hEorpa a fheabhsú agus chun tacú leis an aistriú tapa chuig an aeráidneodracht. Tá na ceithre cholún seo a leanas mar bhunús leis an bplean: (i) timpeallacht rialála intuartha agus shimplithe; (ii) rochtain níos tapúla ar mhaoiniú; (iii) scileanna a fheabhsú agus (iv) trádáil oscailte do shlabhraí soláthair athléimneacha.

Tá an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta mar chuid de na gníomhaíochtaí a fógraíodh sa chomhthéacs sin, agus é d'aidhm aige an creat rialála a shimpliú, agus feabhas a chur ar an timpeallacht infheistíochta d'acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí an Aontais atá rithabhachtach chun spriocanna an Aontais maidir le haeráidneodracht a bhaint amach agus chun a áirithiú go mbeidh ár gcóras fuinnimh dícharbónaithe athléimneach agus go rannchuideoidh sé le truailliú a laghdú an tráth céanna, chun tairbhe na sláinte poiblí agus folláine an chomhshaoil phláinéid.

Tiocfaidh méadú faoi 15 ar tháirgeadh domhanda feithiclí leictreacha faoi 2050, agus tiocfaidh méadú faoi 4 ar úsáid foinsí in-athnuaite fuinnimh. Tiocfaidh méadú níos mó ná 6 uaire ar úsáid teaschaidéal faoi 2050, i gcomparáid leis an lá atá inniu ann, agus sroichfidh táirgeadh hidrigine ó leictrealú nó ó hidrigin atá bunaithe ar ghás nádúrtha le gabháil agus le stóráil carbóin 450 Mt in 2050. Fágfaidh sé sin go mbeidh infheistíochtaí monaraíochta carnacha domhanda de USD 1.2 trilliún ag teastáil chun go mbeidh go leor acmhainneachta ar fáil maidir le spriocanna domhanda 2030³. Is í an tSín is cúis le 90 % d'infheistíochtaí i saoráidí monaraíochta.

Faoi láthair, tá an Eoraip ina ghlan-allmhaireoir de theicneolaíochtaí glan-nialasachta, agus tá thart ar an gceathrú cuid de charranna leictreacha agus de cheallraí, agus beagnach gach modúl grianfhuinnimh fhótavoltaigh agus breosla-chealla á n-allmhairiú, ón tSín den chuid is

¹ Dearcadh i leith na dTeicneolaíochta Fuinnimh (2023), an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh.

² Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig Comhairle na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún: Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Aois Aeráidneodrach, an Bhruiséil, COM(2023) 62 final, 1.2.2023.

³ Dearcadh i leith na dTeicneolaíochta Fuinnimh (2023), an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh.

mó. Maidir le teicneolaíochtaí grianfhuinnimh fhótavoltaigh agus a gcomhpháirteanna, is mó an spleáchas sin ná 90 % de tháirgí i gcodanna réamhtheachtacha áirithe den slabhra luacha, amhail uingí agus sliseoga. In earnálacha eile, i gcás ina bhfuil tionscal an Aontais fós láidir, amhail tuirbíní gaoithe agus teaschaidéil, tá ár gcothromaíocht trádála ag dul in olcas agus tá méadú ag teacht ar chostais fuinnimh agus ionchuir ar tháirgeoirí an Aontais. Thairis sin, i réimse na gabhála agus na stórála carbóin, tá bac á chur faoi láthair ar theacht chun cinn slabhra luacha ghabháil agus stóráil carbóin san Aontas mar gheall ar easpa láithreán stórála CO₂.

An tráth céanna, tá teicneolaíochtaí glan-nialasachta i gcroílár leasanna láidre geostraitéiseacha agus i gcroílár an chine theicneolaíoch dhomhanda. Tá fonn ar thíortha a soláthar a áirithiú sna teicneolaíochtaí táirgthe fuinnimh is forbartha agus tá fonn orthu dlús a chur leis an aistriú glan. Tá infheistíocht mhór á déanamh ag réigiúin eile an domhain agus tá bearta tacaíochta á gcur i bhfeidhm acu chun a gcumais táirgeachta a nuáil agus a neartú. Leis an tAcht um Laghdú Boilscithe de chuid na Stát Aontaithe, déanfar breis agus USD 360 billiún a shlógadh faoi 2032. Is é is aidhm do phleananna na Seapáine maidir leis an gclaochlú glas suas le JPY 20 trilliún (tuairim agus EUR 140 billiún) a ardú — trí bhannaí ‘aistriú glas’. Tá Scéim Dreasa atá nasctha le táirgeadh curtha chun cinn ag an India chun feabhas a chur ar an iomaíochas in earnálacha ar nós grianphainéil fhótavoltaigh agus cadhnraí. Chuir an Ríocht Aontaithe, Ceanada agus go leor tíortha eile a gcuid pleananna infheistíochta i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta chun cinn freisin.

Thairis sin, le bliain anuas, bhí tionchar an-mhór ag an ngéarchéim fuinnimh ar go leor earnálacha Eorpacha, go háirithe na tionscail dianfhuinnimh amhail leasacháin, cruach, agus stroighin. Chun leanúint de bheith iomaíoch agus ciorclach agus a spriocanna maidir le dícharbónú agus truailliú nialasach á mbaint amach acu, ní mór rochtain a bheith ag na tionscail sin ar theicneolaíochtaí glan-nialasachta amhail ceallraí, teaschaidéil, painéil gréine, leictrealóirí, breosla-chealla, tuirbíní gaoithe, agus gabháil agus stóráil carbóin. Anuas air sin, tá ról lárnach ag na teicneolaíochtaí sin i neamhspleáchas straitéiseach oscailte an Aontais freisin, rud a áirithíonn go mbeidh rochtain ag saoránaigh ar fhuinneamh glan, inacmhainne slán. Tá gach gné ag an Aontas le go mbeidh sé ina cheannaire tionsclaíoch i margadh theicneolaíochtaí glan-nialasachta na todhchaí: le Dlí Aeráide an Aontais, soláthraítear cuspóir soiléir fadtéarmach; tá geilleagar láidir san Aontas mar aon le lucht saothair cumasach agus bonneagar den chéad scoth. Is iad na spriocanna atá ann, ní hamháin spleáchais a laghdú, ach rannchuidiú freisin na teicneolaíochtaí a theastaíonn ón tionscal san Aontas le go bhféadfar é a dhícharbónú a sholáthar, agus chun fuinneamh glan, inacmhainne agus slán a chur ar fáil do shaoránaigh, lena n-áirítear do theaghlaigh agus do thomhaltóirí leochaileacha ísealioncaim agus íseal-mheánioncam. Ba fhiú níos mó ná EUR 100 billiún éiceachóras glan-nialasach am Aontais in 2021, rud a mhéadaigh a luach faoi dhó ó bhí 2020 ann⁴.

Gabhann an meabhrán míniúcháin seo leis an togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat beart chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta fuinnimh na hEorpa a neartú (an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta).

Leis an togra seo, baintear amach an cuspóir éiceachóras monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta fuinnimh na hEorpa a neartú mar a leagtar amach sa Teachtaireacht ón gCoimisiún maidir le Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais.

⁴

[The rise of European Clean Tech – Report \[Fás Theicneolaíocht Ghlan na hEorpa — Tuarascáil\],
https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf](https://dealroom.co/uploaded/2022/04/Dealroom-Talis-Climate-Tech-Europe-2022.pdf)

Tá sé mar aidhm ag an nGníomh um an Tionscal Glan-nialasachta aghaidh a thabhairt ar na príomhghnéithe seo a leanas maidir le hinfheistíochtaí monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta:

- feabhas a chur ar chinnteacht infheistíochta, ar fhócas beartais agus ar chomhordú trí chuspóirí soiléire agus sásraí faireacháin a leagan síos;
- an t-ualach riaracháin a laghdú chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt lena n-áirítear trí cheanglais riaracháin a chuíchóiriú agus trí cheadú a éascú, deiseanna trialacha rialála a chur ar bun agus rochtain ar fhaisnéis a áirithiú;
- rochtain ar mhargaí a éascú trí bhearta sonracha a bhaineann leis an éileamh poiblí trí nósanna imeachtaí soláthair phoiblí agus ceantanna, agus trí scéimeanna chun tacú le héileamh príobháideach ó thomhaltóirí;
- tionscadail gabhála agus stórála carbóin a éascú agus a chumasú, lena n-áirítear trí infhaighteacht láithreán stórála CO₂ a fheabhsú;
- tacú leis an nuálaíocht, lena n-áirítear trí dheiseanna trialacha rialála;
- scileanna a fheabhsú chun poist ardcháilíochta a chruthú i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta;
- comhpháirtíochtaí tionsclaíocha glan-nialasachta a chomhordú.

• **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

Is cumasóir láidir don aistriú inbhuanaitheachta é glacadh teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain agus is féidir leis táirgí nua agus bealaí níos éifeachtúla a spreagadh chun fuinneamh a ghiniúint lena rannchuideoidh le cuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip⁵, rud a rannchuidíonn le spriocanna aeráide agus fuinnimh 2030 agus le cuspóir 2050 maidir leis an aeráidneodracht. Tá na teicneolaíochtaí sin ríthábhachtach freisin chun tionscal an Aontais a dhícharbónú agus chun é a chaomhnú san Eoraip.

Is féidir le suaitheadh soláthair agus spleáchais ar réigiúin eile chun teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain a sholáthar moill a chur ar aistriú inbhuanaitheachta an Aontais agus tionchar a bheith acu ar gach earnáil den gheilleagar. Chun aghaidh a thabhairt ar an suaitheadh agus ar na spleáchais, leis an togra neartaítear acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta fuinnimh na hEorpa. I gcás inarb infheidhme, ba cheart saoráidí a bheith i gcomhréir go hiomlán leis na ceanglais a eascraíonn ó reachtaíocht an Aontais amhail ceanglais a bhaineann le measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaol, astaíochtaí san aer, san uisce agus san ithir, lena n-áirítear riosca agus cosc tionóiscí tionsclaíocha, agus féachaint le hardéifeachtúlacht fuinnimh, acmhainní agus uisce a áirithiú. Tá sé i gcomhréir leis an Rialachán maidir leis an nGníomh um Amhábhair Chriticiúla freisin, Rialachán atá beartaithe i gcomhthreo leis an Rialachán seo⁶.

⁵ Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, ‘The European Green Deal [Teachtairacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, ‘an Comhaontú Glas don Eoraip’], COM(2019) 640, 11.12.2019.

⁶ IO: Cuir isteach sa téacs uimhir an Rialacháin maidir leis an nGníomh um Amhábhair Chriticiúla agus cuir isteach uimhir, dáta, teideal agus tagairt IO an Rialacháin sin san fhonóta.

Tá an togra seo comhsheasmhach freisin leis an Teachtaireacht ón gCoimisiún lena nuashonraítear straitéis thionsclaíoch nua⁷ 2020 i mí na Bealtaine 2021 ina sainaithnítear réimsí spleáchas straitéiseach a bhféadfadh laigí amhail ganntanais soláthair a bheith ina dtoradh orthu. Tá an Rialachán atá beartaithe ailínithe go hiomlán freisin leis na tograí sa tuarascáil deiridh ar thorthaí na Comhdhála ar Thodhchaí na hEorpa.

Cuirtear an togra seo ar fáil i bhfianaise na ndeiseanna a chuirtear ar fáil leis an gCiste don Nuálaíocht, clár InvestEU⁸, leis an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, Horizon Europe agus clár beartais chomhtháthaithe lena gcuirfear deiseanna ar fáil chun tacú le cuspóirí an Ghnímh seo.

Ar deireadh, tá an tionscnamh seo comhsheasmhach freisin le Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat chun infheistíocht inbhuanaithe a éascú (Tacsanomaíocht)⁹.

• **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Cuireann an togra le cuspóirí codanna den phacáiste ‘Oiriúnach do 55’ lena ndírítear ar thionscal an Aontais a dhícharbónú, go háirithe earnálacha a bhfuil sé deacair srian a chur leo, ar leictriú méadaithe agus ar fheithiclí agus ar bhreoslaí níos glaine a chur chun cinn ar bhealach atá neodrach ó thaobh na teicneolaíochta de¹⁰. Is é is aidhm don athbhreithniú ar na caighdeáin astaíochtaí CO₂ i gcomhair gluaisteáin agus veaineanna nua astaíochtaí gás ceaptha teasa na bhfeithiclí sin a laghdú a thuilleadh, rud a sholáthródh conair shoiléir réalaióch i dtreo soghluaisteacht astaíochtaí nialasacha. Tá méadú ag teacht cheana ar éileamh tomhaltóirí ar fheithiclí astaíochtaí nialasacha, amhail feithiclí is féidir a luchtú go leictreonach¹¹ agus is féidir leis an éileamh comhthairbhí móra a chruthú freisin chun an uailmhian maidir le truailliú nialasach a bhaint amach¹².

Rannchuideoidh na bearta atá beartaithe freisin le hathléimneacht agus le uathriail straitéiseach oscailte an Aontais trí shlándáil soláthair na bpríomhtheicneolaíochtaí a bhaineann le fuinneamh a áirithiú, rud atá ríthábhachtach chun tacú le forbairt earnálacha eile den gheilleagar agus don ord poiblí agus don tslándáil araon.

⁷ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig Comhairle na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, ‘Updating the 2020 New Industrial Strategy: Building a stronger Single Market for Europe’s recovery [Straitéis Tionsclaíoch Nua 2020 a Nuashonrú: Margadh Aonair níos láidre a thógáil do théarnamh na hEorpa]’ COM(2021) 350 final, 5.5.2021.

⁸ Rialachán (AE) 2021/523 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Márta 2021 lena mbunaítear Clár InvestEU agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2015/1017, IO L 107, 26.3.2021, lch. 30.

⁹ Rialachán (AE) 2020/852 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 18 Meitheamh 2020 maidir le creat a bhunú chun infheistíocht inbhuanaithe a éascú agus lena leasaítear Rialachán (AE) 2019/2088 (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 198, 22.6.2020, lch. 13).

¹⁰ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún. ‘Oiriúnach do 55’: sprioc aeráide 2030 an Aontais a bhaint amach ar an gconair i dtreo na haeráidneodrachta. COM(2021) 550, 14.7.2021.

¹¹ Mar shampla, tá méadú ag teacht ar sciar na ngluaisteán leictreach i ndíolacháin nua san Eoraip agus measfar go mbeidh sé cothrom le 14 % in 2021.

¹² Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún – Pathway to a Healthy Planet for All EU Action Plan: ‘Towards Zero Pollution for Air, Water and Soil’ [Conair chuig Pláinéad Sláintiúil do Chách, Plean gníomhaíochta an Aontais um Uisce, Aer agus Ithir Saor ó Thruailliú], COM(2021) 400 final, 12.5.2021.

Tá an togra seo comhsheasmhach le cur chuige an Aontais chun aistriú glas atá cothrom agus cóir a bhaint amach¹³. Tá sé comhsheasmhach freisin le gníomhaíochtaí atá beartaithe faoin mBliain Eorpach um Scileanna 2023 agus le tionscnaimh leanúnacha faoi Chomhshocrú an Aontais um Scileanna agus faoina gcomhpháirtíochtaí scileanna ar mhórsála chomh maith le beartais scileanna eile atá ann cheana, amhail an Treoirphlean um chomhar earnála maidir le scileanna. Cuirfidh an measúnú, an faireachán agus an réamhaisnéis ar riachtanais scileanna le hobair an Lárionaid Eorpaigh um Fhorbairt na Gairmoiliúna agus an Údaráis Eorpaigh Saothair, i measc nithe eile, agus cuirfear an obair sin san áireamh go hiomlán. Déanann an Líonra Eorpach Seirbhísí Fostaíochta socrúcháin fostaíochta a éascú agus bíonn os cionn 3 mhilliún folúntas ar an tairseach ar an meán. I bhfianaise éagsúlacht na bhfolúntas agus na bhfostóirí agus na huirlise atá ann le haghaidh meaitseáil uathoibríthe atá bunaithe ar scileanna, cuireann na socrúcháin atá á n-éascú ag líonra EURES agus tairseach EURES torthaí coincreiteacha ar fáil de réir mar a bhaineann sé le poist a bhaineann le Tionscal na dTeicneolaíochtaí Glan-nialasachta. Chun infheistíocht mhéadaithe in oiliúint i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta agus i bpróisis táirgthe glan-nialasachta nua a spreagadh, d'fhógair an Coimisiún i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais uaidh, i measc nithe eile, méadú ar uasteorainn an Rialacháin Ghinearálta maidir le Blocdhíolúine i leith cabhair do ghnóthais bheaga agus mheánmhéide le haghaidh oiliúna ó EUR 2 mhilliún go EUR 3 mhilliún, go gcuirfear bearta scileanna san áireamh agus measúnú a dhéanamh ar Thionscadal Tábhachtach ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne, agus go bhféachfaidh an Coimisiún ar an gcaoi a gcaitheann cuideachtaí le caiteachas oiliúna mar infheistíocht seachas mar chostas nó mar chostas oibriúcháin.

Tá an togra comhsheasmhach leis an Teachtaireacht 'Leas a bhaint as Tallann i Réigiúin na hEorpa' trí dhíríú ar fhórsa saothair na hEorpa a athsciliú agus a uas-sciliú, lena n-áirítear i réigiúin atá tar éis titim nó atá i mbaol titim i ngaistí forbartha tallainne. Cuirfear san áireamh ann, inter alia, an 'sásra chun cur leis an tallann' a forbraíodh chun tacú le réigiúin an Aontais atá thíos le meath luathaithe a ndaonra in aois oibre. Thairis sin, tá an togra comhsheasmhach le gníomhaíochtaí faoin gClár Oibre Nua Eorpach um Nuálaíocht, lena n-áirítear gníomhaíocht shuaitheanta maidir le tallann teicneolaíochta doimhne a chothú, a mhealladh agus a choinneáil agus lena ndírítear ar 1 mhilliún oibre le tallann domhainteicneolaíochta thar thréimhse 3 bliana ar fud na mBallstát go léir¹⁴.

Cuireann an togra forbairt tionscadal monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta chun cinn i réigiúin bheagfhorbartha agus i réigiúin trasdula trí rochtain shimplí uathoibríoch ar stádas straitéiseach a dheonú orthu. Dá bhrí sin, saothraíonn an togra cuspóirí comhtháthaithe agus rannchuidíonn sé le cóineasú na réigiún sin trí shócmhainní eacnamaíocha atá inbhuanaithe agus slán i bhfad na haimsire a thógáil. Trí chreat a chruthú chun teicneolaíochtaí glan-nialasachta sonracha a mhonarú, déanann an togra aon cheanglas is

¹³ Moladh ón gComhairle an 16 Meitheamh 2022 maidir le haistriú cóir i dtreo na haeráidneodrachta a áirithiú, (IO C 243, 27.6.2022, lch. 35).

¹⁴ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún - Clár Oibre Nua Eorpach um Nuálaíocht, COM(2022)332 final, 5.7.2022.

infheidhme faoin Rialachán Éicidhearthóireachta¹⁵ a chomhlánú, chomh maith leis an leasú atá beartaithe¹⁶ agus a mbearta cur chun feidhme.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

• Bunús dlí

Leis an rialachán seo, saothraítear an cuspóir ginearálta creat dlíthiúil a bhunú lena dtacaítear le forbairt monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas, chun tacú le spriocanna dícharbónaithe 2030 an Aontais agus sprioc 2050 an Aontais maidir le haeráidneodracht a bhaint amach agus chun slándáil an tsoláthair a áirithiú maidir leis na teicneolaíochtaí glan-nialasachta atá ag teastáil chun athléimneacht chóras fuinnimh an Aontais a choimirciú.

Leis an gcuspóir ginearálta sin, déantar cuspóirí sonracha maidir le hinfheistíochtaí i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a éascú (colún 1), astaíochtaí CO₂ a laghdú (colún 2), rochtain ar mhargáí a éascú (colún 3), scileanna a fheabhsú chun poist ardcháilíochta a chruthú i nglanteicneolaíochtaí glan-nialasachta (colún 4), tacú leis an nuálaíocht (colún 5) agus struchtúr sonracha a chruthú chun na cuspóirí sin a chur chun feidhme i dtéarmaí rialachais agus faireacháin araon (colún 6 agus 7).

Dá bhrí sin, is é an bunús dlí iomchuí Airteagal 114 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh ('an Conradh'), lena gcuirtear ar a chumas don Aontas bearta a dhéanamh lena méadaítear comhchuibhiú chun cothrom iomaíochta a chruthú laistigh den Aontas inar féidir borradh a chur le monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta, rud a chuideoidh leis an nuálaíocht agus lena n-éascaítear an t-aistriú glas.

Ar an gcéad dul síos, leis an gcuspóir sonracha maidir le feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú trí rialacha comhchuibhithe a leagan síos maidir leis an méadú ar acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas, beifear in ann aghaidh a thabhairt ar ilroinnt an mhargaidh inmheánaigh atá ann cheana maidir le gnéithe riachtanacha a bhaineann le próisis deonaithe ceadanna do tháirgeoirí teicneolaíochtaí glan-nialasachta, mar shampla. Ina theannta sin, méadóidh sé deimhneacht dhlíthiúil agus simpleoidh sé an t-ualach riaracháin do tháirgeoirí ar mian leo saoráidí táirgthe nua a thógáil nó saoráidí táirgthe atá ann cheana a leathnú laistigh den Aontas, agus an tráth céanna cruthófar na coinníollacha chun rochtain ar chistiú a éascú. Dá bhrí sin, is é Airteagal 114 den Chonradh bunús dlí an cholúin seo, lena ndéantar foráil maidir le bearta a ghlacadh chun bunú agus feidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú.

Chun cabhrú le laghdú astaíochtaí CO₂ san Aontas, Sainmhínítear sprioc an Aontais maidir le hacmhainneacht insteallta CO₂ faoin dara colún, mar aon leis na bearta is gá chun é a bhaint amach.

Leis an tríú cuspóir sonracha, rochtain ar an margadh aonair a éascú le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta faoin tríú colún, is gá éileamh poiblí agus príobháideach ar tháirgí inbhuanaithe a spreagadh, lena n-áirítear trína áirithiú go gcuireann ceannaitheoirí poiblí critéir i bhfeidhm go comhsheasmhach chun ardleibhéal inbhuanaitheachta agus athléimneachta a áirithiú sna táirgí glan-nialasacha a sholáthraíonn siad.

¹⁵ Treoir 2009/125/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 lena mbunaítear creat chun na ceanglais éicidhearthóireachta do tháirgí a bhaineann le fuinneamh a shocrú (athmhúnlú) (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 285, 31.10.2009, lch. 10).

¹⁶ Togra le haghaidh RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE lena mbunaítear creat chun ceanglais éicidhearthóireachta a shocrú do tháirgí inbhuanaithe agus lena n-aisghairtear Treoir 2009/125/CE, COM/2022/142 final, 30.3.2022.

Is é is aidhm don cheathrú cuspóir sonracha sineirgí a chruthú idir na Ballstáit agus cur chun cinn lucht saothair sciliúil, oilte agus inoiriúnaithe agus margaí saothair atá freagrúil don athrú eacnamaíoch san aistriú chuig fuinneamh glan a chomhchuihbhiú.

Chun tacú leis an nuálaíocht faoin gcúigiú colún, tá gá freisin le comhordú i measc na mBallstát chun deiseanna trialacha rialála a shocrú chun cothrom iomaíochta a áirithiú laistigh den Aontas le haghaidh turgnamh agus chun díolúintí comhchosúla ó dhlí an Aontais a cheadú.

Ar deireadh, leis an séú colún agus leis an seachtú colún, cruthaítear struchtúr rialachais comhchuihbhithe agus ceanglais faireacháin aonfhoirmeacha chun measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn atá déanta i dtreo na sprice coitinne monaraíocht teicneolaíochtaí glan-nialasachta a mhéadú.

• **Coimhdeacht (i gcás inniúlacht neamheisiach)**

Ní fhéadfaidh na Ballstáit cuspóirí an togra a bhaint amach agus iad ag gníomhú astu féin, de bhrí gur de chineál trasteorann atá na fadhbanna agus nach bhfuil siad teoranta do Bhallstáit aonair ná d'fhothacar Ballstát. Díritear sna gníomhaíochtaí atá beartaithe ar réimsí ina bhfuil breislúach inléirithe trí ghníomhú ar leibhéal an Aontais mar gheall ar scála, luas agus raon feidhme na n-iarrachtaí is gá.

Chun freagairt chuimsitheach a thabhairt ar an ngéarchéim fuinnimh atá ag déanamh difear don Aontas, tá gá le gníomhaíocht chomhpháirteach chomhordaithe thapa ó gheallsealbhoirí éagsúla, agus i gcomhar leis na Ballstáit. Thairis sin, i bhfianaise na ndúshlán atá ann maidir le dlús a chur le húsáid teicneolaíochtaí glan-nialasachta, cuidíonn idirghabháil ar leibhéal an Aontais le freagairtí a chomhordú chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais an Aontais maidir le hacmhainneachtaí monaraíochta breise le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus chun spleáchais struchtúracha a chosc. Ina theannta sin, le gabháil agus stóráil carbóin tá gá le cur chuige trasteorann an mhargaidh aonair chun a bheith ina réiteach éifeachtach do thionscail sna Ballstáit uile, lena n-áirítear sna Ballstáit sin nach bhfuil acmhainneacht stórála CO₂ acu, agus dá bhrí sin, is fearr aghaidh a thabhairt air ar bhealach comhordaithe ar leibhéal an Aontais.

Is léir gur féidir le gníomhaíocht ar leibhéal an Aontais gníomhaithe Eorpacha a thiomáint i dtreo fis choiteann agus straitéis choiteann cur chun feidhme. Tá sé sin rithabhachtach chun barainneachtaí scála agus raon feidhme a ghiniúint agus chun mais chriticiúil a ghiniúint atá riachtanach chun monaraíocht teicneolaíochtaí glan-nialasachta a uas-scálú san Aontas, agus an tráth céanna teorainn a chur le hiltroinnt iarrachtaí agus rásaí fóirdheontais atá dochrach idir na Ballstáit.

Tá gá le gníomhaíocht ón Aontas maidir leis na réimsí a dtugtar aghaidh orthu sa togra seo trí bhíthin na gcolún.

- Maidir leis an gcéad cholún ('Infheistíochtaí a éascú'), tacóidh an Tionscnamh le cruthú acmhainneachta teicneolaíochtaí glan-nialasachta ar mhórsála ar fud an Aontais chun forbairt agus monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chumasú, chun bunú tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a chothú, lena n-áirítear tionscadail straitéiseacha, trí próisis riaracháin agus próisis deonaithe ceadanna a chuíchóiriú. Chun na gníomhaíochtaí sin a dhéanamh, tá gá le gníomhaíocht ón Aontas chun cothrom iomaíochta a áirithiú laistigh den mhargadh Aonair.
- Chun an sprioc maidir le hacmhainneacht insteallta CO₂ san Aontas faoin dara colún a bhaint amach, tá gá le gníomhaíocht comhordaithe ar leibhéal an Aontais chun tacú le hiarrachtaí ar an leibhéal náisiúnta.

- Maidir leis an tríú colún ('Rochtain ar an margadh'), ní fhéadfar gníomhaíochtaí atá dírithe ar dhlús a chur le hinfheistíochtaí i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a dhearadh agus a chur chun feidhme go leordhóthanach ach ar leibhéal an Aontais, i bhfianaise scála na n-infheistíochtaí is gá agus i bhfianaise go ndéanfaidh na saoráidí monaraíochta sin freastal ar an margadh inmheánach, an t-éiceachóras iomlán a neartú, agus rannchuidiú chun slándáil an tsoláthair a ráthú.
- Leis an gceathrú colún ('Scileanna a fheabhsú chun poist ardcháilíochta a chruthú i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta'), déantar iarrachtaí a chomhordú chun a áirithiú go mbeidh an lucht saothair ar fáil a theastaíonn le haghaidh an tionscail ghlan-nialasachta san Eoraip trí thacú le hAcadaimh um scileanna speisialaithe a bhunú agus trí ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa a bhunú.
- Maidir leis an gcúigiú colún ('Nuálaíocht'), is é is aidhm do chruthú deiseanna trialacha rialála cothrom iomaíochta a chruthú don nuálaíocht maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas, agus díolúintí spriocdhírithe ó dhlí an Aontais a áirithiú, i gcás inar gá agus gan an bonn a bhaint de chuspóirí rialaitheacha eile.
- Faoin séú colún ('Rialachas'), trí struchtúr uathúil a chruthú ar leibhéal an Aontais, an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa, beidh an Choimisiún in ann na gníomhaíochtaí thuasluaite a chomhordú i gcomhpháirt leis na Ballstáit chun cur i bhfeidhm aonfhoirmeach an Rialacháin ar fud an Aontais a áirithiú, chomh maith le comhroinnt eolais.
- I ndáil leis an seachtú colún ('Faireachán'), áiritheofar le comhar feabhsaithe an Aontais an bailiú faisnéise is gá agus is inchomparáide. Cuirfidh sé sin ar a gcumas do na Ballstáit agus don Choimisiún ganntanais a thuar agus a chosc agus na bearta is gá a chur i bhfeidhm chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain na hEorpa a neartú ar bhealaí níos éifeachtaí ná trí mheascán de bhearta náisiúnta.

• **Comhréireacht**

Ceapadh an togra chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa a neartú trí bhearta chun infheistíochtaí a éascú, éileamh a dhreasú agus lucht saothair na hEorpa a uas-sciliú agus a athsciliú.

Cé go mbainfidh raon leathan teicneolaíochtaí glan-nialasachta tairbhe as an togra, leagtar níos mó béime ann ar na codanna sin d'éiceachóras na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta is mó a chuireann le cuspóirí aeráide agus fuinnimh 2030. Leis an bhfócas ar ghrianfhuinneamh, ceallraí/stóráil, fuinneamh gaoithe, leictrealóirí agus breosla-chealla, teaschaidéil, bithmheatán, eangacha leictreachais agus gabháil agus stóráil carbóin, tá sé beartaithe gníomhaíochtaí a dhíriú ar tháirgí agus ar chomhpháirteanna straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta chun aistriú glas na hEorpa a áirithiú.

Leis na tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta agus leis na deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta, cuireadh i bhfeidhm na sásraí is gá chun iomaíochas fadtéarmach agus cumas nuálaíochta thionscal na hEorpa a áirithiú trí chumais mhonaraíochta, timpeallachtaí píolótacha le haghaidh tástála agus turgnamhaíochta, forálacha maidir le hacmhainneacht stórála CO₂, an riosca a bhaint d'infheistíochtaí i dtionscadail straitéiseacha, chomh maith le gnólachtaí nuathionscanta, gnólachtaí atá i mbun fáis agus FBManna. Ceanglaítear ar na Ballstáit a áirithiú go ndeonófar ceadanna maidir le tionscadail mhonaraíochta den sórt sin trí nósanna imeachta atá níos tapúla agus nach bhfuil chomh amscaí céanna, chun dlús a chur le hacmhainneachtaí monaraíochta nua a shuiteáil mar

fhreagairt ar ghéarchéim fuinnimh an Aontais agus chun costais agus ualach riaracháin a laghdú do ghnólachtaí ar mian leo a n-acmhainneachtaí monaraíochta chun teicneolaíocht fuinnimh ghlain a leathnú san Eoraip.

Thairis sin, ba cheart acmhainneacht insteallta CO₂ leordhóthanach a chur ar fáil faoi 2030 faoi cholún 2, ós rud é gurb é an easpa bonneagair sin an scrogall is mó ar infheistíochtaí gabhála CO₂ a fhíorú, lena n-áirítear in earnálacha a bhfuil sé deacair srian a chur leo. Tá na sócmhainní, na hacmhainní agus na scileanna ag táirgeoirí ola agus gáis chun an acmhainneacht sin a chumasú. Agus iad ag obair le chéile, is féidir leo teacht ar na tionscadail is costéifeachtaí chun an cumas insteallta is gá a sholáthar sula dtiocfaidh an t-éileamh.

Ceaptar na dreasachtaí faoi cholún 3 chun éileamh cobhsaí ar theicneolaíochtaí glan-nialasachta a áirithiú, rud a fhágfaidh go mbeidh sé tarraingteach ó thaobh an gheilleagair de do ghnólachtaí chun táirgeadh teicneolaíochtaí glan-nialasachta saincheaptha a bhfuil ardfeidhmíocht inbhuanaitheachta acu a uas-scálú. Áiritheofar leo freisin go ndreasóidh an Rialachán cistí poiblí a bheidh dírithe ar theicneolaíochtaí den sórt sin. Ní bheidh an tAontas in ann a uaillmhianta aeráide do 2030 a bhaint amach ach trí aistriú tapa i dtreo teicneolaíochtaí glan-nialasachta inbhuanaithe.

Leis na gníomhaíochtaí ar scileanna maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta i gcolún 4, beidh an tAontas in ann a lucht saothair a chumhachtú chun rannchuidiú ar an mbealach is fearr leis an aistriú chuig fuinneamh glan.

Tá cruthú deiseanna trialacha rialála i gcolún 5 faoi réir coimircí iomchuí chun a áirithiú go mbeidh bearta maolaithe iomchuí ag gabháil le haon díolúine ó dhlí an Aontais agus ón dlí náisiúnta chun a áirithiú go gcomhlíonfar cuspóirí rialála eile a bhfuil tábhacht chomhionann ag baint leo agus tacú leis an nuálaíocht an tráth céanna.

Chun go bhfeidhmeoidh na bearta a leagtar amach thuas ar an mbealach is fearr is féidir, cuirtear struchtúr rialachais ar bun i gcolún 6, lena dtugtar le chéile na Ballstáit agus an Coimisiún chun a ngníomhaíochtaí a chomhordú chun a spriocanna coiteanna maidir le slándáil fuinnimh na hEorpa agus maidir leis an aistriú glas a bhaint amach.

Ar deireadh, tá gá le faireachán faoi cholún 7 chun a áirithiú go gcomhlíonfar an cuspóir ar leibhéal an Aontais maidir le monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus maidir le cuspóirí stórála CO₂, agus ar bhonn níos ginearálta ar chur i bhfeidhm an Rialacháin seo agus ar mhalartú faisnéise ag na Ballstáit agus ag an Aontas chun aon suaitheadh a d'fhéadfadh a bheith ann sa slabhra soláthair a chosc.

• **An rogha ionstraime**

Is i bhfoirm Rialacháin ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle atá an togra. Is é sin an ionstraim dlí is oiriúnaí do cholún 1 i bhfianaise an ghá atá ann na rialacha nua a chur i bhfeidhm go haonfhoirmeach, go háirithe an sainmhíniú ar na Tionscadail Straitéiseacha Teicneolaíochtaí Glan-nialasachta, chomh maith le nós imeachta aonfhoirmeach chun iad a aithint, agus tacú le hearnáil thionsclaíoch ar fud an mhargaidh inmheánaigh, agus an tráth céanna cruthú slabhraí luacha iomlána táirgeachta á gcumasú trí riachtanais gníomhaithe margaidh ón Aontas uile a mheaitseáil. Tá údar maith le Rialachán a roghnú mar ionstraim dlí le haghaidh cholúin 2 agus 3, ós rud é nach féidir ach le Rialachán, lena fhorálacha dlíthiúla atá infheidhme go díreach, an leibhéal aonfhoirmeachta is gá a sholáthar chun astaíochtaí CO₂ a laghdú agus chun tionscnamh de chuid an Aontais a bhunú agus a oibriú chun éileamh ar fud an mhargaidh inmheánaigh a dhreasú go haonfhoirmeach. Is fearr is féidir aghaidh a thabhairt ar cholún 4 freisin trí Rialachán lena dtacaítear le forbairt scileanna go haonfhoirmeach ar fud an Aontais. Ina theannta sin, is é Rialachán an ionstraim is oiriúnaí do cholún 5 chun tacú leis an nuálaíocht sa mhargadh inmheánach, agus do cholún 6, lena

gcruthaítear struchtúr rialachais lenar féidir leis na Ballstáit agus leis an gCoimisiún a gcuid gníomhaíochtaí a chomhordú, agus do cholún 7, faoina leagtar amach sásraí faireacháin aonfhoirmeacha. Ní gá an sásra a thrasú trí bhíthin bearta náisiúnta agus tá sé infheidhme go díreach.

3. TORTHAÍ AR MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, AR CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS AR MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Meastóireachtaí ex post/seiceálacha oiriúnachta ar an reachtaíocht atá ann cheana**

Leis an togra seo, tugtar comhchuibhiú breise agus is é an chéad chreat dlíthiúil comhleanúnach ar leibhéal an Aontais le haghaidh teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain. Dá bhrí sin, ní thacaíonn meastóireachtaí ex-post leis.

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

D'fhógair Uachtarán an Choimisiúin Ursula von der Leyen an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta an 17 Eanáir 2023 ag an bhFóram Eacnamaíoch Domhanda in Davos¹⁷. Baineann an chéad cholún le luas. Ní mór timpeallacht rialála a chruthú a chuirfidh ar ár gcumas uas-cálú go tapa agus dálaí fabhracha a chruthú d'earnálacha atá rithábhachtach chun glan-nialasacht a bhaint amach. Áirítear leis sin fuinneamh gaoithe, teaschaidéil, fuinneamh gréine, hidrigin ghlain, stóráil agus eile – a gcuireann ár bpleananna NextGenerationEU agus REPowerEU borradh faoin éileamh ina leith. Chun cabhrú leis sin, cuirfidh ar aghaidh Gníomh nua um an Tionscal Glan-nialasachta. Leanfaidh sé sin an tsamhail chéanna leis an nGníomh Eorpach um Shliseanna. Leis an nGníomh nua um an Tionscal Glan-nialasachta, sainithneofar spriocanna soiléire le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa faoi 2030. Is é an aidhm a bheidh ann infheistíocht a dhíriú ar thionscadail straitéiseacha feadh an tslabhra soláthair ina iomláine. Féachfaimid, go sonrach, ar an gcaoi le dlús a chur le ceadú do láithreáin táirgthe teicneolaíochtaí glan-nialasachta nua agus é a shimpliú.' Mar gheall ar an ngéarghá le gníomhú, ní dhearnadh aon mheasúnú tionchair agus níor beartaíodh aon chomhairliúchán poiblí ar líne. Déanfar an anailís agus an fhianaise thacaíochta uile a leagan amach i ndoiciméad inmheánach oibre a fhoilseofar laistigh de 3 mhí ar a dhéanaí ó fhoilsiú an togra.

Rinneadh plé ardleibhéil agus an chéad bhabhta comhairliúcháin leis na Ballstáit agus le páirtithe leasmhara teicneolaíochtaí glan-nialasachta ag an gcéad chruinniú de chuid an Ardáin Eorpaigh um Theicneolaíochtaí Glan-nialasachta, a d'eagraigh an Coimisiún an 30 Samhain 2022. Ag an gcruinniú, tugadh ionadaithe ardleibhéil ó 23 Bhallstát le chéile, mar aon le hionadaithe ó thionscail an fhuinnimh gaoithe, ceallraí, na heangaí leictreachais, teaschaidéal agus grianfhuinnimh fhótavoltaigh agus slabhra luacha. Le linn an chruinnithe, chuir rannpháirtithe i dtábhacht an gá práinneach atá ann dlús a chur le hacmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta mar fhreagairt ar chogadh foghach na Rúise i gcoinne na hÚcráine agus mar fhreagairt ar an iomaíocht rialaitheach domhanda san earnáil, amhail an tAcht um Laghdú Boilscithe de chuid na Stát Aontaithe. Tharraing na hionadaithe tionscail aird ar roinnt scrogall san Aontas, agus chuir siad i dtábhacht na nósanna imeachta fada um cheadú maidir le hacmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a thógáil nó a leathnú, rud a chuirfeadh bac freisin ar infheistíochtaí príobháideacha a shlógadh agus ar ghanntanais foirne cáilithe.

¹⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ga/speech_23_232

Sa bhreis ar mhalartuithe rialta le fada an lá leis na páirtithe leasmhara ábhartha, rinneadh suirbhé breise spriocdhírithe le sprioc-am gearr i mí Feabhra 2023 le rogha eagraíochtaí páirtithe leasmhara ó thionscail an fhuinnimh gaoithe, an ghrianfhuinnimh, ceallraí, teaschaidéal agus hidrigine/leictrealaithe chun léargais bhreise a sholáthar. Thuairiscigh na páirtithe leasmhara dúshlán maidir leis an méid seo a leanas:

- (1) agaí fada tionscanta agus ceadú fadálach maidir le tionscadail agus dlús a chur le hacmhainneachtaí táirgthe;
- (2) easpa cothroime iomaíochta le hiomaitheoirí idirnáisiúnta;
- (3) suaitheadh ar ábhair agus ganntanais ábhar;
- (4) creata reachtacha éagsúla, doiléire nó sriantacha ar leibhéal an Aontais agus/nó ar an leibhéal náisiúnta;
- (5) deacrachtaí maidir le láithreáin oiriúnacha táirgthe agus imscartha a aimsiú;
- (6) bacainní a bhaineann le tairiscintí poiblí;
- (7) ganntanas lucht saothair oilte;
- (8) táirgeadh inmheánach leordhóthanach agus spleáchas ar acmhainneachtaí monaraíochta na bpríomh-chomhpháirteanna;
- (9) costais arda táirgthe.

Ina theannta sin, rinneadh ionchur breise a bhí ábhartha do roghanna beartais an togra a mheas ó chruinnithe le hionadaithe tionscail agus le húdaráis phoiblí faoi chuimsiú na hoibre a rinneadh sna comhghuaillíochtaí tionsclaíocha a sheol an Coimisiún Eorpach, go háirithe Comhghuaillíocht Ceallraí an Aontais, an Chomhghuaillíocht Eorpach don Hidrigin Ghlan (lena n-áirítear a Chomhpháirtíocht Leictreoirí), Comhghuaillíocht Amhábhar an Aontais agus an Chomhghuaillíocht Eorpach um an Tionscal Fótvoltachais Gréine. Thairis sin, chuir an Fóram Tionsclaíoch Eorpach um Fhuinneamh Glan, fóram a eagraíodh i gcruinnithe rialta le linn 2021 agus 2022, chuir sé ardán mór ar fáil le haghaidh plé ar riachtanais thionsclaíocha. A mhéid a bhaineann le gabháil agus stóráil carbóin, ag Fóram 2022 AE GÚSC, tá meastachán déanta ag páirtithe leasmhara ar éileamh ar sheirbhísí stórála bliantúla sa Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE), go mbeidh an t-éileamh ag fás ó bhonn an-íseal go 80 milliún tona CO₂ in 2030 agus chun ar a laghad 300 milliún tona Co₂a₂ a bhaint amach in 2040.

Thairis sin, le teagmháil sheanbhunaithe rialta le páirtithe leasmhara tionscail, leis na Ballstáit agus le comhlachais trádála, bhíothas in ann faisnéis agus aiseolas ábhartha a bhailiú.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Bhíothas in ann roinnt mhaith faisnéise agus aiseolais a bhí ábhartha don togra a bhailiú a bhuí le teagmhálacha seanbhunaithe agus rialta le geallsealbhóirí tionscail, leis na Ballstáit, le comhlachais trádála agus le comhlachais úsáideoirí.

Foilsíodh go leor staidéar agus tuarascálacha le blianta beaga anuas ar an earnáil mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta lena ndéantar cur síos ar threochtaí agus ina soláthraítear fíricí agus figiúirí, agus bhí siad mar bhonn eolas don togra, lena n-áirítear an méid seo a leanas:

- (1) An Coimisiún Eorpach. Dul chun cinn maidir le hiomaíochas teicneolaíochtaí fuinnimh ghlan. COM/2022/643 final
- (2) An Coimisiún Eorpach. Tuarascáil bhliantúil an Airmheáin Chomhpháirtigh Taighde maidir le Scórchlár Iomaíochais Thionscal Aeráidneodrachta na hEorpa. 2021

- (3) Faireachlann um Theicneolaíocht Fuinnimh Ghlain. Tuarascálacha 2022.
- (4) An Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh - Dearcadh i leith na Teicneolaíochta Fuinnimh. 2023

- **Measúnú tionchair**

Níl measúnú tionchair foirmiúil ag gabháil leis an togra seo. I bhfianaise na práinne chun gníomhaíocht a dhéanamh mar gheall ar na cúiseanna a míníodh thuas, ní fhéadfaí measúnú tionchair a chur i gcrích sa thréimhse ama a bhí ar fáil sula nglacfaí an togra. Déanfar an anailís agus an fhianaise thacaíochta uile a leagan amach i ndoiciméad inmheánach oibre a fhoilseofar laistigh de 3 mhí ar a dhéanaí ó fhoilsiú an togra.

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Leis an togra seo, leagtar síos bearta arb é is aidhm dóibh éiceachóras teicneolaíochtaí glan-nialasachta a threisiú. I gcás cuideachtaí a mhonaraíonn teicneolaíocht fuinnimh ghlain san Eoraip, méadóidh sé cinnteacht dhlíthiúil, éascóidh sé bunú saoraidí monaraíochta nua trí nósanna imeachta ceadúcháin simplithe agus níos tapúla, chomh maith le rochtain ar mhaoiniú a éascú tríd an riosca a bhaint de thionscadail agus trí lucht saothair oilte a sholáthar san Aontas. I gcás soláthraithe réiteach teicneolaíochtaí glan-nialasachta, cinnteoidh sé foinse sheasta éilimh de threalamh, táirgí agus comhpháirteanna fuinnimh atá an-inbhuanaithe. I gcás riaracháin phoiblí náisiúnta, méadóidh sé an glacadh le teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas agus neartóidh sé comhordú (tríd an Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa a thabhairt isteach). Thairis sin, leis an gcreat, beartófar bearta sonracha lena dtacófar leis an nuálaíocht, lena n-áirítear deiseanna trialacha rialála agus tacaíocht thiomnaithe d'úsáideoirí ar mhionscála agus do sholáthraithe teicneolaíochtaí glan-nialasachta inbhuanaithe ardcháilíochta chun margaí aschuir a aimsiú san Eoraip agus chun a riachtanais a mheaitseáil le gníomhaithe eile sa mhargadh chun slabhraí luacha iomlána a chruthú laistigh den Aontas.

Tá sé d'aidhm shonrach ag an togra freisin iomaíochas agus bonn tionsclaíoch na hEorpa i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a neartú. Áirithítear comhsheasmhacht iomlán le reachtaíocht earnála an Aontais atá ann cheana is infheidhme maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta (e.g. maidir le coigilteas fuinnimh, lipéadú fuinnimh, agus cur in úsáid), lena dtabharfar tuilleadh soiléireachta agus lena simpleofar forfheidhmiú na rialacha nua, chomh maith leis an reachtaíocht atá beartaithe maidir le hamhábhair chriticiúla.

- **Ceartha bunúsacha**

Déantar foráil in Airteagal 16 de Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt') maidir leis an tsaoirse chun gnó a sheoladh. Leis na bearta faoin togra seo, cruthaítear acmhainneacht nuálaíochta agus cothaítear éileamh ar theicneolaíochtaí fuinnimh ghlain, rudaí ar féidir leo treisiú a dhéanamh ar an tsaoirse chun gnó a sheoladh i gcomhréir le dlí an Aontais agus le dlíthe agus cleachtais náisiúnta. Mar sin féin, le roinnt beart faoi cholún 2 a bhfuil gá leo chun aghaidh a thabhairt ar shuaití tromchúiseacha i soláthar teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas d'fhéadfaí teorannú sealadach a chur ar an tsaoirse chun gnó a sheoladh agus ar an tsaoirse conartha, a chosnaítear le hAirteagal 16 agus ar an gceart chun maoine, atá faoi chosaint Airteagal 17 den Chairt. I gcomhréir le hAirteagal 52(1) den Chairt, déanfar forail sa dlí maidir le haon teorannú ar na ceartha sin sa togra seo, déanfar inneachar sár-riachtanach na gceart agus na saoirsí sin a urramú, agus comhlíonfar prionsabal na comhréireachta leis.

An oibleagáid faisnéis shonrach a nochtadh don Choimisiún, ar choinníoll go gcomhlíontar coinníollacha áirithe, urramaítear léi bunbhrí na saoirse chun gnó a sheoladh agus ní dhéanfar difear díréireach don tsaoirse chun gnó a sheoladh léi (Airteagal 16 den Chairt). Fónann aon iarraidh ar fhaisnéis don chuspóir de leas ginearálta an Aontais chun bheith in ann bearta

maolaithe féideartha chun freagairt ar ghéarchéim an tsoláthair fuinnimh a shainaithe. Is iomchuí agus éifeachtach na hiarrataí faisnéise sin chun an cuspóir a bhaint amach tríd an bhfaisnéis is gá a sholáthar chun measúnú a dhéanamh ar an ngéarchéim atá ann faoi láthair. I bprionsabal, ní iarrann an Coimisiún ar eagraíochtaí ionadaíocha ach an fhaisnéis is inmhianaithe a thabhairt agus ní fhéadfaidh sé iarrataí a eisiúint chuig gnóthais aonair ach amháin má tá gá leis sin sa bhreis ar an bhfaisnéis is inmhianaithe. Ós rud é nach bhfuil faisnéis faoi staid an tsoláthair ar fáil ar bhealach eile, níl aon bheart chomh héifeachtach céanna ann chun an fhaisnéis is gá a fháil le go mbeidh cinnteoirí Eorpacha in ann gníomhaíocht mhaolaithe a dhéanamh. I bhfianaise iarmhairtí tromchúiseacha eacnamaíocha agus sochaíocha ganntanas an tsoláthair fuinnimh agus tábhacht na ngníomhaíochtaí maolaithe dá réir, tá iarrataí ar fhaisnéis i gcomhréir leis an aidhm inmhianaithe.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Leis an togra, bunaítear an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa. Tacóidh ceannnteideal 7 de bhuiséad an Aontais le heagrú an Ardáin um Ghlan-nialasacht na hEorpa le EUR 5 130 milliún san iomlán le haghaidh seisear oifigeach. Ciallaíonn sé sin caiteachas bliantúil EUR 1 026 milliún. Beidh an fhoireann freagrach as na cúraimí a dhéanamh i ndáil leis an Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa chomh maith le Acadaimh um an Tionscal Glan-nialasachta, mar a leagtar amach sa Rialachán seo. Thairis sin, meastar sa togra costais bhreise do choistí a bhfuil buiséad EUR 125 000 acu.

Tacófar le cistiú chostais ghaolmhara an tionscnaimh seo leis an mbuiséad le haghaidh ‘An margadh inmheánach earraí agus seirbhísí a oibriú agus a fhorbairt’ faoin gCreat Airgeadais Ilbhliantúil reatha go dtí 2027.

Chun taighde agus anailís sonraí a dhéanamh chun faireachán a dhéanamh ar an tionscnamh agus ar fhorbairtí sa mhargadh agus chun sonraí cothrom le dáta a fháil faoi shlabhraí soláthair teicneolaíochtaí glan-nialasachta chun dul i ngleic le saincheistanna a bhaineann leis an Rialachán seo, leithdháiltear buiséad EUR 720 000.

Tacóidh an togra seo le hAcadaimh um an Tionscal Glan-nialasachta le síolchistiú i bhfoirm EUR 3 mhilliún ón mbuiséad don Chomhghnóthas um Hidrigin Ghlan agus EUR 2.5 milliún ón mbuiséad do Chlár an Mhargaidh Aonair, colún FBM.

Tá tuilleadh mionsonraí ar fáil sa ráiteas airgeadais reachtach atá i gceangal leis an togra seo.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socruithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar aschur, ar thorthaí agus ar thionchar an togra seo 3 bliana tar éis an dáta a dtiocfaidh sé i bhfeidhm agus gach 4 bliana ina dhiaidh sin. Cuirfear príomhthorthaí na meastóireachta i láthair i dtuarascáil chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig an gComhairle, meastóireacht a phoibleofar.

- **Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra**

1.1 Caibidil I – Ábhar, raon feidhme agus sainmhínithe

Leagtar amach cuspóirí an Rialacháin seo agus a ábhair i gCaibidil I. Déantar cuspóirí an Rialacháin a aistriú go príomhthagarmharc foriomlán atá cainníochtaithe arb é is aidhm dó a áirithiú, faoi 2030, go sroichfidh acmhainneacht mhonaraíochta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta straitéiseacha san Aontas a liostaítear san Iarscríbhinn 40 % ar a laghad de riachtanais úsáidte bhliantúla an Aontais. Is uailmhian pholaitiúil fhoriomlán é an tagarmharc sin chun ard-athléimneacht a bhaint amach ar fud teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus ar fud

an chórais fuinnimh fhoriomláin, agus an gá atá leis an uailmhian sin a shaothrú ar bhealach solúbtha agus éagsúlaithe á chur san áireamh an tráth céanna. Cuirtear san áireamh i leibhéal an tagarmhairc sin na cuspóirí tascacha a bhaineann go sonrach le teicneolaíocht a leagtar amach in Aithris 16 den togra. Ní mar an gcéanna an méid sin agus meánmhéid an dara ceann, i bhfianaise an mhéid seo a leanas:

- (i) Tá raon feidhme na hIarscríbhíne níos leithne ná na cúig theicneolaíocht ar sainaitníodh cuspóirí tascacha a bhaineann go sonrach le teicneolaíocht ina leith in Aithris 16;
- (ii) I gcás roinnt teicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta, amhail grianfhuinneamh fótvoltach, bheadh 40 % ina iarracht uas-scálaithe uailmhianach i leith na hacmhainneachta monaraíochta comhfhreagraí;
- (iii) Cuirtear san áireamh sa tagarmharc ceannlíne foriomlán an gá atá le hacmhainneacht mhonaraíochta a uas-scálú, ní hamháin do tháirgí deiridh ach do chomhpháirteanna sonracha freisin. I gcás cuid díobh sin, amhail (sliseoga, uingí nó painéil gréine i gcás grianfhuinneamh fótvoltach nó anóidí agus catóidí le haghaidh ceallraí, bheadh baint amach 40 % den tagarmharc ceannlíne ina chuspóir indéanta ach an-uailmhianach).
- (iv) Cabhróidh an tagarmharc ceannlíne in éineacht leis na módúlachtaí faireacháin a leagtar amach in Airteagal 31 chun leochaileachtaí nó dúshláin atá ann cheana nó a d'fhéadfadh a bheith ann a bhaineann le hathléimneacht teicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta a shainaithint go luath agus déanfaidh sé gníomhaíocht, de réir mar is iomchuí.

Soiléirítear i gCaibidil I freisin sainmhínthe a úsáidtear ar fud na hionstraime, lena n-áirítear coincheap na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta. Leis an Rialachán, bunaítear creat, ina bhfuil seacht 'gcolún', chun iomaíochas éiceachóras monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa a neartú. Go sonrach, leagtar síos sa Rialachán na coinníollacha is gá chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur chun cinn, próisis riaracháin agus próisis deonaithe ceadanna a chuíchóiriú agus Tionscadail Straitéiseacha Teicneolaíochta glan-nialasachta a shainiú (colún 1). Leagtar síos sa Rialachán na coinníollacha chun acmhainneacht insteallta CO₂ a mhéadú (colún 2) chomh maith leis an éileamh ar theicneolaíochtaí glan-nialasachta a dhreasú (colún 3). Cruthaítear leis, freisin, creat chun lucht saothair oile a áirithiú san earnáil (colún 4), nuálaíocht a chothú (colún 5), struchtúr rialachais a chruthú (colún 6) agus bunaítear creat chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme na mbeart sin (colún 7).

1.2. Caibidil II - Coinníollacha cumasúcháin do mhonarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta

Le Roinn 1, socraítear próisis ceadúcháin do thionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Bainfidh gach tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta tairbhe as na Ballstáit a ainmneoidh údarás inniúil náisiúnta a bheidh ag feidhmiú mar phointe teagmhála aonair, a bheidh i gceannas ar chomhordú agus éascú an cheadaithe, ar oibreoirí eacnamaíocha a threorú, agus a áiritheoidh go mbeidh rochtain ag an bpobal ar fhaisnéis agus gur féidir gach doiciméad a chur isteach go digiteach. Leagtar síos sa Rialachán amlínte mionsonraithe maidir le nósanna imeachta um cheadú de réir chineál an tionscadail a forbraíodh. Tá an togra comhsheasmhach le dlí an Aontais maidir le ceadú, amhail Treoir

(AE) 2018/2001 maidir le Fuinneamh In-athnuaite¹⁸, an Rialachán maidir leis an nGréasán Fuinnimh Tras-Eorpach¹⁹, an Treoir maidir le Gás²⁰ agus an Rialachán ón gComhairle maidir le húsáid fuinnimh in-athnuaite²¹, chomh maith leis na tograí maidir le leasú REPowerEU ar an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite²², an togra maidir leis an nGníomh um Shliseanna²³ agus an leasú ar an Rialachán maidir leis an nGníomh um Amhábhair Chriticiúla. Tá nósanna imeachta ceadúcháin gan dochar do mheasúnuithe agus d'údaruithe comhshaoil mar a shonraítear i ndlí an Aontais.

Le Roinn 2, leagtar síos rialacha a bhaineann le roghnú agus cur chun feidhme tionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Leis na critéir chun tionscadail straitéiseacha a roghnú, cumhdaítear ann rannchuidiú a dhéanann an tionscadal le hathléimneacht teicneolaíoch agus tionsclaíoch chóras fuinnimh an Aontais agus/nó rannchuidiú an tionscadail le hiomaíochas shlabhra soláthair thionscal glan-nialasach an Aontais. Sainítear sa Rialachán na nósanna imeachta le gur féidir tionscadail a chur isteach agus go n-aithneoidh na Ballstáit iad mar thionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Deonófar stádas tosaíochta do thionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta chun na próisis ceadúcháin is tapúla a áirithiú i gcomhréir le dlíthe náisiúnta agus le dlíthe an Aontais agus bainfidh siad tairbhe as amlínte ceadúcháin intuatha. Féadfar iad a mheas mar leas poiblí sáraitheach freisin chun críocha ceadúcháin ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha a leagtar amach i ndlí an Aontais. Gan dochar do rialacha maidir leis an státchabhair, tabharfaidh na Ballstáit faoi ghníomhaíochtaí chun dlús a chur le hinfheistíochtaí príobháideacha i dtionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus chun iad a phlódú isteach chun dlús a chur lena gcur chun feidhme. Beidh tionscnóirí tionscadal straitéiseach teicneolaíochtaí glan-nialasachta in ann tairbhe a bhaint freisin as comhairle maoiniúcháin a eascraíonn as an Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa a bunaíodh i gCaibidil VII.

1.3. Caibidil III – Acmhainneacht insteallta CO₂

I gCaibidil III, leagtar amach cuspóir ar leibhéal an Aontais atá le baint amach faoi 2030 maidir le stóráil acmhainneachta insteallta CO₂ bhliantúil de 50MT CO₂ agus áirítear inti bearta chun é a chur chun feidhme. Is é is aidhm do na bearta sin na príomhshócmhainní ábhartha chun margadh aonair an Aontais a bhunú le haghaidh seirbhísí stórála CO₂, ar féidir le hastairí móra CO₂, lena n-áirítear earnálacha tionsclaíocha a bhfuil sé deacair srian a chur leo, brath ar chun a gcuid oibríochtaí a dhíchárbónú. Áirítear leis sin faisnéis níos fearr maidir

¹⁸ Treoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn (athmhúnlú) (Téacs atá ábhartha maidir le LEE), (IO L 328, 21.12.2018, lch. 82).

¹⁹ Rialachán (AE) 2022/869 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 2022 maidir le treoirilínte le haghaidh bonneagar tras-Eorpach fuinnimh, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 715/2009, (AE) 2019/942 agus (AE) 2019/943 agus Treoracha 2009/73/CE agus (AE) 2019/944, agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 347/2013 (IO L 152, 3.6.2022, lch. 45).

²⁰ Threoir 2009/73/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa ghás nádúrtha agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/55/CE (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 211, 14.8.2009, lch. 94).

²¹ Rialachán (AE) 2022/2577 ón gComhairle an 22 Nollaig 2022 lena leagtar síos creat chun dlús a chur le himscaradh fuinnimh in-athnuaite (IO L 335, 29.12.2022, lch. 36).

²² Togra le haghaidh Treoir ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena leasaítear Treoir (AE) 2018/2001 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite, Treoir 2010/31/AE maidir le feidhmíocht fuinnimh foirgneamh agus Treoir 2012/27/AE maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, COM(2022)222 final, 18.5.2022.

²³ Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat beart chun éiceachóras leathsheoltóirí na hEorpa a neartú (an Gníomh um Shliseanna), COM(2022) 46 final, 8.2.2022.

le sonraí geolaíocha a bhaineann le láithreáin táirgthe ola agus gáis, tionscadail ghabhála CO₂ atá ar siúl nó atá beartaithe sna 5 bliana ina dhiaidh sin, meastachán ar na riachtanais chomhfhreagracha maidir le hacmhainneachtaí insteallta agus stórála. Is é is aidhm do thionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta do stóráil CO₂, atá lonnaithe i gcríoch an Aontais, acmhainneacht insteallta CO₂, réidh le hoibriú, a chur ar fáil faoi 2030 nó roimhe sin, agus más rud é go bhfuil iarratas déanta acu ar chead le haghaidh CO₂ a stóráil go geolaíoch, i gcomhréir le Treoir 2009/31/AE²⁴, agus tacóidh údaráis na mBallstát leo. Déantar foráil maidir le ranníocaíochtaí ó tháirgeoirí ola agus gáis a bhfuil údarú acu faoi Threoir 94/22/CE²⁵ chun cuspóir 2030 ar leibhéal an Aontais a bhaint amach.

1.4. Caibidil IV – Rochtain ar mhargaí

I gCaibidil IV tá gníomhaíochtaí atá dírithe ar dhlús a chur le rochtain ar mhargaí le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Baintear é sin amach ar dtús trí bhearta a ceapadh chun cabhrú le húdaráis phoiblí éileamh cobhsaí poiblí ar theicneolaíochtaí glan-nialasacha a chruthú agus a choinneáil ar bun, rud a fhágfaidh go mbeidh sé tarraingteach ó thaobh an gheilleagair de do ghnólachtaí táirgeadh táirgí saincheaptha don mhargadh Eorpach a uas-scálú, artáirgí iad atá deartha le critéir arda inbhuanaitheachta agus athléimneachta. Baineann bearta den sórt sin, ar an gcéad dul síos, le nósanna imeachta soláthair phoiblí agus le ceantanna chun foinsí fuinnimh in-athnuaite a úsáid nach mór d'údaráis phoiblí critéir a bhaineann le hinbhuanaitheacht agus athléimneacht a chur san áireamh agus na conarthaí á ndámhachtain nó na tairiscintí á rangú. Ar an dara dul síos, áirítear sa chaibidil seo bearta chun a áirithiú go gcuirfidh cineálacha eile tacaíochta poiblí don éileamh príobháideach leis an aidhm chéanna.

1.5 Caibidil V — Scileanna a fheabhsú chun poist ardcháilíochta a chruthú i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta

Moltar i gCaibidil V bearta chun a áirithiú go mbeidh lucht saothair oilte ar fáil a bheidh ag teastáil le haghaidh tionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas. Ganntanais scileanna atá ann faoi láthair, agus an t-ardú a mheastar a thiocfaidh orthu, agus mímhéaitseálacha scileanna, cuireann siad an méadú atá tagtha ar thionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa i mbaol. Is é is aidhm don togra sásraí a chruthú chun na scileanna riachtanacha a dhearadh agus a chur in úsáid ar bhealach a dhíríonn go héifeachtach ar riachtanais tionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta ar an leibhéal Eorpach agus ar an leibhéal áitiúil. Déantar an méid sin trí fhoráil a dhéanamh don Choimisiún tacú le hAcadaimh Eorpach um Scileanna speisialaithe a bhunú, agus gach ceann acu ag díriú ar theicneolaíocht ghlan-nialasachta agus ag obair i gcomhar leis na Ballstáit, leis an tionscal, le comhpháirtithe sóisialta, agus le soláthraithe oideachais agus oiliúna chun cúrsaí oideachais agus oiliúna a dhearadh agus a chur in úsáid chun na hoibrithe a theastaíonn le haghaidh tionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta a athsciliú agus a uas-sciliú. Chuideodh an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa le hinfhaighteacht agus le himscaradh daoine a bhfuil na scileanna atá de dhíth orthu i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta trí shraith cúraimí a leagtar amach sa Rialachán seo, lena n-áirítear i ndáil le gníomhachtú níos mó ban agus daoine óga,

²⁴ Treoir 2009/31/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le stóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin agus lena leasaítear Treoir 85/337/CEE ón gComhairle, Treoracha 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006 (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 140, 5.6.2009, lch. 114).

²⁵ Treoir 94/22/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 1994 maidir leis na coinníollacha chun údaruithe a dheonú agus a úsáid i ndáil le sirtheoireacht, taiscéalaíocht agus táirgeadh hidreacarbón (IO L 164, 30.6.1994, lch. 3).

nach bhfuil i mbun oideachais, fostaíochtaí nó oiliúna. Dá bhrí sin, féachann an Gníomh le roinnt gníomhaíochtaí de chuid an Choimisiúin a chomhlánú a bhfuil sé mar aidhm acu freastal ar na riachtanais scileanna a eascraíonn as aistriú glas an Aontais, amhail Comhshocrú AE um Scileanna, Clár Oibre Scileanna an Aontais, na conairí aistrithe tionsclaíocha, agus Bliain Eorpach 2023 um Scileanna.

1.6 Caibidil VI – Nuálaíocht

Le Caibidil VI, bunaítear deiseanna trialacha rialála teicneolaíochtaí glan-nialasachta chun nuálaíocht i réimse na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur chun cinn. Leis an togra, tugtar isteach deiseanna trialacha rialála chun teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálaíocha a thástáil i dtimpeallacht rialaithe ar feadh tréimhse teoranta ama. D'fhéadfadh sé go mbeadh na teicneolaíochtaí nuálacha a thagann faoi raon feidhme na ndeiseanna trialacha rialála bunriachtanacha faoi dheireadh chun cuspóir aeráidneodrachta an Aontais a bhaint amach, chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus athléimneacht córas fuinnimh an Aontais a áirithiú, agus, dá réir sin, chun dul faoi réir raon feidhme na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta faoin rialachán seo.

1.7 Caibidil VII – Rialachas

I gCaibidil VII, bunaítear struchtúr, an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa, lenar féidir leis an gCoimisiún na gníomhaíochtaí thuasluaite a chomhordú i gcomhpháirt leis na Ballstáit. Is comhlacht tagartha é an tArdán inar féidir leis an gCoimisiún agus leis na Ballstáit faisnéis a phlé agus a mhalartú, dea-chleachtas maidir le saincheisteacha a bhaineann leis an Rialachán a roinnt, agus inar féidir leis an gCoimisiún ionchur a fháil ó thríú páirtithe amhail saineolaithe agus ionadaithe, e.g., ó thionscal na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta. Féadfar an obair a eagrú i mbuanghrúpaí éagsúla nó i bhfoghruipaí sealadacha éagsúla. Leagtar amach gníomhaíochtaí don ardán sna hAirteagail éagsúla de chuid an Rialacháin seo, agus cuimsítear leo, go háirithe, na nósanna imeachta riaracháin agus na próisis deonaithe ceadanna a chuíchóiriú, lena n-áirítear ionaid ilfhreastail [Airteagal 4], tionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta [Airteagal 11], comhordú ar mhaoiniú [Airteagal 15], rochtain ar mhargáí [Airteagal 19, 20 agus 21], scileanna [Airteagal 25], deiseanna trialacha rialála teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha [Airteagal 26] agus comhairle a chur ar fáil faoi ullmhú na dtuarascálacha bliantúla maidir le hiomaíochas na dteicneolaíochtaí fuinnimh ghlain, faoin Tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh²⁶. Anuas air sin, féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit plé a dhéanamh ar Chomhpháirtíochtaí Tionsclaíocha Teicneolaíochtaí Glan-nialasachta laistigh den Ardán [Airteagal 28]. Ina theannta sin, féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit a bheith gníomhach faoin Ardán chun teagmhálacha trastíre a chothú idir gnóthais atá gníomhach in earnálacha glan-nialasacha laistigh den Aontas Eorpach, go háirithe trí úsáid a bhaint as obair comhghuaillíochtaí tionsclaíocha.

1.8 Caibidil VIII – Faireachán

I gCaibidil VIII tá forálacha aonfhoirmeacha lenar féidir faireachán a dhéanamh ar shlabhraí soláthair chun an dul chun cinn maidir leis na cuspóirí dá dtagraítear in Airteagal 1 a rianú, chomh maith le dul chun cinn i dtreo sprioc stórála CO₂ a bhaint amach. Tá forálacha ann freisin maidir le faireachán a dhéanamh go ginearálta maidir leis an Rialachán seo a chur chun feidhme.

²⁶ Faoin Tuarascáil ar Staid an Aontais Fuinnimh, de bhun Airteagal 35 agus Airteagal 35(2), pointe (m), de Rialachán (AE) 2018/1999.

1.9 Caibidil IX – Forálacha críochnaitheacha

I gCaibidil IX tá forálacha maidir le tarmligean cumhachta, leasuithe ar ghníomhartha eile, lena n-áirítear Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle²⁷ agus Treoir (AE) 2013/34/AE²⁸, tá oibleagáid ar an gCoimisiún tuarascálacha rialta a ullmhú do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle chun meastóireacht a dhéanamh ar an Rialachán seo, agus tá teacht i bhfeidhm agus cur i bhfeidhm.

1.10 Iarscríbhinn– Teicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta

Baineann na teicneolaíochtaí a liostaítear san Iarscríbhinn le trí phríomhchritéar: 1) leibhéal na hullmhachta teicneolaí; 2) rannchuidiú leis an dícharbónú agus leis an iomaíochas; agus 3) rioscaí maidir le slándáil an tsoláthair fuinnimh. Roghnaíodh iad sin bunaithe ar chuspóirí foriomlána an Ghnímh um an Tionscal Glan-Nialasachta maidir le hacmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a uas-scálú san Aontas, go háirithe iad siúd atá ar fáil ar bhonn tráchtála agus a bhfuil acmhainneacht mhaith acu uas-scálú go tapa.

Tagraíonn an chéad chritéar maidir le leibhéal na hullmhachta teicneolaí do mhodh chun aibíocht na dteicneolaíochtaí a mheas agus baineann sé leis an aicmiú a úsáideann an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh. Tagraíonn raon feidhme an Rialacháin seo go ginearálta do na teicneolaíochtaí glan-nialasachta sin a thagann faoi leibhéal na hullmhachta teicneolaí 8 (taispeántas tráchtála, imscaradh iomlán san fhoirm deiridh) nó os a chionn.

Sainaithnítear sa dara critéar maidir le dícharbónú agus iomaíochas na teicneolaíochtaí glan-nialasachta sin a mheastar go gcuirfidh siad go mór leis an sprioc 2030 ‘Oiriúnach do 55’, is é sin glanastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú faoi 55 % ar a laghad i gcomparáid le leibhéal 1990.

Ar deireadh, baineann an tríú critéar le cinnteacht an tsoláthair fuinnimh lena n-áirítear athléimneacht theicneolaíoch agus thionsclaíoch chóras fuinnimh an Aontais trí acmhainneacht mhonaraíochta comhpháirte nó páirte a mhéadú i slabhra luacha na teicneolaíochta glan-nialasachta ar a bhfuil an tAontas ag brath go mór ar allmhairí nó a bhfuil a spleáchas ag fás ina leith, go háirithe iad siúd a thagann ó thríú tír aonair.

Bunaithe ar na critéir sin, roghnaíodh 8 ngrúpa de theicneolaíochtaí glan-nialasachta. Thairis sin, tagraíonn na grúpaí teicneolaíochtaí glan-nialasachta ní hamháin don táirge nó do na cóimeálacha teicneolaíochta deiridh, ach freisin do na príomh-chomhpháirteanna réamhtheachtacha atá ina gcuid lárnach de na teicneolaíochtaí faoi seach (e.g. uingí, sliseoga, agus grianchealla do mhodúil ghréine; naoisilí, túir, agus lanna do thuirbíní gaoithe, etc).

²⁷ Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 2 Deireadh Fómhair 2018 maidir le pointe rochtana aonair digiteach a bhunú chun rochtain ar fhaisnéis, nósanna imeachta agus seirbhísí cúnaimh agus réitigh fadhbanna a sholáthar agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1024/2012 (IO L 295, 21.11.2018, lch. 1).

²⁸ Treoir 2013/34/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Meitheamh 2013 maidir leis na ráitis airgeadais bhliantúla, na ráitis airgeadais chomhdhlúite agus tuarascálacha gaolmhara maidir le cineálacha áirithe gnóthas, lena leasaítear Treoir 2006/43/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Treoir 78/660/CEE agus Treoir 83/349/CEE ón gComhairle, Téacs atá ábhartha maidir le LEE (IO L 182, 29.6.2013, lch. 19).

Togra le haghaidh

RIALACHÁN Ó PHARLAIMINT NA hEORPA AGUS ÓN gCOMHAIRLE

maidir le creat beart a bhunú chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta na hEorpa a neartú (An Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta)

(Téacs atá ábhartha maidir le LEE)

TÁ PARLAIMINT NA hEORPA AGUS COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 114 de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Tar éis dóibh an dréachtghníomh reachtach a chur chuig na Parlaimintí náisiúnta,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa²⁹,

Ag féachaint don tuairim ó Choiste na Réigiún³⁰,

Ag gníomhú dóibh i gcomhréir leis an ngnáthnós imeachta reachtach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) Tá an tAontas tiomanta do dhícharbónú luathaithe a gheilleagair agus d'úsáid uailmhianach foinsí fuinnimh in-athnuaite chun an aeráidneodracht nó astaíochtaí glan-nialasachta (astaíochtaí tar éis aistrithe a asbhaint) a bhaint amach faoi 2050. Tá an cuspóir sin i gcoilár an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip, an Straitéis Eorpach nuashonraithe maidir le Tionsclaíocht, agus i gcomhréir le tiomantas an Aontais do ghníomhú domhanda ar son na haeráide faoi Chomhaontú Pháras³¹. Chun sprioc na haeráidneodrachta a bhaint amach, le Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle³² leagtar síos sprioc cheangailteach de chuid an Aontais maidir leis an aeráid chun glanastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú 55 % ar a laghad faoi 2030 i gcomparáid le 1990. Is é is aidhm don phacáiste 'Oiriúnach do 55'³³ atá beartaithe sprioc aeráide 2030 an Aontais a bhaint amach agus déanann sé athbhreithniú agus nuashonrú ar reachtaíocht an Aontais ina leith sin.

²⁹ IO C [...], [...], lch. [...]

³⁰ IO C [...], [...], lch. [...]

³¹ Cinneadh (AE) 2016/1841 ón gComhairle an 5 Deireadh Fómhair 2016 maidir le tabhairt i gcrích, thar ceann an Aontais Eorpaigh, Chomhaontú Pháras a glacadh faoi Chreat-Choibhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide IO L 282, 19.10.2016, lch. 4.

³² Rialachán (AE) 2021/1119 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Meitheamh 2021 lena mbunaítear an creat chun aeráidneodracht a bhaint amach agus lena leasaítear Rialacháin (CE) Uimh. 401/2009 agus (AE) 2018/1999 ('An Dlí Aeráide Eorpach') (IO L 243, 9.7.2021, lch. 1).

³³ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún. 'Oiriúnach do 55': sprioc aeráide 2030 an Aontais a bhaint amach ar an gconair i dtreo na haeráidneodrachta. COM(2021) 550, 14.7.2021.

- (2) Leis an Margadh Aonair, soláthraítear an timpeallacht iomchuí chun rochtain ar na teicneolaíochtaí is gá a chumasú ar an scála agus ar an luas atá ag teastáil chun uailmhian aeráide an Aontais a bhaint amach. I bhfianaise chastacht agus chineál trasnáisiúnta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta, le bearta náisiúnta neamh-chomhordaithe chun rochtain ar na teicneolaíochtaí sin a áirithiú, d'fhéadfaí an iomaíocht a shaoibh agus an Margadh Aonair a ilroinnt. Dá bhrí sin, chun feidhmiú an Mhargaidh Aonair a chosaint, ní mór creat dlíthiúil comhchoiteann de chuid an Aontais a chruthú chun aghaidh a thabhairt le chéile ar an dúshlán lárnach sin trí athléimneacht agus slándáil soláthair an Aontais a mhéadú i réimse na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta.
- (3) Maidir le gnéithe seachtracha, go háirithe maidir le margaí atá ag teacht chun cinn agus geilleagair atá i mbéal forbartha, féachfaidh an tAontas le comhpháirtíochtaí a rachaidh chun tairbhe do chách a bhaint amach faoi chuimsiú Straitéis Global Gateway an Aontais, lena gcuirtear le héagsúlú a shlabhra soláthair amhábhhar chomh maith le hiarrachtaí na dtíortha comhpháirtíochta an t-aistriú glas agus an t-aistriú digiteach a shaothrú agus breisiú luacha áitiúil a fhorbairt.
- (4) Chun na gealltanais sin a chomhlíonadh, ní mór don Aontas dlús a chur le luas an aistrithe chuig fuinneamh glan, go háirithe trí éifeachtúlacht fuinnimh agus sciar na bhfoinsí fuinnimh in-athnuaite a mhéadú. Cuideoidh sé sin le spriocanna an Aontais i bPlean Gníomhaíochta um Chólún Eorpach na gCeart Sóisialta do 2030 a bhaint amach, is é sin ráta fostaíochta 78 % ar a laghad agus rannpháirtíocht 60 % ar a laghad de dhaoine fásta in gcúrsaí oiliúna. Cuideoidh sé freisin chun a áirithiú go mbeidh an t-aistriú glas cóir agus cothrom³⁴.
- (5) Leis na praghsanna fuinnimh níos airde mar gheall ar an bhfogha míleata gan chúis gan údar a thug Cónaidhm na Rúise faoin Úcráin, tugadh spreagadh láidir chun dlús a chur le cur chun feidhme an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip agus athléimneacht an Aontais Fuinnimh a threisiú trí dhlús a chur leis an aistriú chuig fuinneamh glas agus trí dheireadh a chur le haon spleáchas ar bhreoslaí iontaise a onnmhairítear ó Chónaidhm na Rúise. Tá ról lárnach ag plean REPowerEU³⁵ maidir le freagairt a thabhairt ar an gcrútan agus ar an gcur isteach ar an margadh fuinnimh domhanda a tharla mar gheall ar an ionradh a rinne Cónaidhm na Rúise ar an Úcráin. Is é is aidhm don phlean sin dlús a chur leis an aistriú fuinnimh san Aontas Eorpach, chun ídiú gáis agus leictreachais an Aontais a laghdú agus borradh a chur faoi infheistíochtaí maidir le himscaradh réiteach ísealcharbóin fuinneamhéifeachtúil. Leagtar amach sa phlean sin *inter alia* na spriocanna chun acmhainneacht fhótavoltach gréine a dhúbailt faoi 2025 agus 600 GW d'acmhainneacht fhótavoltach gréine a shuiteáil faoi 2030; an ráta úsáide teaschaidéal a mhéadú faoi dhó; 10 milliún tona de hidrigin in-athnuaite intíre a thairgeadh faoi 2030; agus táirgeadh bithmheatáin a mhéadú go mór. Leagtar amach sa phlean freisin, chun spriocanna REPowerEU a bhaint amach, go mbeidh gá le soláthar an trealaimh fuinnimh ísealcharbóin agus na n-amhábhhar criticiúil a éagsúlú, leis na spleáchais eanála a laghdú, le bacainní sa slabhra soláthair a shárú agus le hacmhainneacht monaraíochta teicneolaíochta fuinnimh ghlain an Aontais a leathnú. Mar chuid d'iarrachtaí an Choimisiúin sciar an fhuinnimh in-athnuaite i nginiúint

³⁴ Moladh ón gComhairle maidir le haistriú cóir i dtreo na haeráidneodrachta a áirithiú, a glacadh an 16 Meitheamh 2022 mar chuid den phacáiste 'Oiriúnach do 55'.

³⁵ Teachtaireacht ón gCoimisiún an 18 Bealtaine 2022 chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig An Chomhairle Eorpach, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Plean REPowerEU, COM/2022/230 final, 18.5.2022.

cumhachta, i dtionscail, i bhfoirgnimh agus in iompar a mhéadú, molann sé an sprioc sa Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite a mhéadú go 45 % faoi 2030 agus an sprioc sa Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh a mhéadú go 13 %. Leis sin, bheadh na hacmhainneachtaí iomlána giniúna fuinnimh in-athnuaite 1 236 GW faoi 2030, i gcomparáid le 1 067 GW faoi 2030 atá beartaithe faoi thogra 2021, agus tiocfaidh méadú ar na riachtanais stórála le ceallraí chun déileáil leis an eadrannacht san eangach leictreachais. Ar an gcuma chéanna, beartais a bhaineann le dícharbónú na hearnála bóithre, amhail Rialachán (AE) 2019/631 agus Rialachán (AE) 2019/1242, beidh siad ina spreagadh láidir chun earnáil an iompair de bhóthar a leictriú a thuilleadh agus, ar an gcaoi sin, an t-éileamh ar cheallraí a mhéadú.

- (6) Tá athruithe tionsclaíocha, eacnamaíocha agus geopholaitiúla ollmhóra ann cheana féin ar fud an domhain mar gheall ar an gclaochlú i dtreo na glan-nialasachta, rud a bheith níos suntasaí ná riamh de réir mar a théann an domhan chun cinn sna hiarrachtaí dícharbónaithe atá á ndéanamh aige. Leis an gconair i dtreo na glan-nialasachta, tugtar deiseanna láidre chun tionscal glan-nialasachta an Aontais a leathnú, agus úsáid á baint as neart an Mhargaidh Aonair, trí infheistíocht a chur chun cinn i dteicneolaíochtaí sna réimsí seo a leanas: teicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite, teicneolaíochtaí stórála leictreachais agus téimh, teaschaidéil, teicneolaíochtaí eangaí, teicneolaíochtaí maidir le breoslaí in-athnuaite de theicneolaíochtaí tionscnaimh neamhbhitheolaíocha, leictrealóirí agus na cealla breosla, comhleá, na himoibreoirí beaga modúlacha agus breoslaí gaolmhara den aicme is fearr, teicneolaíochtaí maidir le gabháil, úsáid agus stóráil carbóin, agus teicneolaíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh a bhaineann le córais fuinnimh agus na slabhraí soláthair atá acu, rud a fhágann gur féidir ár n-earnálacha eacnamaíocha a dhícharbónú, ón soláthar fuinnimh go dtí an earnáil iompair, foirgnimh agus tionscal. Is féidir le tionscal glan-nialasachta láidir laistigh den Aontas Eorpach cuidiú go mór le spriocanna aeráide agus fuinnimh an Aontais a bhaint amach go héifeachtach, chomh maith le tacú le cuspóirí eile an Chomhaontaithe Ghlais, agus poist agus fás a spreagadh acu an tráth céanna.
- (7) Chun spriocanna aeráide agus fuinnimh 2030 a bhaint amach, ní mór tosaíocht a thabhairt d'éifeachtúlacht fuinnimh. Is é coigilt fuinnimh an bealach is saoire, is sábháilte agus is glaine chun na spriocanna sin a bhaint amach. Is prionsabal foriomlán de chuid bheartas fuinnimh an Aontais 'bunphrionsabal na héifeachtúlachta fuinnimh' agus tá sé tábhachtach i dtaca le cur i bhfeidhm praiticiúil an bheartais agus na hinfeistíochta araon. Dá bhrí sin, tá sé ríthábhachtach acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais a leathnú le haghaidh teicneolaíochtaí atá tíosach ar fhuinneamh, amhail teaschaidéil agus teicneolaíochtaí eangaí cliste, rudaí a chuidíonn leis an Aontas a ídiú fuinnimh a laghdú agus a rialú.
- (8) Maidir le cuspóirí dícharbónaithe an Aontais, slándáil an tsoláthair fuinnimh, digitiú an chórais fuinnimh agus éileamh a leictriú, mar shampla i dtaca le soghluaisteacht agus an gá atá le pointí mearluchtaithe, tá gá le leathnú ollmhór ar eangacha leictreachais san Aontas Eorpaigh ina leith, ar leibhéal an tarchurtha agus ar an leibhéal dáileacháin araon. Ar leibhéal an tarchurtha, tá gá le córais srutha dhírigh ardvoltais chun fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta a nascadh; ar an leibhéal dáileacháin, trí sholáthraithe leictreachais a nascadh agus solúbthacht ar thaobh an éilimh a bhainistiú, tógtar ar infheistíochtaí i dteicneolaíochtaí eangaí nuálacha, amhail luchtú cliste feithiclí leictreacha, éifeachtúlacht fuinnimh i bhfoirgnimh agus uathoibriú tionscail agus rialuithe cliste, ard-infreastruchtúr méadráithe agus córais bainistíochta fuinnimh sa bhaile. Tá gá ag an eangach leictreachais a bheith ag idirghníomhú le go leor gníomhaithe nó gairis bunaithe ar leibhéal mionsonraithe

inbhraiteachta, agus, dá bhrí sin, ar infhaighteacht sonraí, chun solúbthacht, luchtú cliste agus foirgnimh chliste a chumasú le heangacha cliste fuinnimh lena gcumasófar freagairt don éileamh ó thomhaltóirí agus glacadh foinsí in-athnuaite fuinnimh. Chun na teicneolaíochtaí glan-nialasachta a nascadh le líonra an Aontais Eorpaigh, is gá leathnú mór a dhéanamh ar na hacmhainneachtaí monaraíochta le haghaidh eangacha leictreachais i réimsí amhail cáblaí, fostáisiúin agus claochladáin amach ón gcósta agus ar tír.

- (9) Tá gá le hiarracht bhreise beartais chun tacú leis na teicneolaíochtaí sin atá ar fáil ar bhonn tráchtála agus a bhfuil acmhainneacht mhaith acu méadú go tapa chun tacú le spriocanna aeráide 2030 an Aontais, slándáil an tsoláthair fuinnimh le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus a slabhraí soláthair a fheabhsú, agus chun athléimneacht agus iomaíochas foriomlán chóras fuinnimh an Aontais a chosaint nó a neartú. Áirítear leis rochtain ar fhoinse breoslaí shábháilte agus inbhuanaithe den aicme is fearr, mar a thuairiscítear in aithris 8 de Rialachán Tarmlichte (AE) 2022/1214 ón gCoimisiún.
- (10) Chun cuspóirí 2030 a bhaint amach, tá gá le fócas ar leith ar roinnt de na teicneolaíochtaí glan-nialasachta, freisin i bhfianaise a rannchuidiú mór i dtreo na conaire i dtreo na glan-nialasachta a bhaint amach faoi 2050. Áirítear ar na teicneolaíochtaí sin teicneolaíochtaí fótvoltacha gréine agus teicneolaíochtaí teirmeacha gréine, teicneolaíochtaí in-athnuaite ar tír agus amach ón gcósta, teicneolaíochtaí ceallraí/stórála, teaschaidéil agus teicneolaíochtaí fuinnimh gheoiteirmigh, leictrealóirí agus breosla-chealla, bithghás/bithmheatán inbhuanaithe, teicneolaíochtaí gabhála agus stórála carbóin agus teicneolaíochtaí eangáí. Tá ról lárnach ag na teicneolaíochtaí sin in uathriail straitéiseach oscailte an Aontais, rud a áirithíonn go mbeidh rochtain ag saoránaigh ar fhuinneamh glan, inacmhainne, slán. I bhfianaise an róil atá acu, ba cheart go mbainfeadh na teicneolaíochtaí sin tairbhe as nósanna imeachta ceadaithe níos tapúla, ba cheart an stádas náisiúnta is airde is féidir a fháil a chur ar fáil dóibh faoin dlí náisiúnta agus tairbhe a bhaint as tacaíocht bhreise chun infheistíochtaí a phlódú isteach.
- (11) Chun a áirithiú go mbeidh an córas fuinnimh a bheidh ag an Aontas amach anseo athléimneach, ba cheart an t-uas-scálú sin a dhéanamh feadh shlabhra soláthair iomlán na dteicneolaíochtaí atá i gceist, i gcomhlántacht iomlán leis an nGníomh um Amhábhair Chriticiúla.
- (12) In 2020, ghlac an Coimisiún Eorpach Straitéis an Aontais Eorpaigh um Comhtháthú Córas Fuinnimh. Leagadh amach sa straitéis fis maidir leis an gcaoi dlús a chur leis an aistriú chuig córas fuinnimh níos comhtháite, córas a thacaíonn le gilleagar aeráidneodrach ar an gcostas is ísle ó earnáil go chéile. Cuimsítear leis trí choincheap chomhlántacha a threisiú a chéile: ar an gcéad dul síos, córas fuinnimh níos ciorclaí, agus an éifeachtúlacht fuinnimh ina chroílár; ar an dara dul síos, leictiríú díreach níos mó in earnálacha na n-úsáideoirí deiridh; ar an tríú dul síos, breoslaí in-athnuaite agus ísealcharbóin, lena n-áirítear hidrigin, a úsáid le haghaidh feidhmeanna úsáide deiridh i gcás nach bhfuil téamh díreach ná leictiríú indéanta, i gcás nach bhfuil siad éifeachtúil nó i gcás ina bhfuil costais níos airde ag baint leo. Tagraíonn breithnithe a bhaineann le comhtháthú an chórais fuinnimh do réitigh chun an leictreachas ar fad arna ghiniúint ag suiteálacha fuinnimh in-athnuaite a chomhtháthú go hiomlán sa chóras fuinnimh níos leithne. Ciallaíonn sé sin, mar shampla, réitigh theicniúla a ghlacadh lena bhféidir farasbarr leictreachais arna ghiniúint ag suiteálacha leictreachais in-athnuaite a chomhtháthú, lena n-áirítear trína stóráil sna foirmeacha éagsúla agus trí bhainistiú ar an éileamh.

- (13) Tá teipthe ar chomhordú a dhéanamh ar réitigh gabhála agus stórála carbóin a fhorbairt don tionscal. Ar lámh amháin, d'ainneoin na dreasachta praghaís CO₂ atá ag fás, arna soláthar ag Córas Trádála Astaíochtaí an Aontais chun go ndéanfaidh tionscal infheistíochtaí in astaíochtaí CO₂ a ghabháil, rud lena ndéanfar na hinfheistíochtaí sin marthanach ó thaobh na heacnamaíochta de, tá riosca mór rompu nach mbeidh siad in ann rochtain a fháil ar láithreán stórála geolaíoch ceadaithe. Ar an lámh eile, bíonn costais tosaigh roimh infheisteoirí sna chéad láithreáin stórála CO₂ chun iad a aithint, a fhorbairt agus a mheas fiú sular féidir leo iarratas a dhéanamh ar chead stórála rialála. Trédhearcacht maidir le hacmhainneacht stórála CO₂ fhéideartha i dtéarmaí oiriúnacht gheolaíoch na limistéar ábhartha agus na sonraí geolaíocha atá ann cheana, go háirithe de thoradh thaiscéaladh láithreán táirgthe hidreacarbóin, is féidir leis an trédhearcacht sin tacú le hoibreoirí margaidh a n-infheistíochtaí a phleanáil. Ba cheart do na Ballstáit an fhaisnéis sin a chur ar fáil go poiblí agus tuairisciú a dhéanamh go tráthrialta le peirspictíocht fhadtéarmach maidir leis an dul chun cinn láithreáin stórála CO₂ agus na riachtanais chomhfhreagracha maidir le hacmhainneachtaí insteallta agus stórála thuas a fhorbairt, chun an sprioc ar fud an Aontais maidir le hacmhainneacht insteallta CO₂ a bhaint amach i gcomhpháirt.
- (14) Is scrogall ríthábhachtach d'infheistíochtaí gabhála carbóin atá ag éirí níos inmharthana ó thaobh na heacnamaíochta de í infhaighteacht láithreán stórála CO₂ san Eoraip, rud atá mar bhonn agus mar thaca leis na dreasachtaí ó Threoir 2003/87/CE. Chun an teicneolaíocht a uas-scálú agus chun cur leis na príomhacmhainneachtaí atá aige, ní mór don Aontas soláthar réamhbhreathnaitheach de láithreáin stórála CO₂ gheolaíocha bhuana a fhorbairt, ar láithreáin iad a cheadaítear i gcomhréir le Treoir 2009/31/AE³⁶. Trí sprioc de chuid an Aontais, mar atá 50 milliún tona d'acmhainneacht insteallta CO₂ bhliantúil oibríochtúil a shainiú faoi 2030, i gcomhréir leis na hacmhainneachtaí a bhfuil coinne leo in 2030, is féidir leis na hearnálacha ábhartha a n-infheistíochtaí a chomhordú i dtreo shlabhra luacha Eorpach um iompar agus stóráil glan-nialasachta CO₂, slabhra ar féidir le hearnálacha a úsáid chun a n-oibríochtaí a dhícharbónú. Leis an gcur in úsáid tosaigh sin, tacófar le stóráil CO₂ bhreise i dtéarmaí 2050 freisin. Dé réir mheastacháin an Choimisiúin, d'fhéadfadh sé go mbeadh ar an Aontas suas le 550 milliún tona CO₂ a ghabháil in aghaidh na bliana faoi 2050 chun an cuspóir glan-nialasachta³⁷ a bhaint amach, lena n-áirítear an cuspóir le haghaidh aistrithe carbóin. Leis an gcéad acmhainneacht stórála ar scála tionsclaíoch den sórt sin, bainfear an riosca d'infheistíochtaí chun astaíochtaí CO₂ a ghabháil mar uirlis thábhachtach chun aeráidneodracht a bhaint amach. Nuair a dhéanfar an rialachán seo a ionchorprú i gComhaontú LEE, déanfar sprioc an Aontais, mar atá 50 milliún tona d'acmhainneacht insteallta CO₂ bhliantúil oibríochtúil faoi 2030 a choigeartú dá réir sin.
- (15) Tríd na láithreáin stórála CO₂ a chuireann le sprioc 2030 an Aontais mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta a shainiú, is féidir dlús a chur le forbairt láithreán

³⁶ Treoir 2009/31/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Aibreán 2009 maidir le stóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin agus lena leasaítear Treoir 85/337/CEE ón gComhairle, Treoracha 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle agus Rialachán (CE) Uimh. 1013/2006 (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 140, 5.6.2009, lch. 114).

³⁷ Grinnanailís chun tacú leis an Teachtaireacht ón gCoimisiún (2018/773) *A Clean Planet for all. A European long-term strategic vision for a prosperous, modern, competitive and climate neutral economy*. [Pláinéad Glan do Chách. Fís straitéiseach fhadtéarmach Eorpach do gheilleagar a bheidh rathúil, nua-aimseartha, iomaíoch agus neodrach ó thaobh na haeráide de].

stórála CO₂ agus é sin a éascú, agus is féidir an t-éileamh tionsclaíoch méadaithe maidir le láithreáin stórála a threorú i dtreo na láithreán stórála is costéifeachtaí. Tá méadú ag teacht ar líon na ngort gáis agus ola atá ag deireadh a saolré táirgthe úsáideach a d'fhéadfaí a thiontú ina láithreáin stórála CO₂. Anuas air sin, dhearbhaigh an tionscal ola agus gáis a dhiongbháilte atá sé tabhairt faoi aistriú fuinnimh agus tá na sócmhainní, na scileanna agus an t-eolas is gá aige chun láithreáin stórála bhreise a iniúchadh agus a fhorbairt. Chun sprioc an Aontais 50 milliún tona d'acmhainneacht insteallta CO₂ bhliantúil oibríochtúil a bhaint amach faoi 2030, ní mór don earnáil a rannchuidiú a chomhthiomsú chun a áirithiú go mbeidh gabhail agus stóráil carbóin mar réiteach aeráide ar fáil sula dtiocfaidh an t-éileamh. Chun a áirithiú go ndéanfar láithreáin stórála CO₂ a fhorbairt ar bhealach tráthúil costéifeachtach ar fud an Aontais i gcomhréir le cuspóir an Aontais maidir le hacmhainneacht insteallta, ba cheart do cheadúnaithe táirgthe ola agus gáis san Aontais rannchuidiú leis an sprioc sin ar bhonn *pro rata* dá n-acmhainneacht mhonaraíochta ola agus gáis, agus solúbthacht á soláthar an tráth céanna chun comhoibriú agus chun rannchuidiú eile ó thríú páirtithe a chur san áireamh.

- (16) Chuidigh an tAontas le córas eacnamaíoch domhanda a chruthú atá bunaithe ar thrádáil oscailte riailbhunaithe, d'éiligh sé caighdeáin inbhuanaitheachta shóisialta agus chomhshaoil a urramú agus a chur chun cinn, agus tá sé tiomanta go hiomlán do na luachanna sin.
- (17) Chun aghaidh a thabhairt ar shaincheistanna a bhaineann le slándáil an tsoláthair fuinnimh agus chun rannchuidiú le tacú le hathléimneacht chóras fuinnimh an Aontais agus le hiarrachtaí dícharbónaithe agus nuachóirithe, ní mór an acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta san Aontas a leathnú. Ní mór do mhonaróirí teicneolaíochtaí fótavoltacha gréine an Aontais a mbuntáiste iomaíoch a mhéadú agus slándáil an tsoláthair fuinnimh a fheabhsú, trí dhíríú ar 30 gigeavata ar a laghad d'acmhainneacht mhonaraíochta fótavoltaí gréine oibríochtúla a bhaint amach faoi 2030, ar fud an tslabhra luacha iomláin fhótavoltaigh gréine, i gcomhréir leis na spriocanna a leagtar amach i gComhghuaillíocht na hEorpa um an Tionscal Fótavoltach Gréine, a fhaigheann tacaíocht faoi Straitéis an Aontais um an nGrianfhuinneamh³⁸. Ní mór do mhonaróirí teicneolaíochtaí gaoithe agus teaschaidéal an Aontais a mbuntáiste iomaíoch a chomhdhlúthú agus a sciar reatha den mhargadh a choinneáil ar bun nó a leathnú le linn na deacáide seo, i gcomhréir le réamh-mheastacháin imlonnaithe teicneolaíochta an Aontais lena gcomhlíontar spriocanna fuinnimh agus aeráide 2030 an Aontais³⁹. Ciallaíonn sé sin acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais 36 GW ar a laghad maidir le gaoth agus, 31 GW ar a laghad maidir le teaschaidéil, in 2030. Ní mór do mhonaróirí ceallraí agus leictrealóirí an Aontais a gceannaireacht teicneolaíochta a chomhdhlúthú agus rannchuidiú go gníomhach leis na margáí sin a mhúnlú. I gcás teicneolaíochtaí ceallraí, chiallódh sé

³⁸ Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún: Straitéis an Aontais um an nGrianfhuinneamh, SWD(2022) 148 final, 18.5.2022.

³⁹ De réir chuspóirí REPowerEU a leagtar amach i bPlean REPowerEU, COM/2022/230 final, agus de réir dhoiciméad inmheánach oibre de chuid an Choimisiúin lena gcuirtear chun feidhme Plean Gníomhaíochta REPowerEU an Aontais a ghabhann leis: Riachtanais Infheistíochta, Luasaire Hidrigine agus na spriocanna bithmheatáin a ghabhann leis an doiciméad a bhaint amach: Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig An Chomhairle Eorpach, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún, Plean REPowerEU, SWD/2022/230 final, 18.5.2022

sin go rannchuideofaí le cuspóirí Chomhghuaillíocht na hEorpa um Cheallraí agus go mbeadh sé d'aidhm aige go bhfreastalódh monaróirí ceallraí an Aontais ar bheagnach 90 % d'éileamh ceallraí an Aontais, rud a d'fhágfadh go mbeadh acmhainneacht mhonaraíochta 550 GWh ar a laghad ag an Aontas in 2030. I gcás monaróirí leictrealóirí an Aontais, tá 10 milliún tona de tháirgeadh hidrigine in-athnuaite intíre agus suas le 10 milliún tona breise d'allmhairí hidrigine in-athnuaite faoi 2030 á dtuar ag REPowerEU. Chun a áirithiú go dtiocfaidh ceannaireacht tráchtála as ceannaireacht theicneolaíoch an Aontais, arna tacú faoin Dearbhú Comhpháirteach ón gCoimisiún agus ón gComhghuaillíocht Eorpach don Hidrigin Ghlan, ba cheart do mhonaróirí leictrealóirí an Aontais borradh breise a chur faoina n-acmhainneacht, ionas go sroichfeadh an acmhainneacht fhoriomlán suiteáilte leictrealóirí atá á húsáid 100 GW de hidrigin faoi 2030.

- (18) Agus na cuspóirí sin á gcur san áireamh le chéile, agus é á chur san áireamh an tráth céanna go bhfuil acmhainneacht mhonaraíochta an Aontais íseal i gcás gnéithe áirithe den slabhra soláthair (amhail inbhéartóirí, chomh maith le grianchealla, sliseoga, agus uingí le haghaidh fuinneamh fótvoltach gréine nó catóidí agus anóidí le haghaidh ceallraí), ba cheart d'acmhainneacht bhliantúil teicneolaíochtaí glan-nialasachta an Aontais díriú ar dhul i ngleic le cuspóir monaraíochta foriomlán bliantúil 40 % ar a laghad de na riachtanais maidir le himscaradh bliantúil le haghaidh na dteicneolaíochtaí a liostaítear san Iarscríbhinn faoi 2030 a bhaint amach nó a sháru.
- (19) Trí acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas Eorpach a mhéadú, éascófar soláthar domhanda teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus an t-aistriú chuig foinsí fuinnimh ghlain ar fud an domhain freisin.
- (20) An tráth céanna, cuirfidh táirgí teicneolaíochta glan-nialasachta le hathléimneacht an Aontais agus le cinnteacht slándáil an tsoláthair fuinnimh de chuid an Aontais maidir le fuinneamh glan. Tá soláthar slán fuinnimh ghlain ina réamhriachtanas don fhorbairt eacnamaíoch, agus don ord poiblí agus don tslándáil freisin. Beidh tairbhe ag baint le táirgí teicneolaíochta glan-nialasachta freisin d'earnálacha eacnamaíocha eile a bhfuil tábhacht straitéiseach ag baint leo, amhail earnáil na feirmeoireachta agus táirgeadh bia trí rochtain ar fhuinneamh glan agus ar innealra ar phraghsanna iomaíocha a áirithiú, rud a chuirfidh ar bhealach inbhuanaithe le slándáil bia an Aontais agus a chuirfidh roghanna malartacha bithbhunaithe ar fáil tríd an ngeilleagar ciorclach. Ar an gcaoi chéanna, beidh fás eacnamaíoch agus folláine shóisialta mar thoradh ar chomhlíonadh uailmhianta aeráide an Aontais.
- (21) Chun an t-iomaíochas a choinneáil ar bun agus chun na spleáchais straitéiseacha ar allmhairí atá ann faoi láthair maidir le táirgí teicneolaíochta glan-nialasachta agus maidir lena slabhraí soláthair a laghdú, agus cruthú táirgí nua atá ag brath ar allmhairí á seachaint an tráth céanna, ní mór don Aontas leanúint dá bhonn tionsclaíoch glan-nialasach a neartú agus a bheith níos iomaíche agus níos fabhraí don nuálaíocht. Ní mór don Aontas forbairt na hacmhainneachta monaraíochta a chumasú ar bhealach níos tapúla, níos simplí agus níos intuatha.
- (22) Ba cheart do na Ballstáit dréachtaí nuashonraithe dá gcuid Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide 2021-2030 (PNFAnna) a chur isteach i mí an Mheithimh 2023⁴⁰. Mar a cuireadh i bhfios go láidir sa Treoir ón gCoimisiún do na Ballstáit

⁴⁰ Déanfaidh na Ballstáit a bpleananna náisiúnta le haghaidh 2021-2030 a thabhairt cothrom le dáta faoi mhí an Mheithimh 2023 (dréachtphleananna) agus faoi mhí an Mheithimh 2024 (pleananna

maidir le pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide 2021-2030 a nuashonrú⁴¹, ba cheart tuairisc a thabhairt sna pleananna nuashonraithe ar chuspóirí agus ar bheartais na mBallstát chun éascú a dhéanamh ar uas-scálú na dtionscadal monaraíochta maidir le teicneolaíochtaí, trealamh agus príomh-chomhpháirteanna ísealcharbóin atá éifeachtúil ó thaobh fuinnimh de agus atá ar fáil ar bhonn tráchtála laistigh dá gcríoch. Ba cheart cur síos a dhéanamh sna pleananna sin freisin ar chuspóirí agus ar bheartais na mBallstát chun uas-scálú a bhaint amach trí iarrachtaí éagsúlaithe i dtríú tíortha, agus chun a chur ar a gcumas do thionscail na mBallstát astaíochtaí CO₂ a ghabháil agus a stóráil go buan i láithreáin stórála gheolaíocha.

- (23) Anuas air sin, leagtar amach sa Teachtaireacht maidir le Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach⁴² cur chuige cuimsitheach chun tacú le huas-scálú teicneolaíochta fuinnimh ghlain bunaithe ar cheithre cholún. Is é is aidhm don chéad cholún timpeallacht rialála a chruthú lena simplítear agus lena gcuirtear dlús le ceadú láithreáin nua monaraíochta agus cóimeála teicneolaíochta glan-nialasachta agus lena n-éascaítear uas-scálú thionscal glan-nialasachta an Aontais. Is é an dara colún den phlean borradh a chur faoin infheistíocht i dtáirgeadh teicneolaíochta glan-nialasachta agus borradh a chur faoin maoiniú ina leith, tríd an gCreat Sealadach Géarchéime agus Aistrithe athbhreithnithe a glacadh i mí an Mhárta 2023 agus trí Chiste Eorpach Ceannasachta a chruthú chun an buntáiste Eorpach maidir le teicneolaíochtaí criticiúla agus teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn atá ábhartha don aistriú glas agus don aistriú digiteach a chaomhnú. Baineann an tríú colún le forbairt na scileanna is gá chun an t-aistriú a chur i gcrích agus chun líon na n-oibríthe oilte in earnáil na teicneolaíochta fuinnimh ghlain a mhéadú. Dírítear sa cheathrú colún ar thrádáil agus ar éagsúlú shlabhra soláthair na n-amhábhair criticiúil. Áirítear leis sin club amhábhair criticiúil a chruthú, lena n-oibrítear le comhpháirtithe atá ar aon intinn chun na slabhraí soláthair a neartú i dteannta a chéile agus chun éagsúlú a dhéanamh ar shiúl ó sholáthraithe aonair le haghaidh ionchur criticiúil.
- (24) Faoin gcéad cholún, ba cheart don Aontas bonn tionsclaíoch a fhorbairt agus a choinneáil ar bun chun réitigh teicneolaíochta glan-nialasachta a sholáthar chun a sholáthar fuinnimh a dhaingniú, agus a uaillmhianta maidir le haeráidneodracht á gcomhlíonadh an tráth céanna. Chun tacú leis an sprioc sin agus chun spleáchais a sheachaint maidir le soláthar teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chuirfeadh moill ar iarrachtaí an Aontais maidir le laghduithe ar astaíochtaí gás ceaptha teasa nó a chuirfeadh slándáil an tsoláthair fuinnimh i mbaol, leagfar amach sa Rialachán seo forálacha chun éileamh ar theicneolaíochtaí glan-nialasachta inbhuanaithe athléimneacha a spreagadh.
- (25) Le Treoracha 2014/23/AE, 2014/24/AE agus 2014/25/AE, ceadaítear cheana féin d'údaráis chonarthaigh agus d'eintitis a dhámhann conarthaí trí nósanna imeachta soláthair phoiblí, anuas ar chúrsaí praghsála nó costais, chun brath ar chritéir bhreise chun an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch a shainaithint. Baineann critéir den sórt sin, mar shampla, le cáilíocht na tairisceana lena n-áirítear saintréithe sóisialta,

críochnaitheacha). Féach Airteagal 14 agus ceanglais Chaibidil 2 agus Iarscríbhinn I de Rialachán (AE) 2018/1999.

⁴¹ [Fógra ón gCoimisiún maidir le Treoir do na Ballstáit i ndáil le pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide 2021-2030 a nuashonrú 2022/C 495/02](#), (IO C 495, 29.12.2022, lch. 24).

⁴² Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún: Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach, COM/2023/62 final, 1.2.2023.

comhshaoil agus nuálacha. Agus conarthaí le haghaidh teicneolaíocht ghlan-nialasachta á ndámhachtain trí sholáthar poiblí, ba cheart d'údaráis chonarthaigh agus d'eintitis chonarthaigh measúnú cuí a dhéanamh ar rannchuidiú na dtairiscintí le hinbhuanaitheacht agus athléimneacht i ndáil le sraith critéar a bhaineann le hinbhuanaitheacht chomhshaoil, nuálaíocht, comhtháthú córais agus athléimneacht na tairisceana.

- (26) Is féidir critéir inbhuanaitheachta shóisialta a chur i bhfeidhm cheana féin faoin reachtaíocht atá ann faoi láthair agus is féidir dálaí oibre agus cómhargáil a áireamh iontu i gcomhréir le Colún Eorpach na gCeart Sóisialta, i gcomhréir le hAirteagal 30(3) de Threoir 2014/23/AE, le hAirteagal 18(2) de Threoir 2014/24/AE agus le hAirteagal 36(2) de Threoir 2014/25/AE. Ba cheart do na húdaráis chonarthaigh rannchuidiú leis an inbhuanaitheacht shóisialta trí na bearta iomchuí a dhéanamh chun a áirithiú go gcomhlíonfaidh oibreoirí eacnamaíocha, i bhfeidhmiú conarthaí poiblí dóibh, na hoibleagáidí is infheidhme i réimsí an dlí shóisialta agus saothair arna mbunú le dlí an Aontais, leis an dlí náisiúnta, le comhaontuithe comhchoiteanna nó leis na forálacha idirnáisiúnta maidir leis an dlí comhshaoil, sóisialta agus saothair a liostaítear in Iarscríbhinn X de Threoir 2014/23/AE, Iarscríbhinn X de Threoir 2014/24/AE agus Iarscríbhinn XIV de Threoir 2014/25/AE⁴³.
- (27) Gan dochar do reachtaíocht an Aontais is infheidhme maidir le teicneolaíocht shonrach, lena n-áirítear faoin Togra maidir le Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat chun ceanglais éicidhearthóireachta le haghaidh táirgí inbhuanaithe a leagan síos⁴⁴ agus faoin Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceallraí agus ceallraí dramhaíola⁴⁵, agus mura léirítear a mhalairt go sonrach inti, le linn d'údaráis chonarthaigh agus d'eintitis chonarthaigh measúnú a dhéanamh ar inbhuanaitheacht chomhshaoil na réiteach glan-nialasachta arna soláthar ar bhonn an Rialacháin seo, féadfaidh siad gnéithe éagsúla a bhfuil tionchar acu ar an aeráid agus ar an gcomhshaol a chur san áireamh. Féadfar a áireamh orthu sin, mar shampla, marthanacht agus iontaofacht an réitigh; an éascaíocht maidir le deisiúchán agus cothabháil; an éascaíocht maidir le nuashonrú agus athriochtú; an éascaíocht maidir le cáilíocht agus athchúrsáil; substaintí a úsáid; ídiú fuinnimh, uisce agus acmhainní eile ag céim amháin nó níos mó de shaolré an táirge; meáchan agus toirt an táirge agus an pacáistiú atá aige; ionchorprú comhpháirteanna úsáidte; cainníocht, saintréithe agus infhaighteacht na tomhaltán is gá le haghaidh úsáid agus cothabháil chuí; lorg comhshaoil an táirge agus a thionchair ar an gcomhshaol ar feadh a shaolré; lorg carbóin an táirge; an scaoileadh micreaphlaisteach; astaíochtaí san aer, san uisce agus san ithir a scaoiltear in aon chéim saolré amháin nó níos mó den táirge; méideanna na dramhaíola a ghintear; na coinníollacha maidir le húsáid.

⁴³ Fógra ón gCoimisiún *Buying Social — a guide to taking account of social considerations in public procurement (2nd edition)* [Ag ceannach go Sóisialta - treoir maidir le breithnithe sóisialta a chur san áireamh sa soláthar poiblí], COM (2021) 3573 final.

⁴⁴ Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle lena mbunaítear creat chun ceanglais éicidhearthóireachta le haghaidh táirgí inbhuanaithe a leagan síos agus lena n-aisghairtear Treoir 2009/125/CE, COM/2022/142 final, 30.3.2022.

⁴⁵ Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le ceallraí agus ceallraí dramhaíola, lena n-aisghairtear Treoir 2006/66/CE agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 2019/1020, COM/2020/798 final, 10.12.2020.

- (28) Chun críocha an ghá a chur san áireamh atá le foinsí soláthair teicneolaíochtaí glan-nialasachta laistigh de nós imeachta soláthair phoiblí a éagsúlú ó fhoinsí aonair soláthair de réir bhrí Airteagal 19(2), agus gan dochar do ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais, ba cheart a mheas nach bhfuil an soláthar éagsúlaithe go leordhóthanach ar a laghad i gcás ina ndéanfaidh foinse amháin níos mó ná 65 % den éileamh ar theicneolaíocht glan-nialasachta shonrach laistigh den Aontas a sholáthar.
- (29) Chun críocha scéimeanna a bhunú a théann chun tairbhe do theaghlaigh agus do thomhaltóirí, lena ndéantar ceannach táirgí deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta a dhreasú, agus gan dochar do ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais, ba cheart a mheas nach bhfuil an soláthar éagsúlaithe go leordhóthanach i gcás ina ndéanfaidh foinse aonair níos mó ná 65 % den éileamh iomlán ar theicneolaíocht glan-nialasachta shonrach laistigh den Aontas a sholáthar. Chun cur i bhfeidhm comhsheasmhach a áirithiú, ba cheart don Choimisiún liosta bliantúil a fhoilsiú dar tús dáta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo, maidir le dáileadh thionscnamh na dtáirgí deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta a thagann faoin gcatagóir seo, arna mhiondealú de réir an sciar de sholáthar an Aontais de thionscnamh foinsí éagsúla le bliain anuas a bhfuil sonraí ar fáil ina leith.
- (30) Le Cinneadh 2014/115/AE ón gComhairle, formheasadh go háirithe an leasú ar an gComhaontú na hEagraíochta Domhanda Trádála maidir le Soláthar Rialtais ('an Comhaontú maidir le Soláthar Rialtais')⁴⁶. Is é is aidhm don Chomhaontú maidir le Soláthar Rialtais creat iltaobhach de chearta agus d'oibleagáidí cothromaithe a bhunú a bhaineann le conarthaí poiblí d'fhonn léirscaoileadh agus leathnú na trádála domhanda a bhaint amach. I gcás conarthaí a chumhdaítear le Foscúbhinn I an Aontais Eorpaigh a ghabhann leis an gComhaontú maidir le Soláthar Rialtais, chomh maith le comhaontuithe idirnáisiúnta ábhartha a bhfuil an tAontas faoi cheangal orthu, lena n-áirítear comhaontuithe saorthrádála agus Airteagal III:8(a) den Chomhaontú Ginearálta 1994 um Tharaifí agus Trádáil maidir le gníomhaireachtaí rialtais do sholáthar táirgí a cheannaítear d'fhonn iad a athdhíol ó thaobh na tráchtála de nó d'fhonn iad a úsáid i dtáirgeadh earraí le haghaidh díolacháin tráchtála, níor cheart d'údarais chonartha nár d'eintitis chonartha ceanglais Airteagal 19(1), pointe (d) a chur i bhfeidhm maidir le hoibreoírí eacnamaíocha foinsí soláthair ar sínitheoirí leis na comhaontuithe iad.
- (31) Cur i bhfeidhm na bhforálacha maidir le hathléimneacht i nósanna imeachta soláthair phoiblí a leagtar amach in Airteagal 19, ba cheart é a bheith gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagal 25 de Threoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴⁷, agus Airteagail 43 agus 85 de Threoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁴⁸, de réir threoir 2019 ón gCoimisiún⁴⁹. Ar an gcaoi chéanna, ba cheart go leanfadh forálacha soláthair phoiblí d'fheidhm a bheith acu maidir le hoibreacha, soláthairtí agus seirbhísí faoi réir Airteagal 19, lena n-áirítear Airteagal 67(4) de Threoir 2014/24/AE agus aon bheart cur chun feidhme a eascraíonn

⁴⁶ Cinneadh 2014/115/AE ón gComhairle an 2 Nollaig 2013 maidir leis an bPrótacal lena leasaítear an Comhaontú maidir le Soláthar Rialtais a thabhairt i gcrích (IO L 68, 7.3.2014, lch. 1).

⁴⁷ Treoir 2014/24/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar poiblí agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/18/CE (IO L 94, 28.3.2014, lch. 65).

⁴⁸ Treoir 2014/25/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le soláthar a dhéanann eintitis a oibríonn in earnálacha an uisce, an fhuinnimh, an iompair agus na seirbhísí poist agus lena n-aisghairtear Treoir 2004/17/CE (IO L 94, 28.3.2014, lch. 243).

⁴⁹ Teachtaireacht ón gCoimisiún: Treoir maidir le rannpháirtíocht tairgeoirí agus earraí tríú tír i margadh soláthair an Aontais, an Bhruiséil, 24.7.2019, C(2019) 5494 final.

as an Togra le haghaidh Rialachán lena mbunaítear creat chun ceanglais éicidhearthóireachta le haghaidh táirgí inbhuanaithe a leagan síos.

- (32) Tá ualú na gcritéar maidir le rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na tairisceana i ndáil le nósanna imeachta soláthair phoiblí gan dochar don fhéidearthacht atá ag údarais chonarthaigh agus eintitis chonarthaigh tairseach níos airde a leagan síos le haghaidh na gcritéar a bhaineann le hinbhuanaitheacht chomhshaoil agus le nuálaíocht, i gcomhréir le hAirteagal 41(3) agus le hAithris 64 de Threoir 2014/23/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵⁰, Airteagal 67(5) de Threoir 2014/24/AE agus Airteagal 82(5) de Threoir 2014/25/AE.
- (33) Chun teorainn a chur leis an ualach riaracháin a eascraíonn as an ngá atá ann critéir a chur san áireamh a bhaineann le hinbhuanaitheacht agus rannchuidiú athléimneachta tairisceana, go háirithe do cheannaitheoirí beaga poiblí agus do chonarthaí ar luach níos ísle ná sin nach bhfuil tionchar tábhachtach acu ar an margadh, ba cheart cur i bhfeidhm fhorálacha ábhartha an Rialacháin seo a chur siar go ceann 2 bhliain i gcás ceannaitheoirí poiblí nach comhlachtaí lárnacha ceannaigh iad agus i gcás conarthaí ar lú a luach ná EUR 25 milliún.
- (34) Chun críocha chur i bhfeidhm na bhforálacha maidir le soláthar poiblí de réir Airteagal 19, i gcás ina gcumhdaítear táirge le gníomh tarmlichte arna ghlacadh faoi Rialachán (AE) 2017/1369 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵¹, níor cheart d'údarais chonarthaigh nó d'eintitis chonarthaigh ach na táirgí a cheannach a chomhlíonann an oibleagáid a leagtar síos in Airteagal 7(2) den Rialachán sin.
- (35) Tá teaghlaigh agus tomhaltóirí deiridh ina gcodanna rithábachtacha d'éileamh an Aontais ar tháirgí deiridh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus is uirlisí tábhachtacha iad scéimeanna tacaíochta poiblí chun spreagadh a thabhairt do theaghlaigh táirgí den sórt sin a cheannach, go háirithe do theaghlaigh agus do thomhaltóirí leochaileacha ar ioncam íseal agus ar ioncam meánaicmeach íseal, chun dlús a chur leis an aistriú glas. Faoin tionscnamh um dhíonta gréine a fógraíodh i straitéis an Aontais um an nGrianfhuinneamh⁵², ba cheart do na Ballstáit, mar shampla, cláir náisiúnta a bhunú chun tacú le himscaradh ollmhór grianfhuinnimh dín. I bplean REPowerEU, d'iarr an Coimisiún ar na Ballstáit leas iomlán a bhaint as bearta tacaíochta a spreagann an t-athrú chuig teaschaidéil. Ba cheart do scéimeanna tacaíochta den sórt sin a bhunaíonn na Ballstáit go náisiúnta nó a bhunaíonn údarais áitiúla nó réigiúnacha go háitiúil rannchuidiú le feabhas a chur ar inbhuanaitheacht agus athléimneacht theicneolaíochtaí glan-nialasachta an Aontais. Ba cheart d'údarais phoiblí, mar shampla, cúiteamh airgeadais níos airde a sholáthar do thairbhíthe as ceannach táirgí deiridh glan-nialasachta lena ndéanfar rannchuidiú níos airde le hathléimneacht san Aontas. Ba cheart d'údarais phoiblí a áirithiú go mbeadh a scéimeanna oscailte, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach, ionas go gcuirfidh siad leis an éileamh ar tháirgí teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas. Ba cheart d'údarais phoiblí freisin teorainn a chur leis an gcúiteamh airgeadais breise do tháirgí den sórt sin ionas nach

⁵⁰ Treoir 2014/23/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 26 Feabhra 2014 maidir le conarthaí lamháltais a dhámhachtain (IO L 94, 28.3.2014, lch. 1).

⁵¹ Rialachán (AE) 2017/1369 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Iúil 2017 lena leagtar amach creat i gcomhair lipéadú fuinnimh agus lena n-aisghairtear Treoir 2010/30/AE (IO L 198, 28.7.2017, lch. 1).

⁵² Teachtaireacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún: Straitéis an Aontais um an nGrianfhuinneamh, COM(2022) 221 final, 18.5.2022.

gcuirfear moill ar imscaradh na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas. Chun éifeachtúlacht scéimeanna den sórt sin a mhéadú, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go mbeadh rochtain éasca ar fhaisnéis ar shuíomh gréasáin saor in aisce ag do tomhaltóirí agus monaróirí teicneolaíochta glan-nialasachta araon. Úsáid na ranníocaíochta inbhuanaitheachta agus athléimneachta ag údaráis phoiblí i scéimeanna dírithe ar thomhaltóirí nó ar theaghlaigh, ba cheart í a bheith gan dochar do rialacha maidir leis an státhabhair nó do rialacha na hEagraíochta Domhanda Trádála maidir le Fóirdheontais.

- (36) Agus scéimeanna á gceapadh a théann chun tairbhe teaghlaigh nó tomhaltóirí lena ndreasaítear ceannach táirgí deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta a liostaítear san Iarscríbhinn, ba cheart do na Ballstáit, d'údaráis réigiúnacha nó áitiúla, do chomhlachtaí arna rialú ag an dlí poiblí nó do chomhlachais ina bhfuil údarás amháin nó níos mó den sórt sin nó comhlacht amháin nó níos mó den sórt sin arna rialú ag an dlí poiblí, ba cheart dóibh a áirithiú go n-urramófar gealltanais idirnáisiúnta an Aontais, lena n-áirítear trína áirithiú nach sroichfidh scéimeanna méid a bheadh ina gcúis le dochar tromchúiseach do leas chomhaltaí na hEagraíochta Domhanda Trádála.
- (37) Ba cheart don Choimisiún cúnaimh a thabhairt freisin do na Ballstáit i gceapadh scéimeanna a bheadh dírithe ar theaghlaigh agus ar thomhaltóirí chun sineirgí a chruthú agus chun dea-chleachtais a mhalartú. Ba cheart don Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa ról tábhachtach a bheith aige freisin maidir le dlús a chur le cur chun feidhme rannchuidiú na mBallstát agus na n-údarás poiblí maidir le hinbhuanaitheacht agus athléimneacht ina gcleachtais soláthair phoiblí agus cheantála. Ba cheart dó treoir a eisiúint agus dea-chleachtais a shainaithint maidir leis an gcaoi an rannchuidiú a shainiú agus a úsáid, agus samplaí nithiúla agus sonracha á gcur ar fáil.
- (38) Chun a chur ar a chumas don tionscal a tháirgeacht a choigeartú in am trátha, ba cheart d'údaráis chonarthacha agus d'eintitis chonarthacha an margadh a chur ar an eolas roimh ré maidir lena riachtanais soláthair réamh-mheasta le haghaidh táirgí teicneolaíochta glan-nialasachta.
- (39) Mar a léirítear sa Teachtaireacht maidir le Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Ré Ghlan-Nialasach, a foilsíodh an 1 Feabhra 2023, tá sciartha margaidh thionscal an Aontais faoi bhrú láidir, mar gheall ar fhóirdheontais i dtríú tíortha lena mbaintear an bonn ó chothrom iomaíochta. Fágann sé sin go bhfuil gá le freagairt thapa agus uaillmhianach ón Aontas maidir lena chreat dlíthiúil a nuachóiriú.
- (40) Tá rochtain ar mhaoiniú ríthábhachtach chun uathriail straitéiseach oscailte an Aontais a áirithiú agus chun bonn láidir monaraíochta a bhunú le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus a slabhraí soláthair ar fud an Aontais. Tiocfaidh formhór na n-infheistíochtaí is gá chun cuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais a bhaint amach ó chaipiteal príobháideach⁵³, caipiteal a mhealltar le hacmhainneacht fáis an éiceachórais glan-nialasachta. Beidh margaí caipitil atá ag feidhmiú go maith, domhain agus comhtháthaithe ríthábhachtach, dá bhrí sin, chun na cistí is gá a thiomsú

⁵³ Doiciméad Inmheánach Oibre de chuid an Choimisiúin, Identifying Europe's recovery needs [Riachtanais téarnaimh na hEorpa a shainaithint] a Ghabhann leis an doiciméad 'Teachtairacht ón gCoimisiún chuig Parlaimint na hEorpa, chuig Comhairle na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiún - Europe's moment: Repair and Prepare for the Next Generation [Uain na hEorpa: Deisiú agus Ullmhú don Chéad Ghlúin eile], SWD(2020) 98 final, Identifying Europe's recovery needs [Riachtanais téarnaimh na hEorpa a shainaithint], 27.5.2020.

agus a threorú i dtreo an aistrithe ghlais agus na dtionscadal monaraíochta glan-nialasachta. Tá gá le dul chun cinn gasta i dtreo Aontas na Margaí Caipitil, dá bhrí sin, chun go bhféadfaidh an tAontas a chuspóirí glan-nialasachta a bhaint amach. Tá ról ríthábhachtach ag an gclár oibre airgeadais inbhuanaithe (agus ag an maoiniú cumaiscthe) freisin maidir le huas-scálú infheistíochtaí sna teicneolaíochtaí glan-nialasachta, agus iomaíochas na hearnála á ráthú an tráth céanna.

- (41) I gcás nach bhfuil infheistíocht phríobháideach leordhóthanach ann féin, d'fhéadfadh sé go mbeadh tacaíocht phoiblí i bhfoirm Stáitchabhrach ag teastáil chun tionscadail mhonaraíochta ghlan-nialasachta a rolladh amach go héifeachtach. Ní mór éifeacht dreasachta a bheith ag an gcabhair sin, ní mór gá a bheith leis an gcabhair agus ní mór di a bheith iomchuí agus comhréireach. Leis na treoirlínte maidir le Stáitchabhair atá ann cheana a ndearnadh athbhreithniú domhain orthu le déanaí i gcomhréir leis na cuspóirí dé-aistrithe, soláthraítear féidearthachtaí iomadúla chun tacú le hinfeistíochtaí le haghaidh tionscadail faoi raon feidhme an Rialacháin seo faoi réir coinníollacha áirithe. Is féidir ról tábhachtach a bheith ag na Ballstáit maidir le rochtain ar mhaoiniú a éascú do thionscadail mhonaraíochta theicneolaíochtaí glan-nialasachta trí aghaidh a thabhairt ar theipeanna margaidh trí thacaíocht spriocdhírthe Stáitchabhrach. Is é is aidhm don Chreat Sealadach Géarchéime agus Aistrithe, a glacadh an 9 Márta 2023, cothrom iomaíochta a áirithiú laistigh den mhargadh inmheánach, agus é dírithe ar na hearnálacha sin inar sainaithníodh riosca um dhí-comhchruinnithe tríú tír, agus atá comhréireach ó thaobh méideanna cabhrach de. Chuirfeadh sé ar a gcumas do na Ballstáit bearta a chur i bhfeidhm chun tacú le hinfeistíochtaí nua i saoráidí táirgthe in earnálacha straitéiseacha glan-nialasachta sainithe, lena n-áirítear trí shochair chánach. Féadfar méid na cabhrach atá ceadaithe a mhodhnú le déine cabhrach níos airde agus le huasteorainneacha níos airde ar mhéid na cabhrach má tá an infheistíocht lonnaithe i limistéir fóirithinte, chun rannchuidiú le sprioc an chóineasaithe idir na Ballstáit agus na réigiúin. Tá gá le coinníollacha iomchuí chun na rioscaí nithiúla a bhaineann le hatreorú na hinfeistíochta lasmuigh de Limistéar Eorpach Eacnamaíoch (LEE) a fhíorú mar aon le haon bhaol ann go n-athlonnófaí i laistigh de LEE. Chun acmhainní náisiúnta a shlógadh chun na críche sin, féadfaidh na Ballstáit sciar d'ioncam CTA a úsáid, ar sciar é nach mór do na Ballstáit a leithdháileadh chun críocha a bhaineann leis an aeráid.
- (42) Tá roinnt clár cistiúcháin de chuid an Aontais ar fáil freisin, amhail an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, InvestEU, clár bheartais chomhtháthaithe nó an Ciste don Nuálaíocht chun infheistíochtaí a chistiú i dtionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta.
- (43) Leis an Rialachán leasaithe maidir leis an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta⁵⁴, cuireadh EUR 20 billiún breise de thacaíocht neamh-inaisíochta ar fáil do na Ballstáit chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn agus chun breoslaí iontaise a ionadú, trí thionscadail tionsclaíochta glan-nialasachta an Aontais, i measc nithe eile. Mar a luadh sa Treoraíocht ón gCoimisiún maidir le caibidlí REPowerEU⁵⁵, moltar do na Ballstáit bearta a chur san áireamh i gcaibidil REPowerEU dá bpleananna téarnaimh agus

⁵⁴ Rialachán (AE) 2023/435 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Feabhra 2023 lena leasaítear Rialachán (AE) 2021/241 a mhéid a bhaineann le caibidlí REPowerEU i bpleananna téarnaimh agus athléimneachta agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1303/2013, (AE) 2021/1060 agus (AE) 2021/1755 agus Treoir 2003/87/CE (IO L 63, 28.2.2023, lch. 1).

⁵⁵ Fógra ón gCoimisiún 'Treoraíocht maidir le Pleananna Téarnaimh agus Athléimneachta i gcomhthéacs REPowerEU' 2023/C 80/01, (IO C 80, 3.3.2023, lch. 1).

athléimneachta, bearta lena dtacaítear le hinfheistíochtaí i monaraíocht teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus i nuálaíocht thionsclaíoch, i gcomhréir le Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵⁶.

- (44) Is é clár InvestEU clár suaitheanta an Aontais chun borradh a chur faoin infheistíocht, go háirithe maidir leis an aistriú glas agus an t-aistriú digiteach, trí mhaoiniú agus cúnamh teicniúil a chur ar fáil, mar shampla trí shásraí measctha. Rannchuidíonn cur chuige den sórt sin chun caipiteal poiblí agus príobháideach breise a phlódú isteach. Thairis sin, moltar do na Ballstáit rannchuidiú le hurrann Bhallstáit InvestEU chun tacú le táirgí airgeadais atá ar fáil do mhonaraíocht teicneolaíochta glan-nialasachta, gan dochar do na rialacha is infheidhme maidir le Státchabhair.
- (45) Féadfaidh na Ballstáit tacaíocht a sholáthar ó chlár an bheartais chomhtháthaithe i gcomhréir leis na rialacha is infheidhme faoi Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵⁷ chun glacadh tionscadal straitéiseach glan-nialasachta a spreagadh i réigiúin bheagfhorbartha agus i réigiúin trasdula trí phacáistí infheistíochta bonneagair, infheistíocht tháirgiúil sa nuálaíocht, acmhainneacht mhonaraíochta FBManna, seirbhísí, beart oiliúna agus uas-scilithe, lena n-áirítear tacaíocht maidir le tógáil acmhainneachta na n-údarás poiblí agus na dtionscnóirí. D'fhéadfadh sé go mbeadh na rátaí cómhaoinithe is infheidhme arna socrú i gclár suas le 85 % maidir le réigiúin bheagfhorbartha agus suas le 60 % nó 70 % maidir le réigiúin trasdula ag brath ar an gciste lena mbaineann agus stádas an réigiúin ach féadfaidh na Ballstáit na huasteorainneacha sin a shárú ar leibhéal an tionscadail lena mbaineann, i gcás inarb indéanta faoi na rialacha maidir le Státchabhair. Leis an Ionstraim um Thacaíocht Theicniúil, is féidir cabhrú leis na Ballstáit agus le réigiúin straitéisí fáis glan-nialasachta a ullmhú, timpeallacht an ghnó a fheabhsú, rómhaorlathas a laghdú agus dlús a chur le ceadú. Ba cheart na Ballstáit a spreagadh chun inbhuanaitheacht tionscadal straitéiseach glan-nialasachta a chur chun cinn trí na hinfheistíochtaí sin a leabú i slabhraí luacha Eorpacha, go sonrach trína bheith ag tógáil ar líonraí comhair idir-réigiúnacha agus trasteorann.
- (46) Leis an gCiste don Nuálaíocht, freisin, soláthraítear bealach a bhfuil gealladh faoi agus atá éifeachtúil ó thaobh costais de chun tacú le huas-scálú monaraíochta agus le himscaradh hidrigine in-athnuaite agus teicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta eile san Eoraip, rud a threisiónn ceannasacht na hEorpa i bpríomhtheicneolaíochtaí don ghníomhú ar son na haeráide agus don tslándáil fuinnimh.
- (47) Le Ciste Eorpach Ceannasachta, bheadh freagra struchtúrach ar fáil ar na riachtanais infheistíochta. Chabhródh sé chun buntáiste Eorpach a chaomhnú maidir le teicneolaíochtaí criticiúla agus le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn atá ábhartha don aistriú glas agus don aistriú digiteach, lena n-áirítear teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Cuirfidh an ionstraim struchtúrach sin leis an taithí a fuarthas ar thionscadail iltíre chomhordaithe faoi IPCEInna agus féachfaidh sí le rochtain na mBallstát uile ar thionscadail den sórt sin a fheabhsú, agus ar an gcaoi sin déanfar

⁵⁶ Rialachán (AE) 2021/241 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Feabhra 2021 lena mbunaítear an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta (IO L 57, 18.2.2021, lch. 17).

⁵⁷ Rialachán (AE) 2021/1060 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Meitheamh 2021 lena leagtar síos forálacha coiteanna maidir le Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an Ciste Comhtháthaithe, an Ciste um Aistriú Cóir agus an Ciste Eorpach Muirí, Iascaigh agus Dobharshaothraithe agus rialacha airgeadais maidir leis na cistí sin agus maidir leis an gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht, an Ciste Slándála Inmheánaí agus an ionstraim le haghaidh tacaíocht airgeadais don bhainistiú teorann agus do víosaí (IO L 231, 30.6.2021, lch. 159).

comhtháthú agus an Margadh Aonair a chosaint ar rioscaí a eascraíonn as infhaighteacht éagothrom Státhabhrach.

- (48) Ba cheart don Choimisiún agus do na Ballstáit, chun na srianta a bhaineann leis na hiarrachtaí ilroinnte atá ann faoi láthair maidir le hinfheistíochtaí poiblí agus príobháideacha a sháru, agus chun comhtháthú agus toradh ar infheistíocht a éascú, ba cheart dóibh sineirgí a chruthú idir na cláir chistiúcháin atá ann cheana ar leibhéal an Aontais agus ar an leibhéal náisiúnta chomh maith le comhordú agus comhoibriú níos fearr a áirithiú le lucht tionscail agus le príomhpháirtithe leasmhara san earnáil phríobháideach. Tá ról lárnach ag an Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa chun léargas cuimsitheach a fhorbairt ar na deiseanna cistiúcháin ábhartha atá ar fáil agus chun plé a dhéanamh ar riachtanais maoinithe aonair na dtionscadal straitéiseach glan-nialasachta.
- (49) Tá sé tábhachtach cinnteacht pleanála agus infheistíochta a chruthú tríd an ualach riaracháin ar thionscnóirí a choinneáil chomh híseal agus is féidir chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a imscaradh nó a leathnú a luaithe is féidir ar mhaithe le cinnteacht sholáthar an Aontais le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta a áirithiú. Chuige sin, ba cheart próisis deonaithe ceadanna na mBallstát le haghaidh tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a chuíchóiriú, agus a áirithiú an tráth céanna go mbeidh na tionscadail sin sábháilte, slán, feidhmiúil ó thaobh an chomhshaoil de, agus go gcomhlíonfaidh siad ceanglais chomhshaoil, shóisialta agus sábháilteachta. Leagtar síos i reachtaíocht chomhshaoil an Aontais coinníollacha comhchoiteanna le haghaidh próiseáil agus ábhar na bpróiseas deonaithe ceadanna náisiúnta, agus áirithítear ar an gcaoi sin ardleibhéal cosanta don chomhshaoil. Ba cheart stádas an Tionscadail Straitéisigh Ghlan-nialasachta a bheith gan dochar d'aon choinníoll ceadaithe is infheidhme maidir leis na tionscadail ábhartha, lena n-áirítear iad siúd a leagtar amach i dTreoir 2011/92/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁵⁸, Treoir 92/43/CEE ón gComhairle⁵⁹, Treoir 2000/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶⁰, Treoir 2004/35/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶¹, agus Treoir (AE) 2010/75 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶².
- (50) An tráth céanna, de dheasca dhothuarthacht, chastacht agus, anois agus arís, fhad iomarcach na bpróiseas deonaithe ceadanna náisiúnta, déantar dochar don tslándáil infheistíochta is gá chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt go héifeachtach. Dá bhrí sin, chun a gcur chun feidhme éifeachtach a áirithiú agus dlús a chur leis, ba cheart do na Ballstáit nósanna imeachta ceadúcháin a chur i bhfeidhm atá cuíchóirithe agus intuartha. Ina theannta sin, ba cheart stádas tosaíochta a

⁵⁸ Treoir 2011/92/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 13 Nollaig 2011 maidir le measúnú a dhéanamh ar éifeachtaí tionscadal poiblí agus príobháideach áirithe ar an gcomhshaoil (IO L 26, 28.1.2012, lch. 1).

⁵⁹ Treoir 92/43/CEE ón gComhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le gnáthóga nádúrtha agus fauna agus flora fiáine a chaomhnú (IO L 206, 22.7.1992, lch. 7).

⁶⁰ Treoir 2000/60/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 23 Deireadh Fómhair 2000 lena mbunaítear creat do ghníomhaíocht Chomhphobail i réimse an bheartais uisce (IO L 327, 22.12.2000, lch. 1).

⁶¹ Treoir 2004/35/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Aibreán 2004 maidir le dliteanas comhshaoil i ndáil le damáiste comhshaoil a chosc agus a leigheas (IO L 143, 30.4.2004, lgh. 56).

⁶² Treoir 2010/75/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 24 Samhain 2010 maidir le hastaíochtaí tionsclaíocha (cosc agus rialú comhtháite ar thruailliú) (athmhúnlú) (IO L 334, 17.12.2010, lch. 17).

thabhairt do Thionscadail Straitéiseacha Glan-nialasachta ar an leibhéal náisiúnta chun cóir riaracháin thapa agus cóir phráinneach a áirithiú sna nósanna imeachta breithiúnacha agus réitigh díospóidí uile a bhaineann leo gan cosc a chur ar údaráis inniúla ceadú a chuíchóiriú le haghaidh tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta eile nach Tionscadail Straitéiseacha Glan-nialasachta iad nó ar bhonn níos ginearálta.

- (51) I bhfianaise an ról atá acu slándáil soláthair an Aontais maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta a áirithiú, agus i bhfianaise a mhéid a rannchuidíonn siad le huathriail straitéiseach oscailte an Aontais agus leis an aistriú glas agus leis an aistriú digiteach, ba cheart do na húdaráis cheadúnúcháin fhreagracha a mheas go bhfuil Tionscadail Straitéiseacha Glan-nialasachta chun leas an phobail. Bunaithe ar mheasúnú de réir an cháis, féadfaidh údarás ceadúcháin atá freagrach a chinneadh go sáraíonn an leas poiblí ar a bhfuil an tionscadal ag freastal na leasa poiblí a bhaineann leis an dúlra agus le cosaint an chomhshaoil agus, dá réir sin, go bhféadfar an tionscadal a cheadú, ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha ábhartha uile a leagtar amach i dTreoir 2000/60/CE, Treoir 92/43/CEE agus Treoir 2009/147/CE⁶³.
- (52) Chun castacht a laghdú agus éifeachtúlacht agus trédhearcacht a mhéadú, ba cheart do thionscnóirí tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a bheith in ann idirghníomhú le húdarás náisiúnta aonair atá freagrach as an bpróiseas deonaithe ceadanna ina iomláine a chomhordú agus as cinneadh cuimsitheach a eisiúint laistigh den teorainn ama is infheidhme. Chuige sin, ba cheart do na Ballstáit údarás inniúil náisiúnta aonair a ainmniú. Ag brath ar eagrúchán inmheánach Ballstáit, ba cheart a bheith in ann cúraimí na n-údarás inniúil náisiúnta a tharmligean chuig údarás eile, faoi réir na gcoinníollacha céanna. Chun cur chun feidhme éifeachtach freagrachtaí na mBallstát a áirithiú, ba cheart dóibh pearsanra agus acmhainní leordhóthanacha a sholáthar dá n-údarás náisiúnta inniúil, nó d'aon údarás atá ag gníomhú thar a gceann.
- (53) Chun soiléireacht a áirithiú maidir le stádas ceadaithe Tionscadal Straitéiseach Glan-nialasachta agus chun teorainn a chur le héifeachtacht dlíthíochta mí-úsáidí a d'fhéadfadh a bheith ann, agus gan an bonn a bhaint d'athbhreithniú breithiúnach éifeachtach an tráth céanna, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú go réiteofar aon díospóid a bhaineann leis an bpróiseas deonaithe ceadanna ar bhealach tráthúil. Chuige sin, ba cheart d'údaráis inniúla náisiúnta a áirithiú go mbeidh rochtain ag iarratasóirí agus ag tionscnóirí tionscadail ar nós imeachta simplí um réiteach díospóidí agus go dtabharfar cóir phráinneach do Thionscadail Straitéiseacha Glan-nialasachta i ngach nós imeachta breithiúnach agus réitigh díospóide a bhaineann leo agus urraim do chearta na cosanta á háirithiú an tráth céanna.
- (54) Chun go mbeidh gnólachtaí agus tionscnóirí tionscadail, lena n-áirítear le haghaidh tionscadail trasteorann, in ann tairbhe dhíreach a bhaint as tairbhí an mhargaidh inmheánaigh gan ualach riaracháin breise nach bhfuil gá leis a thabhtú, déantar foráil i Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶⁴ maidir le rialacha ginearálta chun nósanna imeachta atá ábhartha d'fheidhmiú an mhargaidh inmheánaigh a sholáthar ar líne. An fhaisnéis is gá a chur faoi bhráid na n-údarás

⁶³ Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Samhain 2009 maidir le héin fhiáine a chaomhnú (IO L 20, 26.1.2010, lgh. 7-25).

⁶⁴ Rialachán (AE) 2018/1724 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 2 Deireadh Fómhair 2018 maidir le pointe rochtana aonair digiteach a bhunú chun rochtain ar fhaisnéis, nósanna imeachta agus seirbhísí cúnaimh agus réitigh fadhbanna a sholáthar agus lena leasaítear Rialachán (AE) Uimh. 1024/2012 (IO L 295, 21.11.2018, lgh. 1).

inniúil náisiúnta mar chuid de na próisis deonaithe ceadanna a chumhdaítear leis an Rialachán seo, déanfar í a chumhdach in Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán (AE) 2018/1724 tar éis a leasaithe leis an Rialachán seo, agus tá na nósanna imeachta gaolmhara san áireamh in Iarscríbhinn II a ghabhann leis chun a áirithiú gur féidir le tionscnóirí tionscadail tairbhe a bhaint as nósanna imeachta atá ar líne ina n-iomláine agus as an gCóras Teicniúil Aonuaire. Tá údarais inniúla náisiúnta atá ag gníomhú mar ionad ilfhreastail de bhun an Rialacháin seo san áireamh i liosta na seirbhísí cúnamh agus réitigh fadhbanna in Iarscríbhinn III de Rialachán (AE) 2018/1724.

- (55) Bíonn nósanna imeachta ceadúcháin fada casta, idir 2-7 mbliana, ag tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta, ag brath ar an mBallstát, ar an teicneolaíocht agus ar an deighleog sa slabhra luacha. I bhfianaise mhéid na n-infheistíochtaí is gá – go háirithe i gcás tionscadail de mhéid gigighmhonarchan atá ag teastáil chun na barainneachtaí scála a bhfuil coinne leo a bhaint amach – le ceadú easnamhach cruthaítear bacainn bhreise, bacainn lena ndéantar dochar de ghnáth, chun acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a mhéadú san Aontas. Chun an tslándáil agus an tsoiléireacht is gá a sholáthar do thionscnóirí tionscadail agus d’infheisteoirí eile chun forbairt tionscadal monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a mhéadú, ba cheart do na Ballstáit a áirithiú nach dtéann an próiseas deonaithe ceadanna a bhaineann le tionscadail den sórt sin thar theorainneacha ama réamhshocraithe. I gcás Tionscadail Straitéiseacha Ghlan-nialasachta, níor cheart fad an phróisis deonaithe ceadanna a bheith níos faide ná 12 mhí i gcás saoráidí a bhfuil aschur táirgeachta bliantúil níos mó ná 1 GW acu agus 9 mí i gcás saoráidí a bhfuil aschur táirgeachta bliantúil níos lú ná 1 GW acu. I gcás gach tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta eile, níor cheart fad an phróisis deonaithe ceadanna a bheith níos faide ná 18 mí i gcás saoráidí a bhfuil aschur táirgeachta bliantúil níos mó ná 1 GW acu agus 12 mhí i gcás saoráidí a bhfuil aschur táirgeachta bliantúil níos lú ná 1 GW acu. I gcás teicneolaíochtaí glan-nialasachta nach bhfuil méadracht GW ábhartha ina leith, amhail eangacha leictreachais agus teicneolaíochtaí gabhála agus stórála carbóin nó teicneolaíochtaí gabhála agus úsáide carbóin, ba cheart feidhm a bheith ag uasteorainneacha na sprioc-amanna thuasluaite. Chun na línte táirgeachta atá ann cheana a mhéadú, ba cheart gach ceann de na teorainneacha ama thuasluaite a laghdú faoina leath.
- (56) Thairis sin, i bhfianaise na tábhachta a bhaineann le Tionscadail Straitéiseacha Ghlan-nialasachta maidir le soláthar fuinnimh an Aontais, ba cheart deireadh a chur go páirteach le sraith srianta riaracháin nó iad a shimpliú chun dlús a chur lena gcur chun feidhme.
- (57) Na measúnuithe agus na húdaruithe comhshaoil a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais, lena n-áirítear i ndáil le huisce, aer, éiceachórais, gnáthóga, bithéagsúlacht agus éin, is cuid lárnach iad den nós imeachta deonaithe ceadanna maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus is coimirce riachtanach iad chun a áirithiú go ndéanfar tionchair dhiúltacha ar an gcomhshaol a chosc nó a íoslaghdú. Mar sin féin, chun a áirithiú go mbeidh na nósanna imeachta deonaithe ceadanna maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta intuartha agus tráthúil, ba cheart aon acmhainneacht chun na measúnuithe agus na húdaruithe is gá a chuíchóiriú, agus sin gan leibhéal na cosanta comhshaoil a ísliú an tráth céanna, a bhaint amach. I ndáil leis sin, ba cheart a áirithiú go mbeidh na measúnuithe is gá cuachta chun forluí neamhriachtanach a chosc agus ba cheart a áirithiú go dtiocfaidh tionscnóirí tionscadail agus údarais fhreagracha ar chomhaontú go sainráite maidir le

raon feidhme an mheasúnaithe chuachta sula ndéanfar an measúnú ionas nach ndéanfar beart leantach nach bhfuil gá leis.

- (58) Is féidir le coinbhleachtaí úsáide talún bacainní a chruthú maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur in úsáid. Pleananna atá deartha go maith, lena n-áirítear pleananna spásúla agus criosaithe, lena gcuirtear san áireamh an acmhainneacht chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur chun feidhme agus a ndéantar measúnú ar a dtionchar ar an gcomhshaol, tá an acmhainneacht ag na pleananna sin cabhrú le hearraí agus leasanna poiblí a chothromú, an poitéinseal coinbhleachta a laghdú agus dlús a chur le cur in úsáid inbhuanaithe tionscadal monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontais. Dá bhrí sin, ba cheart d'údarais fhreagracha náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla breithniú a dhéanamh ar fhorálacha maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur san áireamh agus pleananna ábhartha á bhforbairt acu.
- (59) Déanfar sonraí agus seirbhísí spáis arna ndíorthú ó Chlár Spáis an Aontais, agus go háirithe Copernicus, a úsáid a mhéid is féidir chun faisnéis a sholáthar maidir le geolaíocht, bitheolaíocht, éiceolaíocht, forbairt shocheacnamaíoch, agus infhaighteacht acmhainní le haghaidh na measúnuithe agus na húdaruithe comhshaoil; sonraí agus seirbhísí den sórt agus, go háirithe, acmhainneacht faireacháin agus fíorúcháin astaíochtaí CO₂ antrapaigineacha Copernicus, is iad sin na sonraí agus na seirbhísí is ábhartha chun measúnú a dhéanamh ar thionchar na dtionscadal tionsclaíoch agus ar thionchar na linnte CO₂ antrapaigineacha ar thiúchain agus ar fhloscanna gáis ceaptha teasa domhanda.
- (60) Ba cheart don Choimisiún, mar a fhoráiltear in Airteagal 10(1) de Rialachán (AE) Uimh. 1025/2012, a iarraidh ar eagraíocht Eorpach um chaighdeánú amháin nó níos mó caighdeáin Eorpacha a dhréachtú chun tacú le cuspóirí an Rialacháin seo.
- (61) Tá ról tábhachtach ag Gleannta Hidrigine a bhfuil feidhmeanna úsáide deiridh tionsclaíocha acu maidir leis na tionscal dianfhuinnimh a dhícharbónú. Leag REPowerEU síos an cuspóir líon na nGleannta Hidrigine san Aontais a dhúbailt. Chun an cuspóir sin a bhaint amach, ba cheart do na Ballstáit dlús a chur le deiseanna trialacha rialála agus iad a mheas agus tosaíocht a thabhairt do rochtain ar chistiú. Chun athléimneacht an tionscail ghlan-nialasachta a neartú, ba cheart do na Ballstáit idirnascadh na nGleannta Hidrigine a áirithiú thar theorainneacha an Aontais. Ba cheart suiteálacha tionsclaíocha a tháirgeann a gcuid fuinnimh féin, agus a rannchuidíonn go dearfach le táirgeadh leictreachais, ba cheart iad a spreagadh chun rannchuidiú leis an eangach chliste fuinnimh mar tháirgeoirí fuinnimh trí cheanglais rialála a shimpliú.
- (62) Is féidir le deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta a bheith ina n-uirlis thábhachtach chun nuálaíocht a chur chun cinn i réimse na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta agus na foghlama rialála. Ní mór an nuálaíocht a chumasú trí spásanna turgnamhaíochta ós rud é gur gá torthaí eolaíocha a thástáil i bhfíorthimpeallacht rialaithe. Ba cheart deiseanna trialacha rialála a thabhairt isteach chun teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha a thástáil i dtimpeallacht rialaithe ar feadh tréimhse teoranta ama. Is iomchuí cothromaíocht a bhaint amach idir an gcinnteacht dhlíthiúil do rannpháirtithe sna deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta agus baint amach chuspóirí dhlí an Aontais. Ós rud é nach mór do dheiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta na ceanglais riachtanacha maidir le teicneolaíocht ghlan-nialasachta a leagtar amach i ndlí an Aontais agus sa dlí

náisiúnta a chomhlíonadh, is iomchuí foráil a dhéanamh nach mbeidh rannpháirtithe faoi réir aon fhíneáil riaracháin nó pionós riaracháin, ar rannpháirtithe iad a chomhlíonfaidh na ceanglais incháilithe do dheiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta agus a leanfaidh, de mheon macánta, an treoir arna tabhairt ag na húdaráis inniúla agus na téarmaí agus na coinníollacha de chuid an phlean a comhaontaíodh leis na húdaráis sin. Tá údar leis sin ós rud é go n-áiríteofar leis na coimircí atá i bhfeidhm, i bprionsabal, go gcomhlíonfar go héifeachtach dlí an Aontais nó dlí na mBallstát maidir leis an teicneolaíocht ghlan-nialasachta a ndéantar maoirseacht uirthi sna deiseanna trialacha rialála. Foilseoidh an Coimisiún doiciméad um Threoir maidir le Deiseanna Trialacha in 2023 mar a fógraíodh sa Chlár Oibre Eorpach um Nuálaíocht nua chun tacú leis na Ballstáit na deiseanna trialacha teicneolaíochta glan-nialasachta. D'fhéadfadh sé go mbeadh na teicneolaíochtaí nuálacha sin bunriachtanach faoi dheireadh chun cuspóir aeráidneodrachta an Aontais a bhaint amach, chun slándáil an tsoláthair fuinnimh agus athléimneacht córas fuinnimh an Aontais a áirithiú, agus, dá réir sin, chun dul faoi réir raon feidhme na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta.

- (63) Déantar tagarmharc foriomlán agus cuspóirí tascacha a chur chun cinn maidir le monaraíocht táirgí teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas Eorpach chun cabhrú le dul i ngleic le spleáchas ar allmhairí agus ábhair inní leochaileachta agus chun a áirithiú go mbainfear amach spriocanna aeráide agus fuinnimh an Aontais.
- (64) Tá gá mór le hoibrithe oilte breise chun tionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa a uas-scálú, rud a thugann le tuiscint riachtanais infheistíochta in athsciliú agus uas-sciliú, lena n-áirítear i réimse an ghairmoideachais agus na gairmoiliúna. Ba cheart don mhéid sin rannchuidiú le cruthú post ardcháilíochta i gcomhréir leis na spriocanna maidir le fostaíocht agus oiliúint Chólún Eorpach na gCeart Sóisialta. Leis an aistriú fuinnimh, beidh gá le méadú mór ar líon na n-oibrithe oilte i raon earnálacha, lena n-áirítear sna hearnálacha fuinnimh in-athnuaite agus stórála fuinnimh, agus beidh acmhainneacht mhór ann poist ardcháilíochta a chruthú. Meastar go mbeidh gá le 180 000 oibrí, teicneoir agus innealtóir oilte san fho-earnáil hidrigine breosla-chille sa mhonaraíocht, agus san fho-earnáil sin amháin, faoi 2030, de réir Phlean Straitéiseach Eorpach an Theicneolaíocht Fuinnimh de chuid an Choimisiúin⁶⁵. In earnáil an ghrianfhuinnimh fhótavoltaigh, bheadh gá le suas le 66 000 post sa mhonaraíocht agus sin sa mhonaraíocht amháin. Cuireann an líonra Eorpach seirbhísí fostaíochta (EURES) faisnéis, comhairle agus earcaíocht nó socrúchán ar fáil ar mhaithe le hoibrithe agus fostóirí, lena n-áirítear thar theorainneacha an mhargaidh inmheánaigh.
- (65) Ós rud é nach féidir cumas monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta rithabhachtacha a neartú san Aontas gan lucht saothair oilte mór, is iomchuí bearta a thabhairt isteach chun dlús a chur le gníomhachtú níos mó daoine sa mhargadh saothair, go háirithe mná agus daoine óga nach bhfuil i mbun fostaíochta, oideachais ná oiliúna, lena n-áirítear trí chur chuige 'scileanna chun tosaigh' mar chomhlánú ar earcaíocht ar bhonn cáilíochtaí. Anuas air sin, i gcomhréir le cuspóirí an Moladh ón gComhairle maidir le haistriú cothrom i dtreo na haeráidneodrachta a áirithiú, tá tábhacht le tacaíocht shonrach d'aistriú ó phost go post d'oibrithe in earnálacha iomarcacha agus in earnálacha atá ag meath. Ciallaíonn sé sin infheistíocht a dhéanamh i scileanna agus i gcruthú post ardcháilíochta atá riachtanach le haghaidh

⁶⁵ An Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Taighde agus na Nuálaíochta, an tAirmheán Comhpháirteach Taighde, an Plean Straitéiseach Eorpach um Theicneolaíocht Fuinnimh (SET), Oifig na bhFoilseachán, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas. Ag cur leis na tionscnaimh atá ann cheana, amhail an Comhshocrú AE do Scileanna, gníomhaíochtaí ar leibhéal an Aontais maidir le faisnéis agus réamhaisnéis scileanna, amhail an Lárionad Eorpach um Fhorbairt na Gairmoiliúna agus an tÚdarás Eorpach Saothair, agus na Treoirphleananna um chomhar earnála maidir le scileanna, is é an cuspóir atá ann na gníomhaithe uile a shlógadh: Údaráis na mBallstát, lena n-áirítear ar an leibhéal réigiúnach agus ar an leibhéal áitiúil, soláthraithe oideachais agus oiliúna, comhpháirtithe sóisialta agus lucht tionscail, go háirithe FBManna, chun riachtanais scileanna a shainaithint, cláir oideachais agus oiliúna a fhorbairt agus iad a chur in úsáid ar mhórsála ar bhealach tapa agus oibríochtúil. Tá ról lárnach ag tionscadail straitéiseacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta i ndáil leis sin. Féadfaidh na Ballstáit agus an Coimisiún tacaíocht airgeadais a áirithiú lena n-áirítear trí leas a bhaint as féidearthachtaí bhuiséad an Aontais trí ionstraimí amhail Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an Ciste um Aistriú Cóir, Cistí Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, an Ciste don Nuachóiriú, REPowerEU agus Clár an Mhargaidh Aonair.

- (66) Ag tógáil ar an taithí a fuarthas roimhe seo, amhail Comhshocrú AE um Scileanna agus Comhghuaillíocht Ceallraí an Aontais, ba cheart d'Acadaimh um an Tionscal Glan-nialasachta ábhar oideachais agus oiliúna a fhorbairt agus a chur in úsáid chun oibrithe a theastaíonn le haghaidh slabhraí luacha teicneolaíochtaí glan-nialasachta a uas-sciliú agus a athsciliú, amhail teicneolaíochtaí grianfhuinnimh fótavoltacha agus teicneolaíochtaí teirmeacha gréine, teicneolaíochtaí hidrigine in-athnuaite agus amhábhair. Bheadh sé d'aidhm ag na hacadaimh sin oiliúint agus oideachas 100 000 foghlaiméir a chumasú, laistigh de 3 bliana tar éis a mbunaithe, chun cur le hinfhaighteacht na scileanna is gá do na teicneolaíochtaí glan-nialasachta, lena n-áirítear i bhfiontair bheaga agus mheánmhéide. Ba cheart an t-ábhar sin a fhorbairt agus a chur in úsáid le soláthraithe oideachais agus oiliúna sna Ballstáit, le húdaráis ábhartha na mBallstát agus le comhpháirtithe sóisialta. Ba cheart do sholáthraithe oideachais agus oiliúna, do thionscal agus do ghníomhaithe eile a bhfuil baint acu le huas-sciliú sna Ballstáit, amhail Seirbhísí Fostaíochta Poiblí, ba cheart dóibh an t-ábhar a tháirgeann na hacadaimh a sholáthar. Chun trédhearcacht agus iniomparthacht scileanna agus soghluaisteacht lucht saothair a áirithiú, déanfaidh Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta dintiúir a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear micridhintiúir, lena gcumhdaítear gnóthachtálacha foghlama. Ba cheart iad a eisiúint i bhformáid na ndintiúir Eorpach don fhoghlaím agus d'fhéadfaí é a chomhtháthú in EUROPASS agus, i gcás inarb ábhartha, é a áireamh sna Creata Náisiúnta um Cháilíochtaí. Moltar do na Ballstáit tacú leis an athsciliú leanúnach agus leis an uas-sciliú leanúnach a thairgtear trí na hacadaimh agus trí na soláthraithe oideachais agus oiliúna ábhartha ar a gcríocha trí chlár náisiúnta agus trí Chistiú ón Aontas, lena n-áirítear Ciste Sóisialta na hEorpa Plus, an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa, an Sásra um Aistriú Cóir, an Ciste don Nuachóiriú agus an Ionstraim um Thacaíocht Theicniúil. Ba cheart don Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa cuidiú le hobair na nAcadamh a threorú agus formhaoirseacht a thabhairt.
- (67) In éagmais forálacha sonracha lena dtugtar isteach íoscheanglais oiliúna maidir le rochtain ar ghairm rialáilte nó le saothrú na gairme sin a leagtar amach i ndlí an Aontais, is inniúlacht de chuid an Bhallstáit cinneadh a dhéanamh an ndéanfar gairm a rialáil agus conas a dhéanfar sin, níor cheart rialacha náisiúnta lena n-eagraítear rochtain ar ghairmeacha rialáilte a bheith ina gconstaic gan údar nó díréireach ar fheidhmiú na gceart bunúsach sin. Ba cheart an inniúlacht chun rochtain ar ghairm a

rialáil a fheidhmiú laistigh de theorainneacha phrionsabail an neamh-idirdhealaithe agus an comhréireachta, i gcomhréir le Treoir (AE) 2018/958 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Meitheamh 2018 maidir le tástáil chomhréireachta a dhéanamh sula nglacfar rialáil nua gairmeacha. Sa mheasúnú a dhéanfaidh siad, ba cheart do na Ballstáit a chur san áireamh aon éifeacht díobhálach a d'fhéadfadh a bheith ag rialáil nó ag gairmeacha ar infhaighteacht scileanna sa Tionscal Glan-nialasachta agus féachaint leis an rialachán sna réimsí sin a theorannú a mhéid is féidir.

- (68) I gcás ina n-eascróidh dintiúir as na cláir foghlama a d'fhorbair acadaimh Eorpacha an tionscail glan-nialasachta, ar dintiúir ina a bheadh ina gcabhair do dhaoine atá ag lorg rochtain ar ghairm atá rialáilte, ba cheart do na Ballstáit, chun soghluaisteacht sna gairmeacha tionscail glan-nialasachta a éascú, glacadh leis na dintiúir sin mar chruthúnas leordhóthanach ar an eolas, ar na scileanna agus ar na hinniúlachtaí a fhianaíonn siad.
- (69) Ar leibhéal an Aontais, ba cheart an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa a bhunú, ardán a bheadh comhdhéanta de na Ballstáit agus a mbeadh an Coimisiún ina chathaoirleach air. Féadfaidh an tArdán um Ghlan-nialasacht na hEorpa comhairle agus cúnamh a thabhairt don Choimisiún agus do na Ballstáit maidir le ceisteanna sonracha agus comhlacht tagartha a sholáthar, ina ndéanfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit a ngníomhaíocht a chomhordú agus malartú faisnéise maidir le saincheisteanna a bhaineann leis an Rialachán seo a éascú. Ba cheart don Ardán um Ghlan-nialasacht na hEorpa na cúraimí a leagtar amach in Airteagail éagsúla an Rialacháin seo a dhéanamh tuilleadh, go háirithe i ndáil le cead a thabhairt, lena n-áirítear ionaid ilfhreastail, Tionscadail Teicneolaíochtaí glan-nialasachta, maoiniú a chomhordú, rochtain ar mhargaí agus ar scileanna chomh maith le deiseanna trialacha rialála teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha. I gcás inar gá, féadfaidh an tArdán foghrúpaí buana nó sealadacha a bhunú agus cuireadh a thabhairt do thríú páirtithe, amhail saineolaithe nó ionadaithe ó thionscail glan-nialasachta.
- (70) Mar chuid de Phlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip, d'fhógair an Coimisiún go bhfuil sé ar intinn aige Comhpháirtíochtaí Tionsclaíocha Teicneolaíochtaí glan-nialasachta a thabhairt i gcrích lena gcumhdaítear teicneolaíochtaí glan-nialasachta, chun teicneolaíochtaí glan-nialasachta a ghlacadh ar fud an domhain agus chun tacú le ról chumais thionsclaíocha an Aontais chun an bealach a réiteach don aistriú domhanda chuig fuinneamh glan. Féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit comhordú a dhéanamh laistigh den Ardán ar na Comhpháirtíochtaí, agus plé á dhéanamh acu ar chomhpháirtíochtaí agus ar phróisis ábhartha atá ann cheana, amhail comhpháirtíochtaí glasa, idirphlé faoi fhuinneamh agus cineálacha eile socruithe conarthacha déthaobhacha atá ann cheana, chomh maith le sineirgí féideartha le comhaontuithe déthaobhacha ábhartha de chuid na mBallstát le tríú tíortha.
- (71) Ba cheart é a bheith mar aidhm ag an Aontas an trádáil idirnáisiúnta agus infheistíochtaí i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a éagsúlú agus ardchaighdeán shóisialta agus chomhshaoil a chur chun cinn ar fud an domhain, agus ba cheart an méid sin a dhéanamh i ndlúthchomhar agus i gcomhpháirtíocht le tíortha atá ar aon intinn leo. Ar an gcuma chéanna, ba cheart iarrachtaí níos láidre maidir le taighde agus nuálaíocht a dhéanamh chun teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt agus a chur in úsáid i ndlúthchomhar le tíortha comhpháirtíochta i gcur chuige oscailte ach teanntásach.

- (72) I gcás ina ndéanfar na cumhachtaí chun gníomhartha a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 290 den Chonradh a tharmligean don Choimisiún faoin Rialachán seo, tá sé rithábhachtach go ndéanfaidh an Coimisiún comhairliúcháin iomchuí le linn a chuid oibre ullmhúcháin, lena n-áirítear comhairliúcháin ar leibhéal saineolaithe, agus go ndéanfar na comhairliúcháin i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr. Go sonrach, chun rannpháirtíocht chomhionann in ullmhú na ngníomhartha tarmligthe a áirithiú, faigheann Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle na doiciméid uile an tráth céanna leis na saineolaithe sna Ballstáit, agus bíonn rochtain chórasach ag a gcuid saineolaithe ar chruinnithe ghrúpaí saineolaithe an Choimisiúin a bhíonn ag déileáil le hullmhú na ngníomhartha tarmligthe.
- (73) Sa mhéid gur státhabhair atá in aon cheann de na bearta atá beartaithe leis an Rialachán seo, tá na forálacha a bhaineann leis na bearta sin gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 den Chonradh.
- (74) Ós rud é nach féidir leis na Ballstáit cuspóir an Rialacháin seo a ghnóthú go leordhóthanach agus, de bharr fairsinge agus éifeachtaí na gníomhaíochta, gur fearr is féidir iad a ghnóthú ar leibhéal an Aontais, féadfaidh an tAontas bearta a ghlacadh i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta mar a leagtar amach in Airteagal 5 den Chonradh. I gcomhréir le prionsabal na comhréireachta a leagtar amach san Airteagal sin, ní théann an Rialachán seo thar a bhfuil riachtanach chun an cuspóir sin a ghnóthú.

TAR ÉIS AN RIALACHÁN SEO A GHLACADH:

Caibidil I

Ábhar, raon feidhme agus sainmhínithe

Airteagal 1 **Ábhar**

1. Leis an Rialachán seo, bunaítear creat beart chun acmhainneacht mhonaraíochta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas a nuáil agus a uas-scálú chun tacú le sprioc 2030 an Aontais glanastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú faoi 55 % ar a laghad i gcomparáid le leibhéal 1990 agus chun tacú le sprioc 2050 an Aontais maidir le haeráidneodracht, mar a shainmhínítear i Rialachán (AE) 2021/1119, agus chun rochtain an Aontais a áirithiú ar sholáthar slán inbhuanaithe de theicneolaíochtaí glan-nialasachta atá riachtanach chun athléimneacht chóras fuinnimh an Aontais a chosaint agus chun rannchuidiú le cruthú post ardcháilíochta.
2. Chun an cuspóir ginearálta dá dtagraítear i mír 1 a bhaint amach, tá bearta sa Rialachán seo d'fhonn an méid seo a leanas a áirithiú:
 - a) maidir le hacmhainneacht mhonaraíochta na dteicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta san Aontas a liostaítear san Iarscríbhinn, go mbeidh sí, faoi 2030, ag teannadh le tagarmharc mar atá 40 % ar a laghad de riachtanais cur chun feidhme bhliantúla an Aontais le haghaidh na dteicneolaíochtaí comhfhreagracha is gá chun spriocanna 2030 aeráide agus fuinnimh an Aontais a bhaint amach, nó go mbainfidh sí an tagarmharc sin amach;
 - b) saorghluaiseacht teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chuirtear ar an margadh aonair.

3. I gcás ina gcinntídh an Coimisiún, ar bhonn na tuarascála dá dtagraítear in Airteagal 35, nach dócha go mbainfidh an tAontas na cuspóirí a leagtar amach i mír 1 amach, déanfaidh sé measúnú ar indéantacht agus comhréireacht beart a mholadh nó a chumhachtaí a fheidhmiú ar leibhéal an Aontais chun a áirithiú go mbainfear na cuspóirí sin amach.

Airteagal 2 ***Raon feidhme***

Tá feidhm ag an Rialachán seo maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta, cé is moite d’Airteagail 26 agus 27 den Rialachán seo, a bhfuil feidhm acu maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha. Déanfar amhábhair, ábhair phróiseáilte nó comhpháirteanna a thagann faoi raon feidhme Rialachán (AE).../... [cuir isteach fonóta ina bhfuil tagairtí foilseacháin an Rialacháin maidir le hAmhábhair Chriticiúla] a eisiamh ó raon feidhme an Rialacháin seo.

Airteagal 3 ***Sainmhínte***

1. Chun críoch an Rialacháin seo, beidh feidhm ag na sainmhínte seo a leanas:
- (a) ciallaíonn ‘teicneolaíochtaí glan-nialasachta’ teicneolaíocht don fhuinneamh in-athnuaite⁶⁶; teicneolaíochtaí stórála leictreachais agus téimh, teaschaidéil, teicneolaíochtaí eangáil, teicneolaíochtaí maidir le breoslaí in-athnuaite de thionscnaimh neamh-bhitheolaíoch, teicneolaíochtaí maidir le breoslaí malartacha inbhuanaithe⁶⁷; leictrealóirí agus breosla-chealla, ardteicneolaíochtaí chun fuinneamh a tháirgeadh ó phróisis núicléacha lena ngabhann íosmhéid dramhaíola ó thimthriall an bhreosla, ó imoibreoirí beaga modúlacha, agus ó bhreoslaí ‘barr-rogha na haicme’ gaolmhara; teicneolaíochtaí gabhála, úsáide agus stórála carbóin, agus teicneolaíochtaí éifeachtúlachta fuinnimh a bhaineann le córais fuinnimh. Tagraíonn siad do na táirgí deiridh, do na comhpháirteanna sonracha agus don innealra sonracha a úsáidtear go príomha chun na táirgí sin a tháirgeadh. Beidh leibhéal 8 na hullmhachta teicneolaí ar a laghad bainte amach acu.
 - (b) ciallaíonn ‘comhpháirt’ cuid bheag de theicneolaíocht ghlan-nialasachta a dhéanann cuideachta í a mhonarú as ábhair phróiseáilte agus a thrádáil;
 - (c) ciallaíonn ‘teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha’ teicneolaíochtaí a chomhlíonann an sainmhíniú ar ‘theicneolaíochtaí glan-nialasachta’, ach nach bhfuil leibhéal 8 na hullmhachta teicneolaí ar a laghad bainte amach acu, agus a bhfuil fíor-nuálaíocht ina cuid acu nach bhfuil ar fáil ar an margadh faoi láthair agus atá forbartha a ndóthain chun tástáil a dhéanamh orthu i dtimpeallacht rialaithe.

⁶⁶ ciallaíonn ‘fuinneamh in-athnuaite’ ‘fuinneamh inathnuaite’ mar a shainmhínítear i dTreoir (AE) 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite a chur chun cinn

⁶⁷ ciallaíonn ‘breoslaí malartacha inbhuanaithe’ breoslaí a chumhdaítear leis an Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le cothrom iomaíochta a áirithiú le haghaidh aeríompar inbhuanaithe, COM/2021/561 final agus leis an Togra le haghaidh Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le breoslaí in-athnuaite agus ísealcharbóin a úsáid sa mhuiroimpar COM/2021/562 final.

- (d) ciallaíonn ‘tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta’ saoráid nó síneadh tionsclaíoch atá beartaithe nó cuspóir saoráide atá ann cheana lena monaraítear teicneolaíochtaí glan-nialasachta a athrú;
- (e) ciallaíonn ‘tionscadal straitéiseach glan-nialasachta’ tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta atá lonnaithe san Aontas agus a chomhlíonann na critéir a leagtar amach in Airteagal 10;
- (f) ciallaíonn ‘próiseas deonaithe ceadanna’ próiseas lena gcumhdaítear na ceadanna riaracháin ábhartha uile chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a phleanáil, a thógáil, a mhéadú agus a oibriú, lena n-áirítear ceadanna, measúnuithe comhshaoil agus údaruithe maidir le tógáil, ceimiceáin agus nascacht eangaí, i gcás inar gá leo sin, agus lena gcuimsítear na hiarratais agus nósanna imeachta riaracháin uile ó thráth admhála bhailíocht an iarratais go dtí go dtugann an t-údarás inniúil náisiúnta atá freagrach fógra faoin gcinneadh cuimsitheach maidir le toradh an nós imeachta;
- (g) ciallaíonn ‘cinneadh cuimsitheach’ an cinneadh nó an tsraith cinntí a dhéanann údarais de chuid na mBallstát, gan cúirteanna ná binsí a áireamh, lena gcinntear cé acu atá nó nach bhfuil tionscnóir tionscadail údaraithe chun tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a chur chun feidhme, gan dochar d’aon chinneadh a dhéanfar i gcomhthéacs nós imeachta achomhairc riaracháin;
- (h) ciallaíonn ‘tionscnóir tionscadail’ aon ghnóthas nó aon chuibhreannas gnóthas a bhfuil tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta nó tionscadal straitéiseach glan-nialasachta á fhorbairt aige;
- (i) ciallaíonn ‘deis thrialach rialála teicneolaíochta glan-nialasachta’ scéim lena gcuirtear ar a gcumas do ghnóthais teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha a thástáil i bhfiorthimpeallacht rialaithe, faoi phlean sonrach, a dhéanann údarás inniúil í a fhorbairt agus faireachán uirthi.
- (j) ciallaíonn ‘leibhéal na hullmhachta teicneolaí’ modh chun meastachán a dhéanamh ar aibíocht teicneolaíochtaí, de réir an aicmithe a úsáideann an Ghníomhaireacht Idirnáisiúnta Fuinnimh;
- (k) ciallaíonn ‘údarás lena mbaineann’ údarás atá inniúil, faoin dlí náisiúnta, ceadanna agus údaruithe a eisiúint a bhaineann le pleanáil, dearadh agus tógáil sócmhainní dochorraithe, lena n-áirítear bonneagar fuinnimh;
- (l) ciallaíonn ‘nós imeachta soláthair phoiblí’ aon cheann díobh seo a leanas:
 - (i) aon chineál nós imeachta dámhachtana a chumhdaítear le Treoir 2014/24/AE maidir le conradh poiblí a thabhairt i gcrích nó le Treoir 2014/25/AE maidir le conradh soláthair, oibreacha agus seirbhíse a thabhairt i gcrích;
 - (ii) nós imeachta maidir le hoibreacha nó lamháltas seirbhíse a dhámhachtain a chumhdaítear le Treoir 2014/23/AE;
- (m) ciallaíonn ‘údarás conarthach’, i gcomhthéacs nósanna imeachta soláthair phoiblí, údarás conarthach mar a shainmhínítear in Airteagal 6 de Threoir 2014/23/AE, Airteagal 2(1), pointe (1) de Threoir 2014/24/AE agus Airteagal 3 de Threoir 2014/25/AE;

- (n) ciallaíonn ‘eintiteas conarthach’, i gcomhthéacs nósanna imeachta soláthair phoiblí, eintiteas conarthach mar a shainmhínítear in Airteagal 7 de Threoir 2014/23/AE agus Airteagal 4 de Threoir 2014/25/AE;
- (o) ciallaíonn ‘conradh’, i gcomhthéacs nósanna imeachta soláthair phoiblí, conradh poiblí mar a shainmhínítear in Airteagal 2(1), pointe (5) de Threoir 2014/24/AE, ‘conarthaí’ mar a shainmhínítear sa téarma ‘conarthaí soláthair, oibreacha agus seirbhíse’ mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (1), de Threoir 2014/25/AE, agus ‘lamhátais’ mar a shainmhínítear in Airteagal 5, pointe (1), de Threoir 2014/23/AE;
- (p) ciallaíonn ‘ceant’ sásra le haghaidh nósanna imeachta iomaíocha tairisceana nach dtagann faoin sainmhíniú ar ‘lamhátais’ de réir Airteagal 5, pointe (1), de Threoir 2014/23/AE;
- (q) ciallaíonn ‘acmhainneacht insteallta CO₂’ an méid bliantúil CO₂ is féidir a instealladh i láithreán stórla geolaíoch oibríochtúil, a cheadaítear faoi Threoir 2009/31/CE, chun astaíochtaí a laghdú nó chun aistrithe dé-ocsaíde carbóin a mhéadú, go háirithe ó shuiteálacha tionsclaíocha mórsála agus a thomhaistear i dtónaí in aghaidh na bliana;
- (r) ciallaíonn ‘comhtháthú earnáil an fhuinnimh’ réitigh chun an córas fuinnimh ina iomláine a phleanáil agus a oibriú, ar fud iompróirí fuinnimh, bonneagair agus earnálacha tomhaltais éagsúla, trí naisc níos láidre a chruthú eatarthu chun seirbhísí fuinnimh atá saor ó iontaise, iontaofa agus tíosach ar acmhainní a sholáthar, ar an gcostas is lú is féidir don tsochaí.
- (s) ciallaíonn ‘acmhainneacht mhonaraíochta’ méid iomlán acmhainneachta táirgeachta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a tháirgtear i dtionscadal monaraíochta. Mura dtáirgeann an tionscadal monaraíochta táirgí deiridh ach comhpháirteanna sonracha nó innealra sonracha a úsáidtear go príomha chun táirgí den sórt sin a tháirgeadh, tagraíonn an acmhainneacht monaraíochta d’acmhainneacht táirgeachta an táirge deiridh a ndéanfaí as comhpháirteanna nó innealra sonracha den sórt sin.

Caibidil II.

Coinníollacha cumasúcháin le haghaidh monaraíocht teicneolaíochta glan-nialasachta

ROINN I.

PRÓISIS RIARACHÁIN AGUS DEONAITHE CEADANNA A CHUÍCHÓIRIÚ

Airteagal 4

Ionad ilfhreastail

1. Faoin... [3 mhí tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo], ainmneoidh na Ballstáit údarás inniúil náisiúnta amháin a bheidh freagrach as an bpróiseas deonaithe ceadanna a éascú agus a chomhordú le haghaidh tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta, lena n-áirítear tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, agus chun comhairle a sholáthar maidir leis an ualach riaracháin a laghdú i gcomhréir le hAirteagal 5.

2. Is é an t-údarás inniúil náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 an t-aon phointe teagmhála a bheidh ag an tionscnóir tionscadail sa phróiseas deonaithe ceadanna as a dtiocfaidh cinneadh cuimsitheach maidir le tionscadal áirithe, agus déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta sin cur isteach na ndoiciméad agus na faisnéise ábhartha ar fad a chomhordú.
3. Féadfar freagrachtaí an údaráis inniúil náisiúnta dá dtagraítear i mír 1 nó na cúraimí a bhaineann leis a tharmligean chuig údarás eile nó féadfaidh an t-údarás eile sin iad a chur i gcrích, i gcás aon tionscadal áirithe, ar choinníoll:
 - (a) go dtabharfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta fógra don tionscnóir tionscadail faoin tarmligean sin;
 - (b) go mbeidh údarás amháin freagrach as gach ceann de na tionscadail faoi seach;
 - (c) go ndéanfaidh údarás amháin cur isteach na ndoiciméad agus na faisnéise ábhartha ar fad a chomhordú.
4. Ceadófar do thionscnóirí tionscadail aon doiciméad atá ábhartha maidir leis an bpróiseas deonaithe ceadanna a chur isteach i bhfoirm leictreonach.
5. Cuirfidh an t-údarás inniúil náisiúnta san áireamh aon staidéar bailí a rinneadh agus aon chead nó údarú a eisíodh le haghaidh tionscadal áirithe sular tháinig an tionscadal isteach sa phróiseas deonaithe ceadanna i gcomhréir leis an Airteagal seo agus ní éileoidh sé staidéir dhúbailte, ceadanna dúbailte ná údaruithe dúbailte, mura gceanglaítear a mhalairt faoi dhlí an Aontais.
6. Áiríteoidh an t-údarás inniúil náisiúnta go mbeidh rochtain éasca ag iarrthóirí ar nósanna imeachta simplí agus faisnéis faoi na nósanna imeachta sin chun díospóidí a réiteach a bhaineann leis an bpróiseas deonaithe ceadanna agus le ceadanna a eisiúint chun tionscadail a thógáil nó a mhéadú, lena n-áirítear, i gcás inarb infheidhme, sásraí réitigh díospóide malartacha.
7. Áiríteoidh na Ballstáit go mbeidh líon leordhóthanach ball foirne cáilithe agus acmhainní leordhóthanacha airgeadais, teicniúla agus teicneolaíocha is gá, lena n-áirítear le haghaidh an uas-scilithe agus an athscilithe, ag an údarás inniúil náisiúnta atá freagrach as na próisis deonaithe ceadanna ina n-iomláine, lena n-áirítear gach céim ghnásúil, chun a chuid cúraimí faoin Rialachán seo a chomhlíonadh go héifeachtach.
8. Déanfaidh an tArdán dá dtagraítear in Airteagail 28 agus 29 plé tréimhsiúil ar chur chun feidhme na Roinne seo agus Airteagail 12 agus 13 agus comhroinnfidh sé dea-chleachtais maidir le húdaráis inniúla náisiúnta a eagrú agus dlús a chur le nósanna imeachta ceadaithe.

Airteagal 5

Rochtain ar fhaisnéis ar líne

Soláthróidh na Ballstáit an fhaisnéis seo a leanas faoi phróisis riaracháin atá ábhartha maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta, lena n-áirítear tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, ar líne agus ar bhealach láraithe inrochtana:

- (a) an próiseas deonaithe ceadanna;
- (b) seirbhísí maoiniúcháin agus infheistíochta;
- (c) deiseanna cistiúcháin ar leibhéal an Aontais nó ar leibhéal na mBallstát;

- (d) seirbhísí tacaíochta gnó, lena n-áirítear dearbhú cánach corparáide, dlíthe cánach áitiúla, dlí an tsaothair, ach gan bheith teoranta dóibh sin.

Airteagal 6

Fad an phróisis deonaithe ceadanna

1. Ní bheidh an próiseas deonaithe ceadanna le haghaidh tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta níos faide ná aon cheann de na teorainneacha ama seo a leanas:
 - (a) 12 mhí i gcás tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a thógáil ar lú a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil ná 1 GW;
 - (b) 18 mhí i gcás tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a thógáil ar mó a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil ná 1 GW.
2. I gcás tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta nach ndéantar a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil a thomhas in GW, ní bheidh an próiseas deonaithe ceadanna níos faide ná teorainn ama 18 mí.
3. I gcás acmhainneacht mhonaraíochta a mhéadú i saoráidí monaraíochta atá ann cheana, déanfar na teorainneacha ama dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 a laghdú faoina leath.
4. I gcásanna eisceachtúla, nuair is gá sin de bharr chineál, chastacht, shuíomh nó mhéid an tionscadail atá beartaithe, féadfaidh na húdaráis inniúla síneadh 1 mhí ar a mhéad a chur leis na teorainneacha ama dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 sula rachaidh siad in éag agus ar bhonn cás ar chás.

I gcás ina measfaidh na húdaráis inniúla go bhfuil rioscaí eisceachtúla ag baint leis an tionscadal atá beartaithe do shláinte agus sábháilteacht oibrithe nó an phobail i gcoitinne, agus i gcás ina mbeidh gá le ham breise chun a shuí go bhfuil coimircí leormhaithe curtha i bhfeidhm, féadfaidh siad síneadh 6 mhí eile a chur leis na teorainneacha ama sin, sula rachaidh siad in éag agus ar bhonn cás ar chás.
5. I gceachtar cás, cuirfidh an t-údarás inniúil an tionscnóir tionscadail ar an eolas faoi na cúiseanna leis an síneadh agus faoin dáta a bhfuil coinne leis an gcinneadh cuimsitheach i scríbhinn.
6. Tráth nach déanaí ná mí amháin tar éis do na húdaráis inniúla an t-iarratas ar dheonú cead a fháil, déanfaidh siad an t-iarratas a bhailíochtú nó, murar sheol an tionscnóir tionscadail an fhaisnéis uile is gá chun iarratas a phróiseáil, iarrfaidh siad ar an tionscnóir tionscadail iarratas iomlán a chur isteach laistigh de 14 lá tar éis na hiarrata sin. Is é an dáta a ghlacfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 4(1) le bailíocht an iarratais tús an phróisis deonaithe ceadanna.
7. Tráth nach déanaí ná mí amháin tar éis an dáta a ghlacfar le bailíocht an iarratais, déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta, i ndlúthchomhar leis an tionscnóir tionscadail agus le húdaráis eile lena mbaineann, sceideal mionsonraithe a tharraingt suas le haghaidh an phróisis deonaithe ceadanna. Foilseoidh an t-údarás inniúil náisiúnta dá dtagraítear in Airteagal 4(1) an sceideal ar shuíomh gréasáin saor in aisce.
8. Ní dochar na teorainneacha ama a leagtar síos san Airteagal seo d'oibleagáidí a eascraíonn as dlí an Aontais agus as an dlí idirnáisiúnta, agus ní dochar iad do nósanna imeachta achomhairc riaracháin ná leigheasanna breithiúnacha os comhair cúirte nó binse.

9. Na teorainneacha ama a leagtar síos san Airteagal seo d'aon cheann de na nósanna imeachta deonaithe ceadanna, ní dochar iad d'aon teorainn ama níos giorra arna leagan síos ag na Ballstáit.

Airteagal 7

Measúnuithe agus údaruithe comhshaoil

1. I gcás nach mór measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaoil a dhéanamh i gcomhréir le hAirteagail 5 go 9 de Threoir 2011/92/AE, iarrfaidh an tionscnóir tionscadail lena mbaineann tuairim ar an údarás inniúil dá dtagraítear in Airteagal 4 ar raon feidhme agus leibhéal mionsonraithe na faisnéise atá le háireamh sa tuarascáil maidir leis an measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaoil de bhun Airteagal 5(1) den Treoir sin. Áiritheoidh an t-údarás inniúil náisiúnta go n-eiseofar an tuairim dá dtagraítear sa chéad fhomhír a luaithis is féidir agus laistigh de thréimhse ama nach faide ná 30 lá ón dáta a chuir an tionscnóir tionscadail a iarraidh isteach.
2. I gcás ina n-eascraíonn an oibleagáid measúnú a dhéanamh ar na héifeachtaí ar an gcomhshaoil go comhuaineach as Treoir 2011/92/AE, Treoir 92/43/CEE, Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2000/60/CE, Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶⁸, Treoir 2008/98/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁶⁹, Treoir 2010/75/AE nó Treoir 2012/18/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁰, déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta foráil maidir le nósanna imeachta comhordaithe nó comhpháirteacha lena gcomhlíonfar ceanglais na reachtaíochta sin de chuid an Aontais.
- Faoin nós imeachta comhordaithe dá dtagraítear sa chéad fhomhír, comhordóidh an t-údarás inniúil náisiúnta na measúnuithe aonair éagsúla ar thionchar comhshaoil tionscadail ar leith a cheanglaítear le reachtaíocht infheidhme an Aontais.
- Faoin nós imeachta comhpháirteach dá dtagraítear sa chéad fhomhír, déanfaidh an t-údarás inniúil náisiúnta foráil maidir le measúnú aonair ar thionchar comhshaoil tionscadail ar leith a cheanglaítear le reachtaíocht infheidhme an Aontais.
3. Áiritheoidh an t-údarás inniúil náisiúnta go n-eiseoidh na húdaráis lena mbaineann conclúid réasúnaithe dá dtagraítear in Airteagal 1(2), pointe (g)(iv) de Threoir 2011/92/AE maidir leis an measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaoil laistigh de 3 mhí tar éis dóibh an fhaisnéis uile is gá a bailíodh de bhun Airteagail 5, 6 agus 7 den Treoir sin a fháil agus na comhairliúcháin dá dtagraítear in Airteagail 6 agus 7 den Treoir sin a thabhairt i gcrích.
4. Ní bheidh na tréimhsí chun dul i gcomhairle leis an bpobal lena mbaineann maidir leis an tuarascáil chomhshaoil dá dtagraítear in Airteagal 5(1) de Threoir 2011/92/AE níos faide ná 45 lá. I gcásanna a thagann faoi Airteagal 6(4), an dara fhomhír, cuirfear síneadh leis an tréimhse sin go dtí 90 lá.

⁶⁸ Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Meitheamh 2001 maidir le héifeachtaí pleananna agus clár áirithe ar an gcomhshaoil a mheasúnú (IO L 197, 21.7.2001, lch. 30).

⁶⁹ Treoir 2008/98/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 19 Samhain 2008 maidir le dramhaíl agus lena n-aisghairtear Treoracha áirithe (IO L 312, 22.11.2008, lch. 3).

⁷⁰ Treoir 2012/18/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 4 Iúil 2012 maidir le rialú guaiseacha mórtionóiscí lena bhfuil baint ag substaintí contúirteacha, lena leasaítear agus lena n-aisghairtear ina dhiaidh sin Treoir 96/82/CE ón gComhairle (IO L 197, 24.7.2012, lch. 1).

Airteagal 8

Pleanáil

1. Agus pleananna á n-ullmhú, lena n-áirítear criosú, pleananna spásúlachta agus pleananna úsáide talún, áireoidh údarais náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla sna pleananna sin, i gcás inarb iomchuí, forálacha maidir le forbairt tionscadail monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta, lena n-áirítear tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta. Tabharfar tús áite do dhromchlaí saorga agus tógtha, láithreáin thionsclaíochta, láithreáin athfhorbraíochta, agus, i gcás inarb iomchuí, láithreáin úrnua nach féidir a úsáid le haghaidh na talmhaíochta agus na foraoiseachta.
2. I gcás ina n-áireofar i bpleananna forálacha maidir le forbairt tionscadail monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta, lena n-áirítear tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, atá faoi réir measúnaithe de bhun Threoir 2001/42/CE agus de bhun Airteagal 6 de Threoir 92/43/CEE, déanfar na measúnuithe sin a chomhcheangal. I gcás inarb ábhartha, tabharfar aghaidh sa mheasúnú comhcheangailte sin freisin ar an tionchar ar dhobharlaigh a bhféadfaí difear a dhéanamh dóibh agus fíorófar an bhféadfadh an plean cosc a chur ar dhobharlach stádas maith nó poitéinseal maith a bhaint amach nó a bheith ina chúis le meathlú stádais nó poitéinsil dá dtagraítear in Airteagal 4 de Threoir 2000/60/CE nó an bhféadfadh an plean bac a chur ar dhobharlach stádas maith nó poitéinseal maith a bhaint amach. I gcás ina gceanglaítear ar na Ballstáit ábhartha measúnú a dhéanamh ar thionchair na ngníomhaíochtaí atá ann cheana agus a bheidh ann amach anseo ar an muirthimpeallacht, lena n-áirítear idirghníomhaíochtaí ar muir agus ar tír, dá dtagraítear in Airteagal 4 de Threoir 2014/89/AE, cumhdófar na tionchair sin leis an measúnú comhcheangailte freisin.

Airteagal 9

Infheidhmeacht Choinbhinsiúin UNECE

1. Tá na forálacha a leagtar amach sa Rialachán seo gan dochar do na hoibleagáidí faoi Airteagail 6 agus 7 de Choinbhinsiún Choimisiún Eacnamaíochta na Náisiún Aontaithe don Eoraip (UNECE) maidir le Rochtain ar Fhaisnéis, Rannpháirtíocht Phoiblí i gCinnteoireacht agus Rochtain ar Cheartas i gCúrsaí Comhshaoil, arna shíniú in Aarhus an 25 Meitheamh 1998, agus faoi Choinbhinsiún UNECE maidir le Measúnacht Tionchair Timpeallachta i gComhthéacs Trasteorann, arna shíniú in Espoo an 25 Feabhra 1991.
2. Déanfar gach cinneadh a ghlacfar de bhun na Roinne seo agus Airteagail 12 agus 13 a chur ar fáil go poiblí.

ROINN II

TIONSCADAIL STRAITÉISEACHA GHLAN-NIALASACHTA

Airteagal 10

Critéir roghnúcháin

1. Maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a chomhfhreagraíonn do theicneolaíocht a liostaítear san Iarscríbhinn agus atá lonnaithe san Aontas a rannchuidíonn le baint amach na gcuspóirí a leagtar amach in Airteagal 1 den Rialachán seo agus a chomhlíonann ceann amháin ar a laghad de na critéir seo a leanas, déanfaidh na Ballstáit iad a aithint mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta:

- (a) rannchuidíonn an tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta le hathléimneacht theicneolaíoch agus thionsclaíoch chóras fuinnimh an Aontais trí acmhainneacht mhonaraíochta comhpháirte nó páirte a mhéadú i slabhra luacha na teicneolaíochta glan-nialasachta ar a bhfuil an tAontas ag brath go mór ar allmhairí a thagann ó thríú tír aonair;
 - (b) tá tionchar dearfach ag an tionscadal monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta ar shlabhra soláthair thionscal glan-nialasachta an Aontais nó ar earnálacha iartheachacha spáis an Aontais, lasmuigh den tionscnóir tionscadail agus na Ballstáit lena mbaineann, rud a chuireann le hiomaíochas agus cruthú post ardcháilíochta shlabhra soláthair thionscal glan-nialasachta an Aontais, de réir trí cinn ar a laghad de na critéir seo a leanas:
 - (i) cuireann sé go mór le hacmhainneacht mhonaraíochta san Aontas le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta;
 - (ii) monaraíonn sé teicneolaíochtaí lena ngabhann inbhuanaitheacht agus feidhmíocht fheabhsaithe;
 - (iii) cuireann sé bearta i bhfeidhm chun lucht saothair is gá le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta a mhealladh, a uas-sciliú nó a athsciliú, lena n-áirítear trí phrintíseachtaí, i ndlúthchomhar leis na comhpháirtithe sóisialta;
 - (iv) úsáideann sé cleachtais mhonaraíochta chuimsitheacha ísealcharbóin agus chiorclacha, lena n-áirítear aisghabháil teasa iarmharaigh.
2. Aithneoidh na Ballstáit tionscadail stórála CO₂ a chomhlíonann na critéir charnacha seo a leanas mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta:
- (a) tá an láithreán stórála CO₂ lonnaithe i gcríoch an Aontais, ina limistéir eacnamaíocha eisiacha nó ar a scairbh ilchríochach de réir bhrí Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige;
 - (b) rannchuidíonn an tionscadal stórála CO₂ le baint amach an chuspóra a leagtar amach in Airteagal 18;
 - (c) tá iarratas ar chead déanta ag an tionscadal stórála CO₂ le haghaidh CO₂ a stóráil go geolaíoch, agus go slán, buan, i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE.
3. Maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a chomhfhreagraíonn do theicneolaíocht a liostaítear san Iarscríbhinn atá lonnaithe i 'réigiúin bheagfhorbartha agus trasdula' agus i gCríocha an Chiste um Aistriú Cóir agus atá incháilithe do chistiú faoi rialacha an bheartais chomhtháthaithe, aithneoidh na Ballstáit iad mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta faoi Airteagal 11(3) arna iarraidh sin don tionscnóir tionscadail gan é a bheith ar an tionscnóir tionscadail iarratas foirmiúil a chur isteach faoi Airteagal 11(2).
4. Maidir le tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta atá lonnaithe san Aontas agus a rannchuidíonn le baint amach na gcuspóirí a leagtar amach in Airteagal 1(1) agus a thairbhíonn den Chiste don Nuálaíocht, nó atá ina chuid de Thionscadail Thábhachtacha ar mhaithe le Leas na hEorpa i gCoitinne, den Chomhpháirtíocht Eorpach um Ghleannta Hidrigine, nó den Bhanc Hidrigine, i gcás ina dtacaíonn na cistí le hinfheistíocht in acmhainneachtaí monaraíochta a chomhfhreagraíonn do theicneolaíocht a liostaítear san Iarscríbhinn, aithneoidh na Ballstáit iad mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta faoi Airteagal 11(3)

arna iarraidh sin don tionscnóir tionscadail gan é a bheith ar an tionscnóir tionscadail iarratas foirmiúil a chur isteach faoi Airteagal 11(2).

Airteagal 11

Iarratais agus aitheantas

1. Maidir le hiarratais ar thionscadail teicneolaíochta glan-nialasachta a aithint mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, cuirfidh an tionscnóir tionscadail faoi bhráid an Bhallstáit ábhartha iad.
2. Beidh na nithe seo a leanas go léir san iarratas dá dtagraítear i mír 1:
 - (a) fianaise ábhartha a bhaineann le comhlíonadh na gcritéar a leagtar síos in Airteagal 10(1) nó (2);
 - (b) plean gnó ina ndéantar measúnú ar inmharthanacht airgeadais an tionscadail i gcomhréir leis an gcuspóir poist ardcháilíochta a chruthú.
3. Déanfaidh na Ballstáit measúnú ar an iarratas dá dtagraítear i mír 1 laistigh de mhí amháin le próiseas cothrom trédhearcach. Mura ndéanfaidh na Ballstáit cinneadh laistigh den tréimhse sin, is formheas ar an tionscadal a bheidh ann.
4. Féadfaidh an Coimisiún a thuairim a sholáthar ar na tionscadail arna bhformheas. I gcás ina ndiúltoídh Ballstát don iarratas, beidh sé de cheart ag an iarratasóir an t-iarratas a chur faoi bhráid an Choimisiúin, agus déanfaidh an Coimisiún measúnú ar an iarratas laistigh de 20 lá oibre.
5. I gcás ina ndeimhneoidh an Coimisiún diúltú an Bhallstáit don iarratas tar éis dó measúnú a dhéanamh i gcomhréir le mír 4, tabharfaidh sé fógra faoina chonclúid don iarratasóir i bhfoirm litreach. I gcás nach mbeidh an Coimisiún ag teacht leis an mBallstát ar a mheasúnú, pléifidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa an tionscadal atá i gceist.
6. I gcás ina gcinnfidh an Coimisiún nó Ballstát go ndearnadh athruithe substaintiúla ar thionscadal straitéiseach glan-nialasachta nó nach gcomhlíonann sé a thuilleadh na critéir a leagtar amach in Airteagal 10(1) nó (3), nó i gcás ina raibh a aitheantas bunaithe ar iarratas ina raibh faisnéis mhícheart, cuirfidh sé an tionscnóir tionscadail lena mbaineann ar an eolas faoin méid sin. Tar éis éisteacht leis an tionscnóir tionscadail, féadfaidh an Ballstát an cinneadh lena ndeonaítear stádas tionscadail straitéisigh glan-nialasachta do thionscadal a aisghairm.
7. Tionscadail nach n-aithnítear a thuilleadh mar thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, caillfidh siad na cearta uile a bhaineann leis an stádas sin faoin Rialachán seo.
8. Déanfaidh an Coimisiún clárann tionscadal straitéiseach glan-nialasachta a bheidh ar fáil go hoscailte a bhunú agus a choinneáil ar bun.

Airteagal 12

Stádas tosaíochta tionscadal straitéiseach glan-nialasachta

1. Áiríteoidh tionscnóirí tionscadail agus na húdaráis uile atá inniúil, faoin dlí náisiúnta, ceadanna agus údaruithe éagsúla a eisiúint a bhaineann le pleanáil, dearadh agus tógáil sócmhainní dochorraithe, lena n-áirítear bonneagar fuinnimh, gur i gcás tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta go gcaithfear leis na próisis sin ar an mbealach is gasta is féidir i gcomhréir le dlí an Aontais agus leis an dlí náisiúnta.

2. Gan dochar d'oibleagáidí dá bhforáiltear i ndlí an Aontais, deonóidh na Ballstáit an stádas lena mbaineann an tábhacht náisiúnta is airde is féidir do thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, i gcás inarb ann do stádas den sórt sin sa dlí náisiúnta, agus caithfear leo dá réir sin sna próisis deonaithe ceadanna, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le measúnuithe comhshaoil agus má fhoráiltear amhlaidh sa dlí náisiúnta, leis an bpleanáil spásúlachta.
3. Measfar go rannchuidíonn tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta le slándáil an tsoláthair theicneolaíochtaí straitéiseacha glan-nialasachta san Aontas agus, dá bhrí sin, gur chun leas an phobail iad. Maidir leis na tionchair ar an gcomhshaoil a dtugtar aghaidh orthu in Airteagal 6(4) agus Airteagal 16(1)I de Threoir 92/43/CEE, Airteagal 4(7) de Threoir 2000/60/CE agus Airteagal 9(1)(a) de Threoir 2009/147/CE, measfar gur chun leas an phobail iad tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta san Aontas agus féadfár a mheas gur chun leas poiblí sáraitheach iad ar choinníoll go gcomhlíonfar na coinníollacha uile a leagtar amach sna Treoracha sin.
4. Maidir le gach nós imeachta um réiteach díospóidí, dlíthíocht, achomharc agus leigheas breithiúnach a bhaineann le tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta os comhair aon chúirte, binse, painéal náisiúnta, lena n-áirítear idirghabháil nó eadráin, i gcás inarb ann dóibh sa dlí náisiúnta, caithfear leo mar ábhair phráinneacha, más rud é agus a mhéid a dhéantar foráil sa dlí náisiúnta maidir le nósanna imeachta práinne den sórt sin agus ar choinníoll go n-urramófaí na cearta is infheidhme de ghnáth maidir le daoine aonair nó pobail áitiúla a chosaint. Glacfaidh tionscnóirí tionscadail tionscadal straitéiseach glan-nialasachta páirt i nós imeachta práinne den sórt sin, i gcás inarb infheidhme.

Airteagal 13

Fad an phróisis deonaithe ceadanna i gcás tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta

1. Ní bheidh an próiseas deonaithe ceadanna le haghaidh tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta níos faide ná aon cheann de na teorainneacha ama seo a leanas:
 - (a) 9 mí i gcás tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta a thógáil ar lú a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil ná 1 GW;
 - (b) 12 mhí i gcás tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta a thógáil ar mó a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil ná 1 GW;
 - (c) 18 mí le haghaidh na gceadanna uile is gá chun láithreán stórála a oibriú i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE.
2. I gcás tionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta nach ndéantar a n-acmhainneacht mhonaraíochta bhliantúil a thomhas in GW, ní bheidh an próiseas deonaithe ceadanna níos faide ná teorainn ama 12 mhí.
3. I gcás acmhainneacht mhonaraíochta a mhéadú i saoráidí monaraíochta atá ann cheana, déanfar na teorainneacha ama dá dtagraítear i míreanna 1 agus 2 a laghdú faoina leath.
4. Áiritheoidh na húdaráis inniúla náisiúnta gurb é an toradh a bheidh ar an easpa freagartha ó na comhlachtaí riaracháin ábhartha laistigh de na teorainneacha ama is infheidhme dá dtagraítear san Airteagal seo go measfar go bhfuil na céimeanna idirmheánacha sonracha formheasta, ach amháin i gcás ina bhfuil an tionscadal sonrach faoi réir measúnú ar an tionchar ar an gcomhshaoil de bhun Threoir 92/43/CEE ón gComhairle nó Threoir 2000/60/CE, Threoir 2008/98/CE, Threoir

2009/147/CE, Threoir 2010/75/AE, 2011/92/AE nó Threoir 2012/18/AE nó cinneadh i dtaobh an bhfuil gá le measúnú den sórt sin ar an tionchar ar an gcomhshaol agus nach ndearnadh na measúnuithe ábhartha lena mbaineann go fóill, nó i gcás nach ann do phrionsabal an fhormheasa intuigthe riaracháin sa chóras dlí náisiúnta. Ní bheidh feidhm ag an bhforáil sin maidir le cinntí críochnaitheacha i dtaca le toradh an phróisis, ar cinntí iad atá le bheith sainráite. Cuirfear na cinntí uile ar fáil go poiblí.

Airteagal 14

Dlús a chur leis an gcur chun feidhme

1. Tabharfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit faoi ghníomhaíochtaí chun dlús a chur le hinfheistíochtaí príobháideacha i dtionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta agus chun na hinfheistíochtaí a phlódú isteach. Féadfar a áireamh ar na gníomhaíochtaí sin, gan dochar d’Airteagail 107 agus 108 CFAE, tacaíocht a sholáthar do thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta a bhfuil deacrachtaí acu maoiniú a fháil, mar aon leis an tacaíocht sin a chomhordú.
2. Féadfaidh na Ballstáit tacaíocht riaracháin a sholáthar do thionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta chun cur chun feidhme tapa agus éifeachtach na dtionscadal sin a éascú, lena n-áirítear tríd an méid seo a leanas a sholáthar:
 - (a) cúnamh chun comhlíonadh na n-oibleagáidí riaracháin agus tuairiscithe is infheidhme a áirithiú;
 - (b) cúnamh do thionscnóirí tionscadail chun glacadh an phobail leis an tionscadal a mhéadú tuilleadh.

Airteagal 15

Comhordú an mhaoinithe

1. Pléifidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa a bhunaítear in Airteagal 28 riachtanais airgeadais agus scrogaill i dtionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta, na cleachtais is fearr a d’fhéadfadh a bheith ann, go háirithe chun slabhraí soláthair trasteorann an Aontais a fhorbairt, go háirithe ar bhonn malartuithe rialta leis na comhghuaillíochtaí tionsclaíocha ábhartha.
2. Arna iarraidh sin do thionscnóir an tionscadail straitéisigh glan-nialasachta, pléifidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa an bealach is féidir maoiniú a thionscadail a thabhairt i gcrích agus tabharfaidh sé comhairle faoin méid sin, agus an cistiú a fuarthas cheana á chur san áireamh agus na heilimintí seo a leanas ar a laghad á meas:
 - (a) foinsí maoiniúcháin príobháideacha breise;
 - (b) tacaíocht trí acmhainní ó Ghrúpa an Bhainc Eorpaigh Infheistíochta nó ó institiúidí idirnáisiúnta airgeadais eile lena n-áirítear an Banc Eorpach Athfhoirgníochta agus Forbartha;
 - (c) ionstraimí agus cláir de chuid na mBallstát atá ann cheana, lena n-áirítear ó bhainc agus institiúidí náisiúnta le haghaidh spreagadh;
 - (d) cláir chistiúcháin agus mhaoiniúcháin ábhartha de chuid an Aontais.

Caibidil III

Acmhainneacht insteallta CO₂

Airteagal 16

Cuspóir ar leibhéal an Aontais: acmhainneacht insteallta CO₂

Bainfear acmhainneacht insteallta bhliantúil 50 milliún tona CO₂ ar a laghad amach faoi 2030, i láithreáin stórála atá lonnaithe i gcríoch an Aontais Eorpaigh, ina limistéir eacnamaíocha eisiacha nó ar a scairbh ilchríochach de réir bhrí Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe maidir le Dlí na Farraige agus nach ndéanfar a chomhcheangal le gnóthú hidreacarbón faoi spreagadh.

Airteagal 17

Trédhearcacht sonraí maidir le hacmhainneacht stórála CO₂

1. Laistigh de 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, déanfaidh na Ballstáit an méid seo a leanas:
 - (a) sonraí a chur ar fáil go poiblí maidir le limistéir inar féidir láithreáin stórála CO₂ a cheadú ar a gcríoch.
 - (b) oibleagáid a chur ar eintitis a bhfuil údarú acu mar a shainmhínítear in Airteagal 1, pointe 3, de Threoir 94/22/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷¹ ar a gcríoch na sonraí geolaíocha go léir a bhaineann le láithreáin táirgthe a díchoimisiúnaíodh nó ar tugadh fógra faoina dhíchoimisiúnú don údarás inniúil a chur ar fáil go poiblí.
 - (c) Chun críocha phointe (a), áireofar sna sonraí an fhaisnéis a iarrtar san Fhógra ón gCoimisiún maidir le Treoir do na Ballstáit i ndáil le pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide 2021-2030 a nuashonrú, ar a laghad.
2. Laistigh de 6 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo agus gach bliain ina dhiaidh sin, cuirfidh gach Ballstát tuarascáil faoi bhráid an Choimisiúin ina dtabharfar tuairisc ar an méid seo a leanas:
 - (a) tionscadail gabhála CO₂ atá ar siúl agus meastachán ar na riachtanais chomhfhreagracha maidir le hacmhainneachtaí insteallta agus stórála;
 - (b) tionscadail stórála CO₂ atá ar siúl ar a chríoch, lena n-áirítear stádas an cheadaithe faoi Threoir 2009/31/CE, dátaí a bhfuil coinne le Cinneadh Críochnaitheach Infheistíochta agus le teacht i ngníomh;
 - (c) na bearta náisiúnta tacaíochta náisiúnta a d'fhéadfaí a ghlacadh chun tionscadail dá dtagraítear i bpointí (a) agus (b) a spreagadh.

Airteagal 18

Rannchuidiú táirgeoirí údaraithe ola agus gáis

1. Beidh gach eintiteas a bhfuil údarú aige mar a shainmhínítear in Airteagal 1, pointe 3, de Threoir 94/22/CE faoi réir rannchuidiú aonair leis an sprioc uile-Aontais maidir

⁷¹ Treoir 94/22/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 30 Bealtaine 1994 maidir leis na coinníollacha chun údaruithe a dheonú agus a úsáid i ndáil le sirtheoireacht, taiscéalaíocht agus táirgeadh hidreacarbón (IO L 164, 30.6.1994, lch. 3).

le hacmhainneacht insteallta CO₂ atá ar fáil a leagtar amach in Airteagal 16. Déanfar na rannchuidithe sin a ríomh ar bhonn *pro rata* ar bhonn sciar gach eintitis de tháirgeadh amhola agus gáis nádúrtha an Aontais ón 1 Eanáir 2020 go dtí an 31 Nollaig 2023 agus is éard a bheidh iontu acmhainneacht insteallta CO₂ i láithreán stórála a cheadaítear i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE maidir le stóráil gheolaíoch dé-ocsaíde carbóin agus atá ar fáil don mhargadh faoi 2030.

2. Laistigh de 3 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo, déanfaidh na Ballstáit na heintitis dá dtagraítear i mír 1 agus a dtóirteanna i dtáirgeadh amhola agus gáis nádúrtha ón 1 Eanáir 2020 go dtí an 31 Nollaig 2023 a shainaithint agus a thuairisciú don Choimisiún Eorpach.
3. Tar éis don Choimisiún na tuarascálacha arna gcur isteach de bhun Airteagal 17(2) a fháil agus tar éis dó dul i gcomhairle leis na Ballstáit agus le páirtithe leasmhara, sonróidh sé an sciar den rannchuidiú le cuspóir an Aontais mar atá an acmhainneacht insteallta CO₂ faoi 2030 ó eintitis dá dtagraítear i mír 1.
4. Laistigh de 12 mhí tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin, cuirfidh na heintitis dá dtagraítear i mír 1 plan faoi bhráid an Choimisiúin ina sonrófar an chaoi a bhfuil sé beartaithe acu a rannchuidiú le cuspóir an Aontais mar atá an acmhainneacht insteallta CO₂ a bhaint amach faoi 2030. Sna plananna sin:
 - (a) deimhneofar rannchuidiú an eintitis, a shloinnfear i dtéarmaí spriocthoirt na hacmhainneachta nua stórála agus insteallta CO₂ a choimisiúnófar faoi 2030;
 - (b) sonrófar na modhanna agus na garspriocanna chun an spriocthoirt a bhaint amach.
5. Chun a spriocthoirteanna acmhainneachta insteallta atá ar fáil a bhaint amach, féadfaidh na heintitis dá dtagraítear i mír 1 aon cheann de na nithe seo a leanas a dhéanamh:
 - (a) tionscadail stórála CO₂ a fhorbairt ina n-aonar nó i gcomhar le chéile;
 - (b) comhaontuithe a dhéanamh le heintitis eile dá dtagraítear i mír 1;
 - (c) comhaontuithe a dhéanamh le forbróirí tionscadal stórála tríú páirtí nó le hinfheisteoirí chun a rannchuidiú a chomhlíonadh.
6. 2 bhliain tar éis theacht i bhfeidhm an Rialacháin agus gach bliain ina dhiaidh sin, cuirfidh na heintitis dá dtagraítear i mír 1 tuarascáil faoi bhráid an Choimisiúin ina sonrófar an dul chun cinn atá déanta acu maidir lena rannchuidiú a chomhlíonadh. Déanfaidh an Coimisiún na tuarascála sin a fhoilsiú.
7. Tabharfar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 32 chun an Rialachán seo a fhorlíonadh maidir leis an méid seo a leanas:
 - (a) Na módúlachtaí ar dá réir a chuirtear comhaontuithe idir eintitis dá dtagraítear i mír 1 agus infheistíochtaí in acmhainneacht stórála atá ag tríú páirtithe san áireamh chun a rannchuidiú aonair faoi mhír 5, pointí b agus c, a bhaint amach.
 - (b) Ábhar na dtuarascálacha dá dtagraítear i mír 6.

Caibidil IV. Rochtain ar mhargaí

Airteagal 19

Rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta i nósanna imeachta soláthair phoiblí

1. Bunóidh údaráis chonarthaigh nó eintitis chonarthaigh dámhachtain na gconarthaí le haghaidh teicneolaíocht glan-nialasachta a liostaítear san Iarscríbhinn i nós imeachta soláthair phoiblí ar an tairiscint is buntáistí go heacnamaíoch, a n-áireofar inti an cóimheas praghas-cáilíochta is fearr, lena gcuimseofar, ar a laghad, rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na tairisceana, i gcomhréir le Treoracha 2014/23/AE, 2014/24/AE, nó 2014/25/AE agus leis an reachtaíocht eanála is infheidhme, agus le gealltanais idirnáisiúnta an Aontais, lena n-áirítear an Comhaontú maidir le Soláthar Rialtais agus comhaontuithe idirnáisiúnta eile atá ina gceangal ar an Aontas.
2. Bunófar rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na tairisceana ar na critéir charnacha seo a leanas a bheidh oibiachtúil, trédhearcach agus neamh-idirdhealaitheach:
 - (a) inbhuanaitheacht chomhshaoil a théann thar na híoscheanglais sa reachtaíocht is infheidhme;
 - (b) i gcás inar gá réiteach nuálach a fhorbairt, tionchar agus cáilíocht an phlean cur chun feidhme, lena n-áirítear bearta bainistithe riosca;
 - (c) i gcás inarb infheidhme, rannchuidiú na tairisceana le comhtháthú eanáil an fhuinnimh;
 - (d) rannchuidiú na tairisceana le hathléimneacht, agus cion na dtáirgí de thionscnamh foinse aonair soláthair á chur san áireamh, arna chinneadh i gcomhréir le Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷², as a dtagann níos mó ná 65 % den soláthar le haghaidh na teicneolaíochta glan-nialasachta sonraí sin laistigh den Aontas le linn na bliana deireanaí a bhfuil sonraí ar fáil ina leith nuair a dhéantar an tairiscint.
3. Tabharfaidh údaráis chonarthaigh agus eintitis chonarthaigh ualú idir 15 % agus 30 % de na critéir dhámhachtana do rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na tairisceana, gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagal 41 (3) de Threoir 2014/23/AE, Airteagal 67(5) de Threoir 2014/24/AE ná Airteagal 82(5) de Threoir 2014/25/AE maidir le hualú níos airde a thabhairt do na critéir dá dtagraítear i mír 2, pointí (a) agus (b).
4. Ní bheidh sé d'óibleagáid ar an údarás conarthach ná ar an eintiteas conarthach na breithnithe a bhaineann le rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur i bhfeidhm i gcás ina gcuirfeadh a gcur i bhfeidhm oibleagáid ar an údarás nó ar an eintiteas sin trealamh a fháil lena mbaineann costais dhíreireacha, nó ina bhfuil saintréithe teicniúla atá éagsúil leis na saintréithe atá i dtrealamh atá ann cheana, as a n-eascaíonn neamh-chomhoiriúnacht, deacrachtaí teicniúla maidir le hoibriú agus cothabháil. Féadfaidh údaráis

⁷² Rialachán (AE) Uimh. 952/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 9 Deireadh Fómhair 2013 lena leagtar síos Cód Custaim an Aontais (IO L 269, 10.10.2013, lch. 1).

chonarthacha agus eintitis chonarthacha a thiomhdaí go bhfuil difríochtaí costais os cionn 10 % díreireach. Beidh an fhoráil seo gan dochar don fhéidearthacht tairiscintí thar a bheith íseal a eisiamh faoi Airteagal 69 de Threoir 2014/24/AE agus Airteagal 84 de Threoir 2014/25/AE, agus gan dochar do chritéir dhámhachtana eile i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais, lena n-áirítear gnéithe sóisialta de réir Airteagal 30(3) agus Airteagal 36(1), an dara fleasc de Threoir 2014/23/AE, Airteagal 18(2) agus Airteagal 67(2) de Threoir 2014/24/AE agus Airteagal 36(2) agus Airteagal 82(2) de Threoir 2014/24/AE.

Airteagal 20

Ceantanna chun foinní in-athnuaite fuinnimh a úsáid

1. Gan dochar d'Airteagal 4 de Threoir (AE) 2018/2001 agus d'Airteagail 107 agus 108 den Chonradh, ná do ghealltanais idirnáisiúnta an Aontais lena n-áirítear an Comhaontú maidir le Soláthar Rialtais agus comhaontuithe idirnáisiúnta eile atá ina gceangal ar an Aontas, déanfaidh na Ballstáit, údaráis réigiúnacha nó áitiúla, comhlachtaí arna rialú ag an dlí poiblí nó comhlachais arna bhfoirmiú ag údarás amháin nó níos mó den sórt sin nó comhlacht amháin nó níos mó den sórt sin arna rialú ag an dlí poiblí, measúnú ar an rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta dá dtagraítear in Airteagal 19(2) den Rialachán seo agus na critéir á ndearadh a úsáidfear chun tairiscintí a rangú faoi chuimsiú ceantanna, arb é is aidhm dóibh tacú le táirgeadh nó tomhaltas fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite mar a shainmhínítear in Airteagal 2, pointe (1), de Threoir (AE) 2018/2001.
2. Tabharfar ualú idir 15 % agus 30 % de na critéir dhámhachtana don rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta, gan dochar don fhéidearthacht ualú níos airde a thabhairt do na critéir in Airteagal 19(2), pointí (a) agus (b), i gcás inarb infheidhme faoi reachtaíocht an Aontais, ná d'aon teorainn le critéir neamhphraghais a shocraítear faoi rialacha maidir leis an státchabhair.
3. Ní bheidh sé d'oibleagáid ar na Ballstáit, údaráis réigiúnacha ná áitiúla, comhlachtaí arna rialú ag an dlí poiblí ná comhlachais arna bhfoirmiú ag údarás amháin nó níos mó den sórt sin ná comhlacht amháin nó níos mó den sórt sin arna rialú ag an dlí poiblí na breithnithe a bhaineann le rannchuidiú inbhuanaitheachta agus athléimneachta na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur i bhfeidhm i gcás ina gcuirfeadh a gcur i bhfeidhm oibleagáid ar na heintitis sin trealamh a fháil lena mbaineann costais dhíreireacha, nó ina bhfuil saintréithe teicniúla atá éagsúil leis na saintréithe atá i dtrealamh atá ann cheana, as a n-eascaíonn neamh-chomhoiriúnacht, deacrachtaí teicniúla maidir le hoibriú agus cothabháil. Féadfaidh údaráis chonarthacha agus eintitis chonarthacha a thiomhdaí go bhfuil difríochtaí costais os cionn 10 % díreireach.

Airteagal 21

Cineálacha eile idirghabhála poiblí

1. Gan dochar d'Airteagail 107 agus 108 den Chonradh ná d'Airteagal 4 de Threoir 2018/2001⁷³ agus i gcomhréir le gealltanais idirnáisiúnta an Aontais, nuair a bheidh cinneadh á dhéanamh scéimeanna a bhunú a rachaidh chun tairbhe do theaghlaigh nó do thomhaltóirí a dhreasaíonn ceannach na dtáirgí deiridh teicneolaíochta glan-

⁷³ Treoir 2018/2001 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chur chun cinn

nialasachta a liostaítear san Iarscríbhinn, déanfaidh na Ballstáit, údaráis réigiúnacha nó áitiúla, comhlachtaí arna rialú ag an dlí poiblí nó comhlachais arna bhfoirmiú ag údarás amháin nó níos mó den sórt sin nó comhlacht amháin nó níos mó den sórt sin arna rialú ag an dlí poiblí iad a dhearadh ar bhealach a chuirfidh chun cinn go gceannóidh tairbhíthe táirgí deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta lena mbaineann rannchuidiú ard inbhuanaitheachta agus athléimneachta dá dtagraítear in Airteagal 19(2), trí chúiteamh airgeadais comhréireach breise a sholáthar.

2. De bharr chur i bhfeidhm na gcritéar dá dtagraítear in Airteagal 19(2) (b), (c) agus (d), ní bheidh an cúiteamh airgeadais breise arna dheonú ag na húdaráis i gcomhréir le mír 1 níos mó ná 5 % de chostas an táirge deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta ar an tomhaltóir.
3. Agus scéim a thagann faoi mhír 1 á dearadh agus á cur chun feidhme ag an údarás, úsáidfídh sé próiseas oscailte, neamh-idirdhealaitheach agus trédhearcach chun measúnú a dhéanamh ar rannchuidiú athléimneachta agus inbhuanaitheachta na dtáirgí atá ar fáil ar an margadh. Beifear i dteideal iarratas a dhéanamh i leith aon táirge deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta dul isteach sa scéim tráth ar bith. Sonróidh an t-údarás pasmharc ar dá réir a bheidh táirgí incháilithe don chúiteamh airgeadais breise faoin scéim tacaíochta.
4. Déanfaidh na Ballstáit an fhaisnéis uile a bhaineann le scéimeanna de bhun Airteagal 21(1) i gcás gach táirge ábhartha teicneolaíochta glan-nialasachta a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin aonair saor in aisce.

Airteagal 22

Tionscnaimh maidir le rochtain ar mhargaí a chomhordú

1. I gcás inarb ábhartha, soláthróidh an Coimisiún treoir maidir leis na critéir chun measúnú a dhéanamh ar rannchuidiú athléimneachta agus inbhuanaitheachta na dtáirgí atá ar fáil a chumhdaítear leis na foirmeacha idirghabhála poiblí a chumhdaítear faoi Airteagail 19, 20 agus 21.
2. Déanfaidh an Coimisiún liosta de gach ceann de na táirgí deiridh glan-nialasachta a liostaítear san Iarscríbhinn a chur ar fáil agus a thabhairt cothrom le dáta go tráthrialta, arna mhiondealú de réir an sciar de sholáthar an Aontais de thionscnamh tríú tíortha éagsúla le linn na bliana deireanaí a bhfuil sonraí ar fáil ina leith.
3. Pléifidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa bearta a rinne na Ballstáit chun Airteagail 19 agus 21 a chur chun feidhme agus malartóidh sé dea-chleachtais, *inter alia*, maidir le húsáid phraiticiúil na gcritéar lena sainítear an ranníocaíocht inbhuanaitheachta agus athléimneachta sa soláthar poiblí, nó scéimeanna a dhreasaíonn ceannach táirgí deiridh teicneolaíochta glan-nialasachta.

Caibidil V.

Feabhas a chur ar scileanna chun poist ardcháilíochta a chruthú

Airteagal 23

Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta

1. Tacóidh an Coimisiún le hAcadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta a bhunú, lena n-áirítear trí shíolchistiú a sholáthar, arb é is aidhm dóibh:

- (a) cláir foghlama a fhorbairt, ábhar agus ábhair foghlama agus oiliúna a fhorbairt le haghaidh oiliúna agus oideachais maidir le teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt, a tháirgeadh, a shuiteáil, a choimisiúnú, a oibriú, a chothabháil agus a athchúrsáil, maidir le hamhábhair, chomh maith le tacú le hacmhainneachtaí na n-údarás poiblí atá inniúil chun ceadanna agus údaruithe dá dtagraítear i gCaibidil II a eisiúint agus leis na húdaráis chonarthacha dá dtagraítear i gCaibidil IV den Rialachán seo;
 - (b) úsáid na gclár foghlama, an ábhair agus na n-ábhar ag soláthraithe oideachais agus oiliúna sna Ballstáit a chumasú agus a chur chun cinn, i measc nithe eile, trí oiliúint a chur ar oiliúnóirí agus sásraí a fhorbairt chun cáilíocht na hoiliúna a chuireann soláthraithe oideachais agus oiliúna ar fáil sna Ballstáit a áirithiú ar bhonn na gclár foghlama, an ábhair agus na n-ábhar thuasluaite;
 - (c) dintiúir a fhorbairt agus a chur in úsáid, lena n-áirítear micridhintiúir, chun trédhearcacht na scileanna a gheofar a éascú agus chun inaistritheacht idir poist agus soghluaisteacht trasteorann an lucht saothair a fheabhsú, agus chun meaitseáil le poist ábhartha a chur chun cinn trí uirlisí amhail an Líonra Eorpach Seirbhísí Fostaíochta (EURES) agus EURAXESS.
2. Déanfaidh Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta steiréitíopaí inscne a chomhrac agus aird ar leith a thabhairt ar an ngá atá le níos mó ban agus daoine óga nach bhfuil i mbun oideachais, fostaíochta ná oiliúna a ghníomhachtú le haghaidh mhargadh an tsaothair.

Airteagal 24

Gairmeacha rialaithe i dTionscail Ghlan-nialasachta agus aitheantas frithpháirteach do cháilíochtaí gairmiúla

1. Faoi 31 Nollaig 2024 agus gach 2 bhliain ina dhiaidh sin, sainaitheoidh na Ballstáit an bhfuil na cláir foghlama a d'fhorbair na hAcadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta coibhéiseach leis na cáilíochtaí sonracha a theastaíonn ón mBallstát óstach chun rochtain a fháil ar ghníomhaíochtaí rialaithe laistigh de raon feidhme gairme a bhfuil leas ar leith ag baint leo le haghaidh an tionscadail glan-nialasachta. Áiritheoidh na Ballstáit go gcuirfear torthaí na measúnuithe ar fáil go poiblí agus go mbeidh rochtain éasca orthu ar líne.
2. Má thagann Ballstát ar an gconclúid go bhfuil coibhéis ann, mar a thugtar tuairisc air sa chéad mhír den Airteagal seo, éascóidh sé aitheantas na ndintiúir arna n-eisiúint ag soláthraithe oideachais agus oiliúna ar bhonn na gclár foghlama a d'fhorbair na hacadaimh, faoi Theideal III Caibidil I de Threoir 2005/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁴, aon uair a iarrann sealbhóir dintiúir den sórt sin rochtain ar ghairm rialaithe de réir bhrí Airteagal 3(1)(a) de Threoir 2005/36/CE, agus lena mbaineann tábhacht ar leith le haghaidh an tionscadail glan-nialasachta, trí ghlacadh leis an dintiúir mar fhianaise leordhóthanach ar cháilíochtaí foirmiúla.
3. I gcás ina rialaítear rochtain ar ghairm lena mbaineann tábhacht ar leith le haghaidh an tionscadail glan-nialasachta de réir bhrí Airteagal 3(1)(a) de Threoir 2005/36/CE, oibreoidh na Ballstáit chun tacar coiteann eolais, scileanna agus inniúlachtaí íosta a fhorbairt a theastaíonn chun an ghairm shonrach sin a shaothrú chun creat

⁷⁴ Treoir 2005/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 7 Meán Fómhair 2005 maidir le cáilíochtaí gairmiúla a aithint (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 255, 30.9.2005, lch. 22).

comhchoiteann oiliúna dá dtagraítear in Airteagal 49a(1) de Threoir 2005/36/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a bhunú chun aitheantas uathoibrioch cáilíochtaí a chumasú. Féadfaidh an tArdán um an Tionscal Glan-nialasachta moltaí dá dtagraítear in Airteagal 49a(3) de Threoir 2005/36/CE a chur isteach freisin.

Airteagal 25

An tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa agus scileanna

Tacóidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa dá dtagraítear in Airteagal 28 le hinfhaighteacht agus úsáid scileanna i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta, agus in údaráis inniúla agus údaráis chonarthaigh dá dtagraítear i gCaibidil II agus i gCaibidil IV, trí na cúraimí seo a leanas:

- (1) cúnamh a thabhairt don Choimisiún chun measúnú, faireachán leanúnach agus réamhaisnéis a dhéanamh ar éileamh agus soláthar lucht saothair ag a bhfuil na tacair scileanna a theastaíonn i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta agus ar infhaighteacht agus glacadh deiseanna oideachais agus oiliúna comhfhreagracha, agus eolas á dhéanamh ar ghníomhaíochtaí Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta de réir mar is iomchuí;
- (2) faireachán a dhéanamh ar ghníomhaíocht Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta agus soláthraithe oideachais agus oiliúna a thairgeann na cláir foghlama arna bhforbairt ag na hAcadaimh, sineirgí a chothú le tionscnaimh agus tionscadail scileanna náisiúnta eile agus le tionscnaimh agus tionscadail scileanna eile de chuid an Aontais, agus formhaoirseacht a sholáthar;
- (3) cuidiú le páirtithe leasmhara a shlógadh, lena n-áirítear comhpháirtithe tionscail agus sóisialta agus soláthraithe oideachais agus oiliúna le haghaidh rolladh amach na gclár foghlama arna bhforbairt ag Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta;
- (4) cuidiú le glacadh agus aitheantas dhintiúir foghlama Acadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta sna Ballstáit chun aitheantas scileanna agus meaitseáil scileanna agus post a chur chun cinn, *inter alia* trí bhailíocht agus glacadh na ndintiúir a chur chun cinn ar fud mhargadh saothair an Aontais Eorpaigh;
- (5) forbairt próifílí gairmeacha Eorpacha a éascú arb éard a bheidh iontu tacar coiteann eolais, scileanna agus inniúlachtaí le haghaidh na bpríomhghairmeacha sna teicneolaíochtaí glan-nialasachta, agus leas á bhaint, *inter alia*, as na cláir foghlama arna bhforbairt ag na hAcadaimh Eorpacha um an Tionscal Glan-nialasachta, agus, i gcás inarb iomchuí, úsáid a bhaint as an téarmaíocht a sholáthraítear san Aicmiú Eorpach Scileanna, Inniúlachtaí, Cáilíochtaí agus Gairmeacha (ESCO) chun trédhearcacht agus soghluaisteacht idir poist agus thar theorainneacha an mhargaidh inmheánaigh a éascú;
- (6) dálaí oibre leordhóthanacha i bpoist i dtionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur chun cinn, gníomhachtú na hóige, na mban agus seanóirí chuig margadh an tsaothair le haghaidh tionscail teicneolaíochtaí glan-nialasachta, agus oibrithe oilte ó thríú tíortha a mhealladh, agus lucht saothair níos éagsúla a bhaint amach ar an mbealach sin;
- (7) comhordú níos dlúithe agus malartú dea-chleachtas idir na Ballstáit a éascú chun feabhas a chur ar infhaighteacht scileanna sna teicneolaíochtaí glan-nialasachta, lena n-áirítear trí rannchuidiú le beartais an Aontais agus na mBallstát chun daoine tréitheacha nua a mhealladh ó thríú tíortha.

Caibidil VI. Nuálaíocht

Airteagal 26

Deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta

1. Féadfaidh na Ballstáit, ar a dtionscnamh féin, deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta a bhunú, lena bhféadfar teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha a fhorbairt, a thástáil agus a bhailíochtú, i bhfíorthimpeallacht rialaithe ar feadh tréimhse teoranta sula gcuirfear ar an margadh nó i mbun seirbhíse iad, rud a chuirfidh feabhas ar an bhfoghlaim rialála agus ar an uas-scálú a d'fhéadfaí a dhéanamh agus ar an úsáid níos leithne a d'fhéadfaí a bhaint astu. Bunóidh na Ballstáit deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta i gcomhréir le mír 1 arna iarraidh sin d'aon chuideachta atá ag forbairt teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha, a chomhlíonann na critéir incháilitheachta agus roghnúcháin dá dtagraítear i mír 4(a) agus ar roghnaigh na húdaráis inniúla é de réir an nós imeachta roghnúcháin dá dtagraítear i mír 4(b).
2. Déanfar na módúlachtaí agus na coinníollacha maidir le bunú agus oibriú na ndeiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta faoin Rialachán seo a ghlacadh trí ghníomhartha cur chun feidhme i gcomhréir leis an nós imeachta scrúdúcháin dá dtagraítear in Airteagal 36. Leis na módúlachtaí agus na coinníollacha, tacófar a mhéid is féidir le solúbthacht d'údarais inniúla náisiúnta a ndeiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta a bhunú agus a oibriú, nuálaíocht agus foghlaim rialála a chothú agus cuirfear san áireamh go háirithe imthosca agus cumais speisialta FBManna rannpháirteacha, lena n-áirítear gnólachtaí nuathionscanta. Áireofar sna gníomhartha cur chun feidhme dá dtagraítear i mír 3 príomhphrionsabail choiteanna maidir leis na saincheisteacha seo a leanas:
 - (a) incháilitheacht do rannpháirtíocht sna deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta agus roghnú lena haghaidh;
 - (b) nós imeachta maidir leis na deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta a chur i bhfeidhm, a bheith rannpháirteach iontu, faireachán a dhéanamh orthu, imeacht astu agus iad a fhoirceannadh, lena n-áirítear an plean maidir le deiseanna trialacha agus an tuarascáil imeachta;
 - (c) na téarmaí agus na coinníollacha is infheidhme maidir leis na rannpháirtithe.
3. Ní dhéanfaidh rannpháirtíocht sna deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta difear do chumhachtaí maoirseachta agus ceartaitheacha na n-údarás a dhéanann maoirseacht ar an deis thrialach rialála. Déanfar na teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha a thástáil, a fhorbairt agus a bhailíochtú faoi mhaoirseacht dhíreach agus faoi threoir na n-údarás inniúil. Feidhmeoidh na húdaráis inniúla a gcumhachtaí maoirseachta ar bhealach solúbtha laistigh de theorainneacha na reachtaíochta ábhartha, agus déanfaidh siad na cleachtais rialála atá ann cheana á oiriúnú agus a gcumhachtaí lánroghnacha a úsáid agus forálacha dlíthiúla á gcur chun feidhme agus á bhforfheidhmiú acu maidir le tionscadal deise trialála rialála teicneolaíochta glan-nialasachta, d'fhonn bacainní a bhaint, an t-ualach rialála a mhaolú, éiginnteacht rialála a laghdú, agus tacú leis an nuálaíocht i dteicneolaíochtaí glan-nialasachta.
4. I gcás inarb ábhartha chun cuspóir an Airteagail seo a bhaint amach, breithneoidh na húdaráis inniúla ar mhaoluithe nó díolúintí a dheonú a mhéid a cheadaítear faoi dhlí

ábhartha an Aontais nó faoin dlí ábhartha náisiúnta. Áiríteoidh na húdaráis inniúla go n-áiríteofar leis an bplean maidir le deiseanna trialacha rialála go n-urramófar príomhchuspóirí agus ceanglais fhíor-riachtanacha reachtaíocht an Aontais agus na reachtaíochta náisiúnta. Áiríteoidh údaráis inniúla go ndéanfar aon riosca mór don tsláinte, don tsábháilteacht nó don chomhshaoil a shainaithneofar le linn forbairt agus tástáil teicneolaíochtaí glan-nialasachta nuálacha a chur in iúl go poiblí agus go gcuirfear an próiseas forbartha agus tástála ar fionraí láithreach dá dheasca go dtí go ndéanfar an riosca sin a mhaolú. I gcás ina measfaidh údaráis inniúla go bhfuil rioscaí eisceachtúla ag baint leis an tionscadal atá beartaithe do shláinte agus sábháilteacht oibrithe, an phobail i gcoitinne, nó an chomhshaoil, go háirithe toisc go mbaineann sé le tástáil, forbairt nó bailíochtú lena mbaineann substaintí fíorthocsaineacha, ní fhormheasfaidh siad an plan maidir leis an deis thrialach go dtí go mbeidh siad sásta go bhfuil coimircí leordhóthanacha curtha i bhfeidhm atá i gcomhréir leis an riosca eisceachtúil a sainaithníodh.

5. Ar choinníoll go n-urramóidh na rannpháirtithe an plan maidir le deis thrialach agus na téarmaí agus coinníollacha a bhaineann le rannpháirtíocht iontu arna n-eisiúint i gcomhréir leis an Airteagal seo agus dá dtagraítear i mír 2 agus go leanfaidh siad, de mheon macánta, an treoir a thabharfaidh na húdaráis, ní fhorchuirfidh na húdaráis aon fhíneáil riaracháin ná pionós eile mar gheall ar shárú ar reachtaíocht infheidhme an Aontais nó na mBallstát a bhaineann leis an teicneolaíocht ghlan-nialasachta a ndéanfar maoirseacht uirthi sa deis thrialach rialála.
6. Beidh rannpháirtithe sa deis thrialach rialála teicneolaíochta glan-nialasachta faoi dhliteanas i gcónaí faoi reachtaíocht dliteanais is infheidhme de chuid an Aontais agus na mBallstát le haghaidh aon dochair a dhéanfar do thríú páirtithe de thoradh na tástála a dhéanfar sa deis thrialach.
7. Féadfar síneadh a chur le fad na deise trialála rialála teicneolaíochta glan-nialasachta tríd an nós imeachta céanna, le comhaontú an údaráis inniúil náisiúnta.
8. Déanfar na deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta a dhearadh agus a chur chun feidhme ar bhealach, i gcás inarb ábhartha, a éascóidh comhar trasteorann idir na húdaráis inniúla náisiúnta. Na Ballstáit a bhfuil deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta bunaithe acu, déanfaidh siad a ngníomhaíochtaí a chomhordú agus comhoibreoidh siad faoi chuimsiú an Ardáin um ghlan-nialasacht na hEorpa leis na cuspóirí mar atá faisnéis ábhartha a chomhroinnt. Tuairisceoidh siad go bliantúil don Choimisiún maidir le torthaí chur chun feidhme na ndeiseanna trialacha rialála, lena n-áirítear dea-chleachtais, ceachtanna a foghlaimíodh agus moltaí maidir lena mbunú agus, i gcás inarb ábhartha, maidir le cur i bhfeidhm an Rialacháin seo agus reachtaíocht eile de chuid an Aontais laistigh den deis thrialach rialála ar bhealach atá oiriúnaithe chun críocha na deise trialála.

Airteagal 27

Bearta le haghaidh fiontair bheaga agus mheánmhéide

1. Déanfaidh na Ballstáit na bearta seo a leanas:
 - (a) rochtain tosaíochta a sholáthar d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide ar na deiseanna trialacha rialála teicneolaíochta glan-nialasachta nuálacha sa mhéid go gcomhlíonann siad na coinníollacha incháilitheachta a leagtar síos in Airteagal 26;

- (b) gníomhaíochtaí múscailte feasachta a eagrú maidir le rannpháirtíocht fiontar beag agus meánmhéide sna deiseanna trialacha rialála;
 - (c) i gcás inarb iomchuí, bealach tiomnaithe a bhunú chun cumarsáid a dhéanamh le fiontair bheaga agus mheánmhéide chun treoir a sholáthar agus chun freagra a thabhairt ar cheisteanna faoi chur chun feidhme Airteagal 26.
2. Cuirfidh na Ballstáit leasanna sonracha agus riachtanais shonracha fiontar beag agus meánmhéide san áireamh, agus soláthróidh siad tacaíocht riaracháin leordhóthanach chun páirt a ghlacadh sna deiseanna trialacha rialála. Gan dochar do chur i bhfeidhm Airteagail 107 agus 108 den Chonradh, ba cheart do na Ballstáit fiontair bheaga agus mheánmhéide a chur ar an eolas faoin tacaíocht airgeadais atá ar fáil dá ngníomhaíochtaí sna deiseanna trialacha rialála.

Caibidil VII. Rialachas

Airteagal 28

Bunú agus cúraimí an Ardáin um ghlan-nialasacht na hEorpa

1. Bunaítear leis seo an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa ('an tArdán').
2. Déanfaidh an tArdán na cúraimí a leagtar amach sa Rialachán seo.
3. Féadfaidh an tArdán comhairle agus cúnamh a thabhairt don Choimisiún agus do na Ballstáit i ndáil lena ngníomhaíochtaí chun na cuspóirí a leagtar amach i gCaibidil I den Rialachán seo a bhaint amach, agus pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide na mBallstát arna gcur isteach faoi Rialachán (AE) 2018/1999⁷⁵ á gcur san áireamh.
4. Féadfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit comhordú a dhéanamh laistigh den Ardán um na comhpháirtíochtaí tionsclaíocha glan-nialasachta agus freisin le tríú tíortha ábhartha chun cuidiú le glacadh teicneolaíochtaí glan-nialasachta a chur chun cinn ar fud an domhain agus chun tacú le ról chumais thionsclaíocha an Aontais chun an bealach a réiteach le haghaidh an aistrithe dhomhanda chuig fuinneamh glan, i gcomhréir le cuspóirí foriomlána an Rialacháin seo a eascraíonn as Airteagal 1 den Rialachán seo. Féadfaidh an tArdán na nithe seo a leanas a phlé go tréimhsiúil:
 - (a) conas feabhas a chur ar an gcomhar idir an tAontas agus tríú tíortha feadh an tslabhra luacha glan-nialasachta;
 - (b) conas aghaidh a thabhairt ar bhacainní neamhtharaifí trádála, amhail trí aitheantas frithpháirteach a thabhairt do mheasúnú comhréireachta nó trí ghealltanais a dhéanamh chun srianta ar onnmhairiú a sheachaint;
 - (c) cé na tríú tíortha ar cheart tús áite a thabhairt dóibh chun comhpháirtíochtaí tionsclaíocha glan-nialasachta a thabhairt i gcrích, agus an méid seo a leanas á chur san áireamh:

⁷⁵ Rialachán (AE) 2018/1999 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Nollaig 2018 maidir le Rialachas an Aontais Fuinnimh agus na Gníomhaíochta Aeráide, lena leasaítear Rialachán (CE) Uimh. 663/2009 agus Rialachán (CE) Uimh. 715/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoracha 94/22/CE, 98/70/CE, 2009/31/CE, 2009/73/CE, 2010/31/AE, 2012/27/AE agus 2013/30/AE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle, Treoir 2009/119/CE agus Treoir (AE) 2015/652 ón gComhairle agus lena n-aisghairtear Rialachán (AE) Uimh. 525/2013 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle (Téacs atá ábhartha maidir le LEE) (IO L 328, 21.12.2018, lch. 1).

- i) an rannchuidiú a d'fhéadfadh a bheith ann le slándáil an tsoláthair, agus a n-acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta á cur san áireamh;
 - ii) an bhfuil comhaontuithe comhair ann cheana idir tríú tír agus an tAontas?
5. Tacóidh na Ballstáit leis an gCoimisiún agus na bearta comhair a leagtar amach sa chomhpháirtíocht thionsclaíoch ghlan-nialasachta á chur chun feidhme. Beidh sé de chuspóir ag comhpháirtíochtaí tionsclaíocha glan-nialasachta trádáil i measc rannpháirtithe a éascú, lena n-áirítear trí thús áite a thabhairt d'infheistíochtaí riachtanacha laistigh den Aontas agus i dtríú tíortha, athléimneacht agus inbhuanaitheacht na slabhraí luacha tacaíochta a fheabhsú, agus cothrom iomaíochta a ráthú.

Airteagal 29

Struchtúr agus feidhmiú an Ardáin um ghlan-nialasacht na hEorpa

1. Beidh an tArdán comhdhéanta de na Ballstáit agus an Coimisiún. Ionadaí ón gCoimisiún a bheidh ina chathaoirleach air.
2. Ceapfaidh gach Ballstát ionadaí ardleibhéil ar an Ardán. I gcás inarb ábhartha a mhéid a bhaineann leis an bhfeidhm agus an saineolas, féadfaidh Ballstát níos mó ná ionadaí amháin a bheith aige i ndáil le cúraimí éagsúla a bhaineann le hobair an Ardáin. Beidh comhalta malartach ag gach comhalta den Ardán.
3. Ar thogra ón gCoimisiún, glacfaidh an tArdán a rialacha nós imeachta trí thromlach simplí dá chomhaltaí.
4. Tiocfaidh an tArdán le chéile go tráthrialta chun a áirithiú go ndéanfar a chuid cúraimí go héifeachtach, cúraimí a shonraítear sa Rialachán seo. I gcás inar gá, tiocfaidh an tArdán le chéile ar iarraidh réasúnaithe ón gCoimisiún nó ó thromlach simplí dá chomhaltaí.
5. Tabharfaidh an Coimisiún cúnamh don Ardán trí bhíthin rúnaíocht feidhmiúcháin a sholáthraíonn tacaíocht theicniúil agus lóistíochta.
6. Féadfaidh an tArdán foghrúpaí buana nó sealadacha a bhunú chun díriú ar cheisteanna agus cúraimí sonracha.
7. Tabharfaidh an tArdán cuireadh d'ionadaithe ó Pharlaimint na hEorpa freastal ar a chruinnithe mar bhreathnóirí lena n-áirítear cruinnithe na bhfoghrúpaí buana nó sealadacha dá dtagraítear i mír 6.
8. I gcás inarb iomchuí, féadfaidh an tArdán nó an Coimisiún cuireadh a thabhairt do shaineolaithe agus do thríú páirtithe eile chuig cruinnithe an Ardáin agus na bhfoghrúpaí nó chun aighneachtaí i scríbhinn a sholáthar.
9. Déanfaidh an tArdán na bearta is gá chun a áirithiú go ndéanfar faisnéis rúnda agus faisnéis atá íogair ó thaobh na tráchtála de a láimhseáil agus a phróiseáil go sábháilte.
10. Déanfaidh an tArdán a dhícheall teacht ar chomhthoil.
11. Oibreoidh an tArdán i gcomhar leis na comhghuaillíochtaí tionsclaíocha atá ann cheana.

Airteagal 30

Caidreamh le Pleananna Náisiúnta Fuinnimh agus Aeráide

Cuirfidh na Ballstáit an Rialachán seo san áireamh agus a bpleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide agus na nuashonruithe orthu á n-ullmhú acu, pleananna agus nuashonruithe arna gcur isteach de bhun Airteagail 3, 9 agus 14 de Rialachán (AE) 2018/1999, go háirithe a mhéid a bhaineann leis an ngné den Aontas Fuinnimh mar atá ‘taighde, nuálaíocht agus iomaíocht’, agus ina dtuarascálacha débhlíantúla ar dhul chun cinn a chur isteach i gcomhréir le hAirteagal 17 den Rialachán sin.

**Caibidil VIII.
Faireachán**

Airteagal 31

Faireachán

1. Déanfaidh an Coimisiún faireachán leanúnach ar an méid seo a leanas:
 - (a) Dul chun cinn an Aontais maidir le cuspóirí an Aontais dá dtagraítear in Airteagal 1, agus tionchar gaolmhar an Rialacháin seo;
 - (b) an dul chun cinn maidir le cuspóir ar leibhéal an Aontais mar atá acmhainneacht insteallta CO₂ dá dtagraítear in Airteagal 16.
2. Déanfaidh na Ballstáit agus na húdaráis náisiúnta a ainmneoidh siad chun na críche sin sonraí agus fianaise eile is gá de bhun mhír 1, pointí (a) agus (b) a bhailiú agus a sholáthar. Déanfaidh siad sonraí maidir leis na nithe seo a leanas a bhailiú agus a thuairisciú don Choimisiún gach bliain go háirithe:
 - (a) forbairtí teicneolaíochta glan-nialasachta agus treochtaí margaidh, lena n-áirítear meánchostais infheistíochta monaraíochta agus meánchostais táirgthe, agus praghsanna margaidh ar na teicneolaíochtaí glan-nialasachta faoi seach;
 - (b) acmhainneacht mhonaraíochta na dteicneolaíochta glan-nialasachta agus gníomhaíochtaí gaolmhara, lena n-áirítear sonraí maidir le fostaíocht agus scileanna agus dul chun cinn maidir le baint amach spriocanna 2030 dá dtagraítear in aithris 13;
 - (c) luach agus méid na n-allmhairí teicneolaíochtaí glan-nialasachta isteach san Aontas agus na n-onnmhairí teicneolaíochtaí glan-nialasachta lasmuigh den Aontas;
 - (d) meánfhad na nósanna imeachta ceadaithe faoin Rialachán seo;
 - (e) cineálacha agus líon na gceadanna a deonaíodh ar an leibhéal náisiúnta le linn na 12 mhí roimhe;
 - (f) líon na bpróiseas deonaithe ceadanna a tugadh i gcrích, a stopadh nó a cuireadh ar ceal le linn na 12 mhí roimhe agus na cineálacha bacainní a tháinig chun cinn i gcás stoptha nó cealaithe;
 - (g) líon na ndeiseanna trialacha a bunaíodh le linn na 12 mhí roimhe;
 - (h) an méid CO₂ a stóráiltear faoi thalamh go buan i gcomhréir le Treoir 2009/31/CE.

3. Áireofar sna sonraí an fhaisnéis a iarrtar san Fhógra ón gCoimisiún maidir le Treoir do na Ballstáit i ndáil le pleananna náisiúnta fuinnimh agus aeráide 2021-2030 a nuashonrú, ar a laghad.
4. Seolfaidh gach Ballstát an chéad tuarascáil chuig an gCoimisiún ag deireadh mhí na Bealtaine den bhliain tar éis dháta theacht i bhfeidhm an Rialacháin seo. Seolfar na tuarascálacha ina dhiaidh sin faoi dheireadh mhí na Bealtaine gach bliain.
5. Tarchuirfidh na Ballstáit freisin na sonraí arna mbailiú de bhun mhír 2 den Airteagal seo chuig oifigí náisiúnta staidrimh agus chuig Eurostat chun staitisticí a thiomsú i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 223/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle⁷⁶. Ainmneoidh na Ballstáit an t-údarás náisiúnta a bheidh freagrach as na sonraí a tharchur chuig na hoifigí náisiúnta staidrimh agus chuig Eurostat.
6. Ar bhonn na dtuarascálacha a chuirfear isteach de bhun mhír 2 den Airteagal seo, déanfaidh an Coimisiún faireachán ar dhul chun cinn an Aontais dá dtagraítear i mír 1, pointe (a) agus foilseoidh sé moltaí gaolmhara ar bhonn bliantúil mar chuid de na Tuarascálacha Bliantúla maidir le hIomaíochas na dTeicneolaíochtaí Fuinnimh Ghlain, de bhun Airteagal 35(2), pointe (m), de Rialachán (AE) 2018/1999.
7. Ar bhonn na ndréachtíarratas ar chead arna gcur isteach de bhun Airteagal 10 de Threoir 2009/31/CE agus ar bhonn na dtuarascálacha arna gcur isteach de bhun Airteagal 17(2), Airteagal 18(4) agus Airteagal 18(6) den Rialachán seo, déanfaidh an Coimisiún faireachán ar an dul chun cinn maidir le baint amach na sprice uile-Aontais i dtaca le hacmhainneacht insteallta CO₂ dá dtagraítear i mír 1 pointe (b) den Airteagal seo agus tuairisceoidh sé go bliantúil do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle.

Caibidil IX.

Forálacha críochnaitheacha

Airteagal 32 ***Tarmligean cumhachta***

Tugtar de chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe a ghlacadh i gcomhréir le hAirteagal 33 chun leasú a dhéanamh ar na módúlachtaí ina gcuirtear comhaontuithe idir eintitis dá dtagraítear in Airteagal 18(1) agus infheistíochtaí in acmhainneacht stórála atá i seilbh tríú páirtithe san áireamh chun a rannchuidiú aonair a leagtar amach in Airteagal 18(5) a chomhlíonadh, chomh maith le hábhar na dtuarascálacha dá dtagraítear in Airteagal 18(6).

Airteagal 33 ***An tarmligean a fheidhmiú***

1. Is faoi réir na gcoinníollacha a leagtar síos san Airteagal seo a thugtar an chumhacht don Choimisiún chun gníomhartha tarmligthe a ghlacadh.

⁷⁶ Rialachán (CE) Uimh. 223/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 11 Márta 2009 maidir le staidreamh Eorpach agus lena n-aisghairtear Rialachán (CE, Euratom) Uimh. 1101/2008 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le tarchur sonraí atá faoi réir rúndachta staidrimh chuig Oifig Staidrimh na gComhphobal Eorpach, Rialachán (CE) Uimh. 322/97 ón gComhairle maidir le Staidreamh Comhphobail, agus Cinneadh 89/382/CEE, Euratom ón gComhairle lena mbunaítear Coiste um Chláir Staidrimh na gComhphobal Eorpach (IO L 87, 31.3.2009, lch. 164).

2. Tabharfar an chumhacht don Choimisiún gníomhartha tarmligthe dá dtagraítear in Airteagal 32 a ghlacadh go ceann tréimhse 5 bliana ón [dáta cur i bhfeidhm]. Déanfaidh an Coimisiún, tráth nach déanaí ná 9 mí roimh dheireadh na tréimhse 5 bliana, tuarascáil a tharraingt suas maidir le tarmligean na cumhachta. Déanfar tarmligean na cumhachta a fhadú go hintuigthe go ceann tréimhsí comhfhaid, mura rud é go gcuireann Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle in aghaidh an fhadaíthe sin tráth nach déanaí ná 3 mhí roimh dheireadh gach tréimhse.
3. Féadfaidh Parlaimint na hEorpa nó an Chomhairle tarmligean na cumhachta dá dtagraítear in Airteagal 32 a chúlghairm aon tráth. Le cinneadh chun cúlghairm a dhéanamh, cuirfear deireadh le tarmligean na cumhachta atá sonraithe sa chinneadh sin. Gabhfaidh éifeacht leis an lá tar éis fhoilsiú an chinnidh in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh* nó ar dháta is déanaí a shonrófar sa chinneadh. Ní dhéanfaidh sé difear do bhailíocht aon ghnímh tharmligthe atá i bhfeidhm cheana.
4. Sula nglacfaidh sé gníomh tarmligthe, rachaidh an Coimisiún i mbun comhairliúchán le saineolaithe arna n-ainmniú ag gach Ballstát i gcomhréir leis na prionsabail a leagtar síos i gComhaontú Idirinstitiúideach an 13 Aibreán 2016 maidir le Reachtóireacht Níos Fearr.
5. A luaithe a ghlacfaidh sé gníomh tarmligthe, tabharfaidh an Coimisiún fógra, an tráth céanna, do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle faoi.
6. Ní thiocfaidh gníomh tarmligthe a ghactar de bhun Airteagal 32 i bhfeidhm ach amháin mura mbeidh aon agóid curtha in iúl ag Parlaimint na hEorpa nó ag an gComhairle laistigh de thréimhse 2 mhí tar éis fógra faoin ngníomh sin a thabhairt do Pharlaimint na hEorpa agus don Chomhairle nó más rud é, roimh dhul in éag na tréimhse sin, go mbeidh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle araon tar éis a chur in iúl don Choimisiún nach ndéanfaidh siad aon agóid. Déanfar an tréimhse sin a fhadú 2 mhí ar thionscnamh Pharlaimint na hEorpa nó na Comhairle.

Airteagal 34 **Nós imeachta coiste**

1. Tabharfaidh coiste cúnamh don Choimisiún. Beidh an coiste sin ina choiste de réir bhrí Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
2. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 4 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
3. I gcás ina ndéanfar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 5 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011.
4. I gcás ina ndéantar tagairt don mhír seo, beidh feidhm ag Airteagal 8 de Rialachán (AE) Uimh. 182/2011, i gcomhar le hAirteagal 4 de.

Airteagal 35 **Meastóireacht**

1. Faoin ... [3 bliana tar éis dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo], agus gach 3 bliana ina dhiaidh sin, déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar an Rialachán seo agus tíolacfaidh sé tuarascáil ar na príomhthorthaí do Pharlaimint na hEorpa, don Chomhairle agus do Choiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa.
2. Déanfar measúnú sa mheastóireacht ar ar baineadh cuspóirí an Rialacháin seo a bhunaítear in Airteagal 1 amach agus ar a thionchar ar úsáideoirí gnó, go háirithe

FBManna, agus úsáideoirí deiridh, agus ar chuspóirí an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip.

3. Cuirfear toradh an phróisis faireacháin a leagtar amach in Airteagal 31 san áireamh sa mheastóireacht.
4. Soláthróidh údaráis inniúla na mBallstát don Choimisiún aon fhaisnéis ábhartha atá acu agus a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil ón gCoimisiún chun an tuarascáil dá dtagraítear i mír 1 a tharraingt suas.

Airteagal 36

Faisnéis rúnda a láimhseáil

1. Ní úsáidfear faisnéis a fhaightear le linn chur chun feidhme an Rialacháin seo ach amháin chun críocha an Rialacháin seo agus déanfar í a chosaint le reachtaíocht ábhartha an Aontais agus leis an reachtaíocht ábhartha náisiúnta.
2. Áiritheoidh na Ballstáit agus an Coimisiún go gcosnófar rúin trádála agus ghnó agus faisnéis íogair, rúnda agus rúnaicmithe eile a gheofar agus a ghinfear agus an Rialachán seo á chur i bhfeidhm, lena n-áirítear moltaí agus bearta atá le déanamh, i gcomhréir le dlí an Aontais agus leis an dlí náisiúnta faoi seach.
3. Áiritheoidh na Ballstáit agus an Coimisiún nach ndéanfar an fhaisnéis rúnaicmithe a sholáthrófar nó a mhalartófar faoin Rialachán seo a íosghrádú nó a scaoileadh ó rúnaicmiú gan toiliú i scríbhinn roimh ré ón tionscnóir.
4. Mar sin féin, má mheasann Ballstát go bhféadfadh cur i láthair na faisnéise comhiomlánaithe i gcomhthéacs Airteagal 18 dochar a dhéanamh dá leas slándála náisiúnta, féadfaidh sé agóid a dhéanamh in aghaidh chur i láthair an Choimisiúin trí fhógra cuí-réasúnaithe.
5. Áiritheoidh an Coimisiún agus na húdaráis náisiúnta, a n-oifigigh, a bhfostaithe agus daoine eile atá ag obair faoi mhaoirseacht na n-údarás sin rúndacht na faisnéise a gheobhaidh siad agus a gcúraimí agus a ngníomhaíochtaí á ndéanamh acu. Tá feidhm ag an oibleagáid sin freisin maidir le hionadaithe uile na mBallstát, breathnadóirí, saineolaithe agus rannpháirtithe eile a fhreastalaíonn ar chruinnithe an Ardáin de bhun Airteagal 29.

Airteagal 37

Leasú ar Rialachán (AE) 2018/1724

Leasaítear Rialachán (AE) 2018/1724 mar a leanas:

- (1) in Iarscríbhinn I, sa chéad cholún, cuirtear ró nua leis ‘R. Tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta’.
- (2) in Iarscríbhinn I, sa dara colún, sa ró ‘R. Tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta’, cuirtear na pointí seo a leanas leis:
 - ‘1. faisnéis faoin bpróiseas deonaithe ceadanna’
 - ‘2. seirbhísí maoiniúcháin agus infheistíochta’
 - ‘3. deiseanna cistiúcháin ar leibhéal an Aontais nó ar leibhéal na mBallstát’
 - ‘4. seirbhísí tacaíochta gnó, lena n-áirítear dearbhú cánach corparáide, dlíthe cánach áitiúla, dlí an tsaothair, ach gan bheith teoranta dóibh sin’.

- (3) in Iarscríbhinn II, sa chéad cholún, cuirtear ró nua leis ‘Tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta’.
- (4) in Iarscríbhinn II, sa dara colún, sa ró ‘Tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta’, cuirtear na pointí seo a leanas leis:
- ‘Nósanna imeachta le haghaidh na gceadanna riaracháin ábhartha uile chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta a phleanáil, a thógáil, a mhéadú agus a oibriú, lena n-áirítear ceadanna, measúnuithe comhshaoil agus údaruithe maidir le tógáil, ceimiceáin agus nascacht eangaí, i gcás inar gá leo sin, agus lena gcuimsítear na hiarratais agus nósanna imeachta riaracháin uile’.
- (5) in Iarscríbhinn II, sa tríú colún, sa ró ‘Tionscadail mhonaraíochta ghlan-nialasachta’, cuirtear na pointí seo a leanas leis:
- ‘Gach aschur a bhaineann leis na nósanna imeachta atá sa raon idir admháil bhailíocht an iarratais agus an tráth a thugann an t-údarás inniúil náisiúnta atá freagrach fógra faoin gcinneadh cuimsitheach maidir le toradh an nós imeachta’.
- (6) In Iarscríbhinn III, cuirtear an pointe seo a leanas leis:
- ‘(8) Údarais inniúla náisiúnta atá ag gníomhú mar ionad ilfhreastail de bhun Airteagal 4 den Rialachán [maidir leis an nGníomh um an Tionscal Glan-nialasachta].’

Airteagal 38

Teacht i bhfeidhm agus cur i bhfeidhm

Tiocfaidh an Rialachán seo i bhfeidhm an ... [an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*].

Beidh feidhm aige ón [dáta teacht i bhfeidhm]. Go dtí an [2 bhliain tar éis dháta chur i bhfeidhm an Rialacháin seo], ní bheidh feidhm ag Airteagal 19(2), pointí (a), (b) ná (c) ach amháin maidir le conarthaí arna dtabhairt i gcrích ag comhlachtaí lárnacha ceannaigh mar a shainmhínítear in Airteagal 2(1), pointe (16), de Threoir 2014/24/AE agus in Airteagal 2(1), pointe (12), de Threoir 2014/25/AE agus maidir le conarthaí dar luach EUR 25 mhilliún nó níos mó.

Beidh an Rialachán seo ina cheangal go huile agus go hiomlán agus beidh sé infheidhme go díreach i ngach Ballstát.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann Pharlaimint na hEorpa
An tUachtarán

Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACH

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann

1.3. Baineann an togra/tionscnaimh le:

1.4. Cuspóirí

1.4.1. Cuspóirí ginearálta

1.4.2. Cuspóirí sonracha

1.4.3. An toradh agus an tionchar a bhfuil súil leo

1.4.4. Táscairí feidhmíochta

1.5. Forais an togra/tionscnaimh

1.5.1. Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma, lena n-áirítear amlíne mhionsonraithe maidir le cur chun feidhme céimneach an tionscnaimh

1.5.2. Breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais (d'fhéadfadh an breisluach a bheith ann mar thoradh ar fhachtóirí éagsúla, e.g. gnóthachain de thoradh comhordú, deimhneacht dhlíthiúil, breis éifeachtachta nó comhlántachtaí). Chun críocha an phointe seo, is é a chiallaíonn 'breisluach a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais' an luach a thagann as idirghabháil an Aontais ar luach é atá sa bhreis ar an luach a bheadh ann dá mbeadh na Ballstáit ag feidhmiú leo féin.

1.5.3. Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am a chuaigh thart

1.5.4. Comhoiriúnacht don Chreat Airgeadais Ilbhliantúil agus sineirgíochtaí a d'fhéadfadh a bheith ann le hionstraimí iomchuí eile

1.5.5. Measúnú ar na roghanna éagsúla maoinithe atá ar fáil, lena n-áirítear na féidearthachtaí athshannadh a dhéanamh

1.6. Fad agus tionchar airgeadais an togra/tionscnaimh

1.7. Na modhanna atá beartaithe chun an buiséad a chur chun feidhme

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. An bonn cirt atá leis na modhanna bainistíochta, le sásraí cur chun feidhme an chistithe, leis na módúlachtaí íocaíochta agus leis an straitéis rialaithe atá beartaithe

2.2.2. Faisnéis faoi na rioscaí a aithníodh agus na córais rialaithe inmheánacha a cuireadh ar bun chun na rioscaí a mhaolú

2.2.3. Meastachán ar chost-éifeachtúlacht na rialuithe agus an bonn cirt atá leis sin (cóimheas 'costais rialaithe ÷ luach na gcistí gaolmhara arna mbainistiú') agus

measúnú ar an leibhéal riosca earráide a mheastar a bheidh ann (tráth an iocaíocht a dhéanamh agus tráth an clár a dhúnadh)

2.3. Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid ar a n-imreofar tionchar

3.2. An tionchar airgeadais a mheastar a bheidh ag an togra ar leithreasuithe

3.2.1. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh aige ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí*

3.2.2. *An t-aschur a mheastar a chisteofar le leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí*

3.2.3. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh aige ar leithreasuithe de chineál riaracháin*

3.2.3.1. *Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach*

3.2.4. *Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha*

3.2.5. *Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe*

3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

1. LEAGAN AMACH AN TOGRA/TIONSCNAIMH

1.1. Teideal an togra/tionscnaimh

Rialachán ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le creat beart a bhunú chun éiceachóras monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta na hEorpa a neartú (an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta)

1.2. Réimsí beartais lena mbaineann

An Margadh Aonair
Comhaontú Glas don Eoraip
Eoraip atá oiriúnach don aois dhigiteach
Eoraip níos láidre sa domhan mór

1.3. Baineann an togra/tionscnamh le:

- ☒ beart nua
- ☐ beart nua a leanann treoirthionscadal/réamhbheart⁷⁷
- ☐ síneadh ar bheart atá ann cheana
- ☐ beart nó bearta a chumasc nó a atreorú i dtreo beart eile/beart nua

1.4. Cuspóirí

1.4.1. Cuspóirí ginearálta

Leagtar amach i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais cur chuige cuimsitheach chun tacú le huas-scálú teicneolaíochta fuinnimh ghlain a bhfuil ceithre cholún ina mbunús aige. Is é is aidhm don chéad cholún, arb é fócas an Ghnímh seo um an Tionscal Glan-nialasachta, timpeallacht rialála a chruthú lena simplítear agus lena gcuirtear dlús le ceadú le haghaidh láithreáin táirgthe táirgí nua teicneolaíochta glan-nialasachta agus láithreán cóimeála agus lena n-éascaítear uas-scálú thionscal glan-nialasachta an Aontais.

Is é is aidhm don Ghníomh um an Tionscal Glan-nialasachta athléimneacht an Aontais a mhéadú agus slándáil an tsoláthair fuinnimh san Aontas a áirithiú, chomh maith le héifeachtúlacht fuinnimh agus forbairt cineálacha nua agus in-athnuaite fuinnimh a chur chun cinn.

Is é cuspóir ginearálta an Ghnímh um an Tionscal Glan-nialasachta coinníollacha a bhunú chun acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas a uas-scálú, tacú le spriocanna dícharbónaithe 2030 an Aontais agus chun slándáil an tsoláthair a áirithiú maidir leis na teicneolaíochtaí glan-nialasachta atá ag teastáil chun athléimneacht chóras fuinnimh an Aontais a choimirciú.

Is é cuspóir ginearálta an togra seo feidhmiú cuí an mhargaidh inmheánaigh a áirithiú trí rialacha comhchuibhithe a leagan síos maidir le hacmhainneacht mhonaraíochta a shuiteáil le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas.

⁷⁷

Mar a thagraítear dó in Airteagal 58(2)(a) nó (b) den Rialachán Airgeadais.

1.4.2. Cuspóirí sonracha

Bunaítear leis an Rialachán seo creat chun iomaíochas bhonn tionsclaíoch an Aontais le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta a mhéadú agus rannchuidiú an Aontais leis an aistriú chuig teicneolaíochtaí glan-nialasachta ar fud an domhain a neartú, agus an tráth céanna dlús a chur le haistriú an Aontais chuig foinsí fuinnimh ísealcharbóin, lena n-áirítear trí thionscail throma a dhícharbónú.

Tá bearta sa Rialachán chun cuspóir sonracha a bhaint amach, is é sin, a áirithiú go mbeidh acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas, faoi 2030, ag teannadh le tagarmharc mar atá 40 % ar a laghad de riachtanais cur chun feidhme bhliantúla an Aontais le haghaidh na dteicneolaíochtaí comhfhreagracha is gá chun spriocanna 2030 aeráide agus fuinnimh an Aontais a bhaint amach, nó go mbainfidh sí an tagarmharc sin amach.

1.4.3. An toradh agus an tionchar a bhfuil súil leo

Sonraigh an tionchar a bheadh ag an togra/tionscnamh ar na tairbhíthe/grúpaí ar a bhfuil sé dírithe.

Tá sé d'aidhm ag an nGníomh um an Tionscal Glan-nialasachta monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta a uas-scálú agus iomaíochas an bhoinn thionsclaíoch teicneolaíochta glan-nialasachta a mhéadú. Dá thoradh sin, neartófar leis an tionscnamh seo athléimneacht agus iomaíochas an chórais fuinnimh dhícharbónaithe a bheidh againn amach anseo.

Tá sé d'aidhm ag an nGníomh um an Tionscal Glan-nialasachta aghaidh a thabhairt ar na príomhghnéithe seo a leanas maidir le hinfheistíochtaí monaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta:

- feabhas a chur ar chinnteacht infheistíochta, ar fhócas beartais agus ar chomhordú trí chuspóirí soiléire agus sásraí faireacháin a leagan síos;
- an t-ualach riaracháin a laghdú chun tionscadail mhonaraíochta teicneolaíochtaí glan-nialasachta a fhorbairt lena n-áirítear trí cheanglais riaracháin a chuíchóiriú agus trí cheadú a éascú, deiseanna trialacha rialála a bhunú agus rochtain ar fhaisnéis a áirithiú;
- rochtain ar mhargaí a éascú trí bhearta sonracha a bhaineann leis an éileamh poiblí trí nósanna imeachtaí soláthair phoiblí agus ceantanna, agus trí scéimeanna chun tacú le héileamh príobháideach ó thomhaltóirí;
- tionscadail gabhála agus stórála carbóin a éascú agus a chumasú, lena n-áirítear trí infhaighteacht láithreán stórála CO₂ a fheabhsú;
- tacú leis an nuálaíocht, lena n-áirítear trí dheiseanna trialacha rialála;
- feabhas a chur ar scileanna le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus, ar an mbealach sin, cruthú post ardcháilíochta a chur chun cinn;
- comhpháirtíochtaí tionsclaíocha glan-nialasachta a chomhordú.

1.4.4. Táscairí feidhmíochta

Sonraigh na táscairí chun faireachán a dhéanamh ar dhul chun cinn agus ar ghnóthachain.

Déantar foráil sa Rialachán maidir le colún atá dírithe ar fhaireachán a dhéanamh ar an tionscnamh. Le comhar feabhsaithe laistigh den Aontas Eorpach, áiritheofar an bailiú faisnéise agus sonraí is gá agus is inchomparáide.

Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar fhorbairtí agus ar threochtaí maidir le baint amach chuspóirí faoi seach an Ghnímh le haghaidh mhonarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta an Aontais. Déanfaidh an Coimisiún measúnú ar aschur, torthaí agus tionchar an tionscnaimh tar éis 3 bliana. Cuirfear príomhthorthaí na meastóireachta i láthair i dtuarascáil chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle, chuig Coiste Eacnamaíoch agus Sóisialta na hEorpa agus chuig Coiste na Réigiúin. Cuirfear an tuarascáil ar fáil don phobal freisin.

Bunóidh an Coimisiún clár mionsonraithe freisin chun faireachán a dhéanamh ar aschuir, torthaí agus tionchair an Rialacháin seo le clár faireacháin ina leagfar amach modhanna agus eatraimh an bhailithe sonraí.

Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar fhorbairtí teicneolaíochta, ar threochtaí margaidh agus ar iomaíochas theicneolaíochtaí glan-nialasachta an Aontais, agus ar thionchar an Rialacháin seo. Foilseofar torthaí an fhaireacháin sin agus moltaí gaolmhara ar bhonn bliantúil mar chuid de na Tuarascálacha Bliantúla maidir le hIomaíochas na dTeicneolaíochtaí Fuinnimh Ghlain.

Oibreoidh an Coimisiún leis na Ballstáit maidir le faireachas margaidh méadaithe ar cheanglais atá sonrach ó thaobh an táirge de chun a áirithiú nach gcuirfear ar an margadh ach táirgí atá i gcomhréir le reachtaíocht an Aontais, lena n-áirítear cothrom iomaíochta go himmheánach agus ar fud an domhain araon.

Chun an sprioc maidir le hacmhainneacht insteallta bhliantúil i suíomhanna stórála CO₂ a bhaint amach, déanfaidh an Coimisiún faireachán ar an dul chun cinn i dtreo an sprioc uile-Aontais maidir le hacmhainneachta insteallta CO₂ a bhaint amach agus tuairisceoidh sé go bliantúil.

Déanfar athmheasúnú ar na spriocanna a leagtar síos thuas agus déanfaidh an Coimisiún, le cúnamh ón Ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa ar bhonn rialta, faireachán ar an dul chun cinn. Déanfaidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa faireachán ar fheidhmíocht agus rannchuideoidh sé leis an meastóireacht. Beidh ról tábhachtach ag an Ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa maidir le fianaise a bhailiú ón tionscal agus ó Bhallstáit an Aontais, agus maidir le tacaíocht bheartais a shainiú agus a chur chun feidhme le haghaidh slabhraí soláthair teicneolaíochta fuinnimh ghlain. Beidh ról tábhachtach ag an Ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa freisin maidir le faireachán a dhéanamh ar fheabhsú scileanna trí fhaireachán a dhéanamh ar Acadaimh Ghlan-nialasachta agus measúnú a dhéanamh ar éileamh agus soláthar lucht saothair ag a bhfuil na tacaíochtaí scileanna is gá i dtionscail ghlan-nialasachta.

Féadfar na forbairtí seo a leanas a thomhas a thuilleadh sna tionscail ghlan-nialasachta mar chuid den chleachtadh faireacháin sa bhreis ar an gcroíghnóthas faireacháin a dhéanfaidh an t-ardán:

- An líon eintiteas dlíthiúil atá páirteach (foroinnte de réir méide, cineáil, agus tír a mbunaithe) sna gníomhaíochtaí a fhaigheann tacaíocht ón Tionscnamh.
- Méid iomlán na hinfheistíochta i dtionscail ghlan-nialasachta, lena n-áirítear cistiú ón earnáil phoiblí agus ón earnáil phríobháideach araon a ghíaráil.
- Méid na hinfheistíochta a dhéanann cuideachtaí agus an chuid den slabhra luacha ina n-oibríonn siad á cur san áireamh.
- Faireachán a dhéanamh ar shonraí maidir le forbairt, éileamh agus soláthar tionscadal.

- Na tairiscintí arna ndámhachtain ar bhonn critéir a bhaineann le hinbhuanaitheacht chomhshaoil, nuálaíocht agus comhtháthú córais.
- Faireachán a dhéanamh ar ghníomhaíochtaí athscilithe agus uas-scilithe ag na hAcadaimh Ghlan-nialasachta a fhaigheann tacaíocht ón Ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa, lena n-áirítear líon na bhfoghlaimoirí agus na n-infheistíochtaí gaolmhara. Faireachán a dhéanamh ar chruthú post breise i dtionscail ghlan-nialasachta agus ar a bpríomhthréithe cáilíochta, lena n-áirítear i ndáil le pá, dálaí oibre, agus caidreamh tionsclaíoch.

1.5. Forais an togra/tionscnaimh

1.5.1. *Na ceanglais is gá a chomhlíonadh sa ghearrthéarma nó san fhadtéarma, lena n-áirítear amlíne mhionsonraithe maidir le cur chun feidhme céimneach an tionscnaimh*

Ba cheart an Rialachán a bheith go hiomlán infheidhme go luath tar éis a ghlactha, i.e. an lá tar éis lá a fhoilsithe in *Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh*. Mar sin féin, beidh eilimintí tosaigh i bhfeidhm roimhe, amhail an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa, a bunaíodh i mí na Samhna 2022. Sainmhíonann an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta struchtúr rialaithe an ardáin a thuilleadh.

Féadfar gníomhartha tarmligthe a ghlacadh tar éis measúnú críochnúil a dhéanamh ar thionchair agus ar chomhairliúchán le páirtithe leasmhara chun athrú teicneolaíoch agus forbairtí sa mhargadh a léiriú, i gcomhréir le cuspóirí agus critéir an Tionscnaimh.

Ba cheart bailiú faisnéise ó eagraíochtaí ionadaíocha gnóthas monaraíochta teicneolaíochta glaine a bheith ar siúl cheana féin agus tá roinnt beart féideartha pléite cheana féin ag na Ballstáit leis an gCoimisiún chun tacú leis na tionscail teicneolaíochta glaine agus ghlan-nialasachta san Eoraip agus faireachán a dhéanamh ar a slabhraí luacha.

1.5.2. *Breisluch a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais (d'fhéadfadh an breisluch a bheith ann mar thoradh ar fhachtóirí éagsúla, e.g. gnóthachain de thoradh comhordú, deimhneacht dhlíthiúil, breis éifeachtachta nó comhlántachtaí). Chun críocha an phointe seo, is é a chiallaíonn 'breisluch a bhaineann le rannpháirteachas an Aontais' an luach a thagann as idirghabháil an Aontais ar luach é atá sa bhreis ar an luach a bheadh ann dá mbeadh na Ballstáit ag feidhmiú leo féin.*

Tá Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais bunaithe ar cheithre cholún, arb éard atá sa chéad cholún an tionscnaimh seo, an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta. Tá timpeallacht rialála á cruthú ag an nGníomh seo ina bhfuil ceadú níos simplí agus níos gasta le haghaidh láithreáin táirgthe teicneolaíochtaí nua fuinnimh ghlain agus éascaíonn sé uas-scálú an tionscadail Eorpaigh glan-nialasachta.

Tá an méadú ar ghlacadh an fhuinnimh ghlain agus na teicneolaíochta glan-nialasachta ríthábhachtach chun cuidiú leis an Aontas a chuspóir a bhaint amach, is é sin a ghealltanais 'Oiriúnach do 55' a bhaint amach le haghaidh Aontas aeráidneodrach faoi 2050. Tá an t-aistriú i dtreo foinsí in-athnuaite fuinnimh ríthábhachtach freisin chun soláthar fuinnimh cobhsaí a áirithiú don Aontas a thacóidh lena thionscal agus, ar deireadh, lena ról chun slándáil náisiúnta na mBallstát a áirithiú. Ar an mbealach sin, cuireann sé le hiarracht an Aontais i dtreo Uathriail Straitéiseach Oscailte.

Le bliain anuas, chonaic an Eoraip suaitheadh sna slabhraí soláthair le haghaidh fuinneamh in-athnuaite agus teicneolaíochtaí glan-nialasachta, rud is cúis le ganntanais ar fud an iliomad earnálacha eacnamaíocha agus iarmhairtí sochaíocha a d'fhéadfadh a bheith tromchúiseach.

In éiceachóras na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta, is beag éagsúlacht a dhéantar ar fhoinsí soláthair agus i gcás táirgí áirithe tá spleáchas ard ar onnmhairí ó thríú tíortha. Tá brú mór ar sciartha mhargadh thionscal an Aontais, mar gheall ar fhóirdheontais i dtíortha a bhaineann an bonn ó chothrom iomaíochta. Leis an tionscnamh seo, cumasófar dálaí fabhracha trí roinnt beart amhail amlínte forchéimnitheacha níos giorra agus méadú ar an éileamh poiblí. Cuideoidh sé sin le tionscail san Eoraip maoiniú a mhealladh le haghaidh monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta. Tá infheistíochtaí méadaithe i monarú teicneolaíochtaí glan-nialasachta na hEorpa rithábachtach chun bonn tionsclaíoch daingean a bhunú le haghaidh teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus a slabhraí soláthair ar fud an Aontais.

Ní hamháin gurb é an sprioc atá ann spleáchais a laghdú, ach freisin na deiseanna eacnamaíocha a eascraíonn as an margadh domhanda le haghaidh teicneolaíochtaí tionscail glan-nialasachta a thapú, ar luach é a mheastar a shroichfidh luach bliantúil de thart ar EUR 600 billiún in aghaidh na bliana faoi 2030 de réir na Gníomhaireachta Idirnáisiúnta Fuinnimh mar a leagtar amach sa Doiciméad Inmheánach Oibre a ghabhann leis an togra. Ina theannta sin, méadóidh an Gníomh iomaíochas éiceachóras tionsclaíoch glan-nialasachta na hEorpa agus iomaíochas thionscal na hEorpa i gcoitinne, trí tháirgí nuálacha a sholáthar do shaoránaigh na hEorpa. Tá na sócmhainní ag an Aontas le bheith ina cheannaire tionsclaíoch i margadh an fhuinnimh ghlain agus i margadh na dteicneolaíochtaí glan-nialasachta amach anseo.

Ina theannta sin, leis an ngníomhaíocht sin ar leibhéal an Aontais, cuirtear cosc ar ilroinnt idir 27 gcur chuige rialála agus éascóidh sé baint amach na n-uailmhianta aeráide ar leibhéal an Aontais.

1.5.3. *Ceachtanna a foghlaimíodh ó thaithí eile den sórt sin san am a chuaigh thart*

An Teachtaireacht: Leagtar amach i bPlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais le haghaidh Ré Thionsclaíoch na Glan-nialasachta ó Eanáir 2023 an fáth a bhfuil gá le freagairt chomhpháirteach láidir Eorpach chun borradh a chur faoin tionscal glan-nialasachta. Mar chuid de Phlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais, tá sé beartaithe ag an gCoimisiún Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta a chur ar aghaidh chun bonn a chur faoi iomaíochas tionsclaíoch teicneolaíochtaí glan-nialasachta san Aontas.

Is é túsphointe an Phlean an gá atá le méadú ollmhór ar fhorbairt theicneolaíoch, táirgeadh monaraithe agus suiteáil teicneolaíochtaí an tionscadail glan-nialasachta sna 10 mbliana amach romhainn, agus an breisluach a bhaineann le cur chuige uile-Aontais chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán sin le chéile. Tá sé sin níos deacra mar gheall ar an iomaíocht dhomhanda le haghaidh amhábhbar agus pearsanra oilte. Is é is aidhm don Phlean aghaidh a thabhairt ar an déscaradh sin trí dhíriú ar na réimsí inar féidir leis an Eoraip an difear is mó a dhéanamh. Féachtar leis freisin an riosca a sheachaint go gcuirfí spleáchais straitéiseacha eile in ionad ár spleáchas ar bhreoslaí iontaise ón Rúis, rud a d'fhéadfadh bac a chur ar an rochtain atá againn ar phríomhtheicneolaíochtaí agus ar ionchuir don aistriú glas, trí mheascán d'éagsúlú agus d'fhorbairt agus de tháirgeadh dílis. Comhlánóidh an Plean na hiarrachtaí leanúnacha atá á ndéanamh chun an tionsclaíocht a chlaochlú faoin gComhaontú

Glas don Eoraip agus faoi straitéis tionsclaíochta an Aontais, go háirithe faoin bPlean Gníomhaíochta um an nGeilleagar Ciorclach. Chomh maith leis sin, tá sé mar phríomhthosaíocht i gcónaí tionscail dianfhuinnimh a nuachóiriú agus a dhícharbónú, mar aon le haistriú post agus cruthú post ardcháilíochta a áirithiú trí oiliúint agus oideachas.

Go traidisiúnta, bhí an tAontas ag brath ar thimpeallacht láidir rialála chun coinníollacha fabhracha a leagan síos do ghnólachtaí, chun fostaíocht ar ardchaighdeán a chur ar fáil dár lucht saothair agus chun ardleibhéal cosanta a thabhairt dár gcomhshaol. Is féidir leis na trí ghné sin a bheith ag treisiú a chéile, má tá an rialáil cothrom agus deartha go cliste, rud a éilíonn aird leanúnach. Sin an fáth ar thug an Coimisiún isteach ‘seiceáil iomaíochais’ ar gach rialachán nua chun a áirithiú go dtabharfar aghaidh ar gach tionchar a d’fhéadfadh a bheith ar an iomaíochas. Timpeallacht rialála atá simplí, intuatha agus soiléir, tá sé sin rithabhachtach chun infheistíocht a chur chun cinn.

1.5.4. *Comhoiriúnacht don Chreat Airgeadais Ilbhliantúil agus sineirgíochtaí a d’fhéadfadh a bheith ann le hionstraimí iomchuí eile*

Tabharfaidh an Coimisiún agus na Ballstáit faoi ghníomhaíochtaí chun dálaí a éascú chun infheistíocht a chothú le haghaidh slabhra soláthair thionscal glan-nialasachta an Aontais. Díreoidh na gníomhaíochtaí sin go háirithe ar dhlús a chur leis an infheistíocht i dtionscadail straitéiseacha ghlan-nialasachta.

Cuideoidh an tArdán um an Tionscal Glan-nialasachta leis an gCoimisiún agus leis na Ballstáit scrogaill tráchta agus dea-chleachtais a d’fhéadfadh a bheith ann a shainaithint, go háirithe bunaithe ar mhalartuithe tráthrialta leis na comhghuaillíochtaí tionsclaíocha ábhartha, amhail na comhghuaillíochtaí maidir le ceallraí, maidir le painéil ghréine, agus leis an gComhpháirtíocht Leictrealóirí.

Tá sé beartaithe leis an tionscnamh tacú le cistí a shlógadh a thagann faoi na teidil seo a leanas den Chreat Airgeadais Ilbhliantúil:

Ceannteideal 1 An Margadh Aonair, Nuálaíocht agus an Teicneolaíocht Dhigiteach:
Teideal 2 Infheistíochtaí Straitéiseacha Eorpacha

_Ciste InvestEU

Ceannteideal 1 An Margadh Aonair, Nuálaíocht agus an Teicneolaíocht Dhigiteach:
Teideal 3 An Margadh Aonair

_Clár an Mhargaidh Aonair

Ceannteideal 2 Comhtháthú, Athléimneacht agus Luachanna: Teideal 5 Forbairt agus Comhtháthú Réigiúnach

_Ciste Forbraíochta Réigiúnaí na hEorpa

Ceannteideal 2 Comhtháthú, Athléimneacht agus Luachanna: Teideal 6 Téarnamh agus Athléimneacht

_An tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta

Ceannteideal 2 Comhtháthú, Athléimneacht agus Luachanna: 7 Infheistíocht i nDaoine, Comhtháthú Sóisialta agus Luachanna

_Ciste Sóisialta na hEorpa

Ceannteideal 3 Acmhainní Nádúrtha agus an Comhshaol: Teideal 9 An Comhshaol agus Gníomhaíocht ar son na hAeráide

An Ciste um Aistriú Cóir

Faoi NextGenerationEU, tá EUR 250 billiún curtha ar fáil cheana féin le haghaidh bearta glasa sna 27 bplean náisiúnta téarnaimh agus athléimneachta arna gcistiú ag an tSaoráid Téarnaimh agus Athléimneachta, lena n-áirítear infheistíochtaí lena dtacaítear le dícharbónú na tionsclaíochta. Tiomnaíonn Fís Eorpach EUR 40 billiún do thaighde agus nuálaíocht an Chomhaontaithe Ghlais, i gcomhpháirtíocht le lucht tionscail freisin. Leis na beartais chomhtháthaithe, cuirtear tuairim is EUR 85 billiún ar fáil don aistriú glas, lena n-áirítear an Ciste um Aistriú Cóir. Déanfaidh an Coimisiún slógadh sciobtha infheistíochtaí comhtháthaithe a éascú a thuilleadh chun tacú le Plean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais, lena n-áirítear trí dhlús a chur le dearadh agus aisíocaíochtaí tionscadal éifeachtúlachta fuinnimh agus tionscadal in-athnuaite fuinnimh trí scéimeanna caighdeánacha aisíocaíochta. Go dtí seo, chuaigh na foinsí cistiúcháin sin de chuid an Aontais chun tairbhe den chuid is mó don taighde agus don nuálaíocht agus do chur in úsáid fuinnimh in-athnuaite agus bonneagar gaolmhar, seachas iad a bheith ag díriú ar acmhainneacht monaraíochta san earnáil. Is féidir dlús a chur leis an maoiniú le haghaidh slabhraí luacha tionsclaíocha glan-nialasachta ó thaobh scála agus luais de. Ach chun ilroinnt an Mhargaidh Aonair a sheachaint mar gheall ar leibhéil éagsúla tacaíochta náisiúnta — agus acmhainneachtaí éagsúla chun tacaíocht den sórt sin a dheonú — ní mór cistiú leordhóthanach ar leibhéal an Aontais a bheith ann freisin chun borradh na slabhraí luacha tionsclaíocha sin a éascú ar fud an Aontais ina iomláine.

1.5.5. Measúnú ar na roghanna éagsúla maoinithe atá ar fáil, lena n-áirítear na féidearthachtaí athshannadh a dhéanamh

Tagann an tionscnamh faoi Phlean Tionsclaíoch an Chomhaontaithe Ghlais ina leagtar amach tacaíocht do thionscal glan-nialasachta na hEorpa. Níl na roghanna maoinithe atá leagtha amach sa roinn ag brath ar an togra, ach is féidir iad a dhéanamh ar bhonn reachtaíocht atá ann cheana agus atá nasctha leis an togra seo.

Is é is aidhm don togra iomaíochas thionscal glan-nialasachta na hEorpa a fheabhsú agus tacú leis an aistriú tapa chuig an aeráidneodracht. Tá sé d'aidhm ag an bPlean timpeallacht níos tacúla a chur ar fáil chun dlús a chur le hacmhainneacht thionsclaíoch na hEorpa i dtaca le teicneolaíochtaí glan-nialasachta agus táirgí a bhfuil gá leo chun spriocanna uailmhianacha aeráide na hEorpa a bhaint amach. Tógann an plean ar thionscnaimh roimhe seo agus braitheann sé ar láidreachtaí Mhargadh Aonair an Aontais, rud a chomhlánaíonn na hiarrachtaí leanúnacha faoin gComhaontú Glas don Eoraip ina n-aithnítear na buntáistí a bhaineann le hinfeistíocht a dhéanamh inár n-inbhuanaitheacht iomaíoch trí Eoraip níos cothroime, níos glaise agus níos digítí a thógáil. Ina theannta sin, cuireann sé leis na hiarrachtaí atá á ndéanamh faoi REPowerEU, arb é freagairt an Aontais é ar an gcrúatan agus ar an gcur isteach ar an margadh fuinnimh domhanda arb é ionradh na Rúise ar an Úcráin ba chúis leis, agus é d'aidhm leis sin córas fuinnimh na hEorpa a athrú ó bhonn trí dheireadh a chur le spleáchas an Aontais ar bhreoslaí iontaise na Rúise agus trí dhul i ngleic leis an ngéarchéim aeráide. Ar an iomlán, beidh coigilteas fuinnimh méadaithe, éagsúlú soláthairtí fuinnimh, agus feidhmiú céimneach luathaithe an fhuinnimh ísealcharbóin ina dtoradh air sin.

Sa phlean, d'fhógair an Coimisiún go raibh sé ar intinn aige tuilleadh solúbthachta a cheadú do na Ballstáit chun státhabhair a dheonú a bheidh teoranta do limistéir atá

sainithe go cúramach agus ar bhonn sealadach. Maidir le státhabhair, mínítear sa phlean go gcuirtear uirlisí ar fáil le beartas iomaíochta an Aontais chun tacú le forbairt agus imlonnú príomhtheicneolaíochtaí ceannródaíocha, lena n-áirítear oiliúint, atá straitéiseach le haghaidh an aistrithe ghlais agus an aistrithe dhigitigh, agus sláine an Mhargaidh Aonair á caomhnú agus oibleagáidí idirnáisiúnta an Aontais á n-urramú an tráth céanna.

Rachaidh an Coimisiún i gcomhairle leis na Ballstáit maidir le togra chun na rialacha maidir le státhabhair a oiriúnú ar bhonn sealadach, go dtí deireadh 2025, chun dlús a chur leis agus é a shimpliú a thuilleadh, le ríomhanna níos éasca, nósanna imeachta níos simplithe agus formheasanna brostaithe. Cuideoidh na hathruithe sin freisin leis na Ballstáit tionscadail shonracha a chur i gcrích faoi Phleananna Téarnaimh Náisiúnta a thagann faoina raon feidhme. Mínítear sa phlean freisin, chun dlús a chur le cur i bhfeidhm céimneach tionscadal nua, go ndéanfar formheas na dtionscadal a bhaineann le tionscadail tábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a chuíchóiriú agus a shimpliú a thuilleadh.

Tá roinnt ionstraimí ann atá nasctha leis an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta agus is féidir iad a dhéanamh ar bhonn na reachtaíochta atá ann cheana.

InvestEU

Tá an Clár InvestEU oiriúnach i leith borradh a chur faoi infheistíochtaí glan-nialasacha san Aontas. Is é InvestEU ionstraim an Aontais chun infheistíochtaí príobháideacha i réimsí tosaíochta an Aontais a thionscnamh. Trí BEI, CEI, BEAF agus 14 chomhpháirtí cur chun feidhme eile, tacaíonn an tAontas le hinfeistíochtaí poiblí agus príobháideacha i nuálaíocht ghlan-nialasach teicneolaíochta agus thionsclaíoch.

An Ciste Nuálaíochta

Leis an gCiste Nuálaíochta tacaítear le forbairt agus imscaradh den chéad scoth i gcás teicneolaíochtaí agus réitigh lena ndícharbónaítear tionscail dianfhuinnimh, lena gcuirtear borradh faoi fhuinneamh in-athnuaite agus stóráil fuinnimh (lena n-áirítear ceallraí agus hidrigin) agus lena neartaítear slabhraí soláthair glan-nialasacha trí thacú le monarú comhpháirteanna criticiúla le haghaidh ceallraí, fuinneamh gaoithe agus gréine, leictrealóirí, breosla-chealla agus teaschaidéil.

Teachtaireacht maidir le Tionscadail tábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne

Féadfaidh tionscadail tábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne rannchuidiú tábhachtach a dhéanamh chun cuspóirí straitéiseacha an Aontais a bhaint amach, go háirithe i bhfianaise na n-éifeachtaí iarmharta dearfacha a bhaineann leo. Is féidir le tionscadail tábhachtacha ar mhaithe le leas na hEorpa i gcoitinne a bheith in ann Ballstáit agus páirtithe leasmhara a thabhairt le chéile ar fud an Aontais, chun teipeanna tábhachtacha margaidh nó sistéamacha agus dúshlán shochaíocha nach bhféadfaí aghaidh a thabhairt orthu ar shlí eile a shárú.

Ciste Eorpach Ceannasachta

Maidir leis an meántearma, tá sé beartaithe ag an gCoimisiún freagra struchtúrach a thabhairt ar na riachtanais infheistíochta, trí Chiste Eorpach Ceannasachta a mholadh i gcomhthéacs an athbhreithnithe ar an gCreat airgeadais ilbhliantúil roimh shamhradh 2023. Thairis sin, tá measúnú á dhéanamh ag an gCoimisiún ar an gcaoi a

bhféadfaí an cistiú foriomlán le haghaidh InvestEU a mhéadú, go háirithe le haghaidh na tréimhse 2024-2027.

Chun an bhearna infheistíochta le haghaidh an aistrithe glan-nialasachta a dhúnadh, is é is aidhm do na tionscnaimh sin maoiniú príobháideach a mhealladh chun cur le baint amach na spriocanna.

Mar a shonraítear thíos, beidh gá le hacmhainní daonna breise agus le roinnt caiteachas tacaíochta chun an píosá reachtaíochta seo a chur chun feidhme.

1.6. Fad agus tionchar airgeadais an togra/tionscnaimh

☐ tréimhse theoranta

- ☐ i bhfeidhm ón [LL/MM]BBBB go dtí an [LL/MM]BBBB
- ☐ Tionchar airgeadais ó BBBB go BBBB maidir le leithreasuithe faoi chomhair gealltanais agus ó BBBB go BBBB maidir le leithreasuithe faoi chomhair íocaíochtaí.

☒ tréimhse neamhtheoranta

- Cuirfear chun feidhme é le linn na tréimhse tosaigh BBBB go BBBB,
- agus cuirfear ag feidhmiú go hiomlán ina dhiaidh sin é.

1.7. Na modhanna atá beartaithe chun an buiséad a chur chun feidhme⁷⁸

☒ Bainistíocht dhíreach a dhéanann an Coimisiún

- ☒ ina ranna, lena n-áirítear an chuid sin den fhoireann atá i dtoscaireachtaí an Aontais;
- ☐ sna gníomhaireachtaí feidhmiúcháin

☐ Bainistíocht atá comhroinnte leis na Ballstáit

☐ **Bainistíocht indíreach** trí chúraimí a bhaineann le cur chun feidhme an bhuiséid a shannadh dóibh seo a leanas:

- ☐ tríú tíortha nó na comhlachtaí a d'ainmnigh siad;
- ☐ eagraíochtaí idirnáisiúnta agus a ngníomhaireachtaí (tabhair sonraí);
- ☐ BEI agus an Ciste Eorpach Infheistíochta;
- ☐ comhlachtaí dá dtagraítear in Airteagail 70 agus 71 den Rialachán Airgeadais;
- ☐ comhlachtaí dlí poiblí;
- ☐ comhlachtaí arna rialú ag an dlí príobháideach agus a bhfuil misean seirbhíse poiblí acu sa mhéid go soláthraítear ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais dóibh;
- ☐ comhlachtaí arna rialú ag dlí príobháideach Ballstáit, ar comhlachtaí iad a bhfuil sé de chúram orthu comhpháirtíochtaí príobháideacha poiblí a chur chun feidhme agus dá soláthraítear ráthaíochtaí leordhóthanacha airgeadais;
- ☐ comhlachtaí nó daoine a gcuirtear de chúram orthu bearta sonracha a chur chun feidhme in CBES de bhun Theideal V de CAE, ar daoine iad a aithnítear sa bhunghníomh ábhartha.
- *I gcás ina sonraítear níos mó ná modh bainistíochta amháin, tabhair sonraí sa roinn 'Nótaí' le do thoil.*

Nótaí

⁷⁸

Tá mionsonraí maidir le modhanna trína gcuirfear an buiséad chun feidhme le fáil ar an suíomh gréasáin BUDGpedia, chomh maith le tagairtí don Rialachán Airgeadais:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. BEARTA BAINISTÍOCHTA

2.1. Rialacha faireacháin agus tuairiscithe

Sonraigh minicíocht na mbeart agus na coinníollacha atá leo.

Áirítear sa Ráiteas Airgeadais Reachtach seo caiteachas foirne, soláthar agus d'fhéadfadh sé go n-áireofaí socruithe riaracháin ann. Tá feidhm ag rialacha caighdeánacha maidir leis an gcineál sin caiteachais. Déanfaidh an Coimisiún meastóireacht ar aschur, torthaí agus tionchar an togra seo 3 bliana tar éis an dáta a thiocfaidh sé i bhfeidhm. Chun an mheastóireacht a dhéanamh, soláthróidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa, na Ballstáit agus na húdaráis inniúla náisiúnta faisnéis don Choimisiún arna iarraidh sin dó.

2.2. Córas bainistíochta agus rialaithe

2.2.1. *An bonn cirt atá leis na modhanna bainistíochta, le sásraí cur chun feidhme an chistithe, leis na módúlachtaí íocaíochta agus leis an straitéis rialaithe atá beartaithe*

Is é an Coimisiún a bhainistíonn go díreach an modh bainistíochta don tionscnamh. Tabharfaidh an comhlacht rialaithe, arb é atá ann an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa le hionadaithe agus páirtithe leasmhara na mBallstát, cúnamh don Choimisiún. Go hachomair, éilítear leis an tionscnamh caiteachas foirne, soláthar agus d'fhéadfadh sé go n-éileofaí socruithe riaracháin leis. Tá feidhm ag rialacha caighdeánacha maidir leis an gcineál sin caiteachais.

2.2.2. *Faisnéis faoi na rioscaí a aithníodh agus na córais rialaithe inmheánacha a cuireadh ar bun chun na rioscaí a mhaolú*

Ar an iomlán, éilíonn an tionscnamh caiteachas foirne, caiteachas ar staidéir agus taighde, síolchistiú chun tacú le cruthú agus feidhmiú Acadaimh Ghlan-nialasachta agus socruithe riaracháin eile. Tá feidhm ag rialacha caighdeánacha maidir leis an gcineál sin caiteachais.

Leanann an chuid is mó de ghnéithe an tionscnaimh nósanna imeachta caighdeánacha chun tacaíocht theicniúil a fháil, gnéithe a bhaineann le páirtithe leasmhara agus le glacadh reachtaíochta tánaistí. Is é an príomhriosca, atá léirithe cheana san am a chuaigh thart, easpa acmhainní daonna chun plananna oibre a chur chun feidhme.

Níl measúnú tionchair foirmiúil ag gabháil leis an togra seo. I bhfianaise na práinne chun gníomhaíocht a dhéanamh mar gheall ar na cúiseanna a míníodh thuas, ní fhéadfaí measúnú tionchair a chur i gcrích sa thréimhse ama a bhí ar fáil sula nglacfaí an togra. Leagtar an anailís amach sa Doiciméad Inmheánach Oibre maidir le 'Measúnú ar Riachtanais Infheistíochta agus infhaighteachtaí cistiúcháin chun acmhainneacht mhonaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta an Aontais a neartú' a ghabhann leis an togra seo. Áiríodh le hullmhú an tionscnaimh seo comhairliúchán spriocdhírthe le páirtithe leasmhara agus teagmhálacha seanbhunaithe rialta le páirtithe leasmhara tionscail, leis na Ballstáit agus le comhlachais trádála, bhíothas in ann méid cothrom faisnéise agus aiseolais a bhaineann leis an togra a bhailiú. D'ainneoin breithniú a dhéanamh ar ionchur atá ábhartha do roghanna beartais an togra, d'fhéadfadh iarmhairtí agus tionchair neamhbheartaithe an tionscnaimh seo a bheith ann amach anseo. Tá sé ar intinn ag an gCoimisiún an méid sin a shainithint a luaithe is féidir trí na nósanna imeachta láidre faireacháin a leagtar amach sa

Rialachán agus tabharfaidh sé aghaidh ar aon iarmhairtí neamhbheartaithe lena ngabhann modhanna agus gníomhaíochtaí oiriúnacha.

- 2.2.3. *Meastachán ar chost-éifeachtúlacht na rialuithe agus an bonn cirt atá leis sin (cóimheas ‘costais rialaithe ÷ luach na gcistí gaolmhara arna mbainistiú’) agus measúnú ar an leibhéal riosca earráide a mheastar a bheidh ann (tráth an íocaíocht a dhéanamh agus tráth an clár a dhúnadh)*

Ar an iomlán, éilítear leis an tionscnamh caiteachas foirne, d’fhéadfadh sé go n-éileofaí soláthar agus d’fhéadfadh sé go n-éileofaí socruithe riaracháin leis. Tá feidhm ag rialacha caighdeánacha maidir leis an gcineál sin caiteachais.

2.3. **Bearta chun calaois agus neamhrialtachtaí a chosc**

Sonraigh na bearta coisctheacha agus cosanta atá ann cheana nó atá beartaithe, e.g. ón Straitéis Frithchalaoise.

Áiríteoidh an Coimisiún go gcuirfidh an tArdán um ghlan-nialasacht na hEorpa, mar chomhlacht rialaithe, nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhrac i gcoinne na calaoise ag gach céim den phróiseas bainistíochta.

Áiríteoidh an Coimisiún go mbeidh bearta iomchuí i bhfeidhm ionas, nuair a chuirfear chun feidhme gníomhartha arna maoiniú faoi na gníomhartha ábhartha, agus an Gníomh um an Tionscal Glan-nialasachta á chur san áireamh, go gcosnófar leasanna airgeadais an Aontais trí bhearta coisctheacha a chur i bhfeidhm i gcoinne na calaoise, an éillithe agus aon ghníomhaíochtaí neamhdhleathacha eile, trí sheiceálacha éifeachtacha a dhéanamh agus, má bhraitear neamhrialtachtaí, trí na méideanna a íocadh go mícheart a aisghabháil agus, i gcás inarb iomchuí, trí phionóis riaracháin agus airgeadais a ghearradh a bheidh éifeachtach, comhréireach agus athchomhairleach.

Beidh cumhacht iniúchóireachta ag an gCúirt Iniúchóirí, ar bhonn doiciméad agus seiceálacha ar an láthair, a bhaineann leis an gClár. Féadfaidh an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF) seiceálacha ar an láthair agus cigireachtaí a dhéanamh ar oibreoirí eacnamaíocha a bhaineann go díreach nó go hindíreach leis an gcistiú sin i gcomhréir leis na nósanna imeachta a leagtar síos i Rialachán (Euratom, CE) Uimh. 2185/96 agus Rialachán 883/2013 d’fhonn a shuí ar tharla calaois, éilliú nó aon ghníomhaíocht neamhdhleathach ar bith eile a rinne difear do leasanna airgeadais an Aontais i ndáil le comhaontú deontais nó cinneadh deontais nó le conradh a bhaineann le cistiú ón Aontas. Beidh ar na Comhghnóthais aontú freisin don Chomhaontú Idirinstitiúideach an 25 Bealtaine 1999 idir Parlaimint na hEorpa, Comhairle an Aontais Eorpaigh agus Coimisiún na gComhphobal Eorpach maidir le himscrúduithe inmheánacha na hOifige Eorpaí Frith-Chalaoise (OLAF). Féadfaidh Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí Eorpaigh (OIPE) imscrúduithe a dhéanamh i gcomhréir leis na forálacha agus na nósanna imeachta a leagtar síos i Rialachán (AE) Uimh. 2017/193923 ón gComhairle d’fhonn imscrúdú a dhéanamh ar chionta coiriúla a dhéanann difear do leasanna airgeadais an Aontais.

3. AN TIONCHAR AIRGEADAIS A MHEASTAR A BHEIDH AG AN TOGRA/TIONSCNAMH

3.1. Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil agus na línte buiséid ar a n-imreofar tionchar

- Línte buiséid atá ann cheana

In ord cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne bhuiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir	LD/LN ⁷⁹ .	ó thíortha de chuid CSTE ⁸⁰	ó thíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasach ^a ⁸¹	ó thíortha eile	ioncam sannta eile
1	03.02.01.01	LD/ ND	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL
1	03.02.02.00	LD/ ND	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL
1	01.02.02.54	LD/ ND	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL	TÁ/ NÍL

- Línte nua buiséid atá á n-iarraidh

In ord cheannteidil agus línte buiséid an chreata airgeadais ilbhliantúil.

Ceannteidil an chreata airgeadais ilbhliantúil	Líne bhuiséid	Saghas caiteachais	Ranníocaíocht			
	Uimhir	LD/LN.	ó thíortha de chuid CSTE	ó thíortha is iarrthóirí agus tíortha is iarrthóirí ionchasach ^a	ó thíortha eile	ioncam sannta eile

⁷⁹ LD = Leithreasuithe difreáilte / LN = Leithreasuithe neamhdhifreáilte.

⁸⁰ CSTE: Comhlachas Saorthrádála na hEorpa.

⁸¹ Tíortha is iarrthóirí agus, i gcás inarb infheidhme, tíortha ó na Balcáin Thiar a d'fhéadfadh a bheith ina n-iarrthóirí.

3.2. An tionchar airgeadais a mheastar a bheidh ag an togra ar leithreasuithe

3.2.1. Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh aige ar leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí mar a mhínítear thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil	Uimhir	
--	--------	--

AS: GROW			Bliain 2023	Bliain 2024	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN
• Leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí											
Líne bhuiséid ⁸² 03.020101 – Oibriú agus forbairt an mhargaidh inmheánaigh earraí agus seirbhísí	Gealltanais	(1a)		0.180	0.180	0.180	0.180				0.720
	Íocaíochtaí	(2a)		0.060	0.180	0.180	0.180	0.120			0.720
Líne bhuiséid 03.02.02.00 — Chlár an Mhargaidh Aonair, colún FBM	Gealltanais	(1b)	2.500								2.500
	Íocaíochtaí	(2b)	0.500	2.000							2.500
Líne bhuiséid 01 02 02 54 — an Comhghnóthas um Hidrigin Ghlan	Gealltanais	(1b)	3.000								3.000
	Íocaíochtaí	(2b)	0.750	2.250							3.000
Leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na gclár sonrach ⁸³											
Líne bhuiséid		(3)									

⁸² De réir ainmníocht oifigiúil an bhuiséid.

⁸³ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid an Aontais (seanlínte ‘BA’) a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

IOMLÁN leithreasuithe le haghaidh AS GROW	Gealltanais	=1a+1b +3	5.500	0.180	0.180	0.180	0.180				6.220
	Íocaíochtaí	=2a+2b +3	1.25	4.310	0.180	0.180	0.180	0.120			6.220

• IOMLÁN leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí	Gealltanais	(4)	5.500	0.180	0.180	0.180	0.180			6.220
	Íocaíochtaí	(5)	1.250	4.310	0.180	0.180	0.180	0.120		
• IOMLÁN leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach clár sonrach		(6)								
IOMLÁN leithreasuithe faoi CHEANNTÉIDIL 1 den chreat airgeadais ilbhliantúil	Gealltanais	=4+ 6	5.500	0.180	0.180	0.180	0.180			6.220
	Íocaíochtaí	=5+ 6	1.250	4.310	0.180	0.180	0.180	0.120		6.220

Má tá tionchar ag an togra/tionscnamh ar níos mó ná ceannteideal oibríochta amháin, líon isteach an chuid thuas arís i gcás gach ceann de na ceannteidil sin:

• IOMLÁN leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí (gach ceannteideal oibríochta)	Gealltanais	(4)								
	Íocaíochtaí	(5)								
IOMLÁN leithreasuithe de chineál riaracháin arna maoiniú as imchlúdach na glár sonrach (gach ceannteideal oibríochta)		(6)								
IOMLÁN leithreasuithe faoi CHEANNTÉIDIL 1 go 6 den chreat airgeadais ilbhliantúil (Méid tagartha)	Gealltanais	=4+ 6								
	Íocaíochtaí	=5+ 6								
	Íocaíochtaí	=5+ 6								

Ceannteideal an chreata airgeadais ilbhliantúil	7	‘Caiteachas riaracháin’
--	----------	-------------------------

Chun an chuid seo a líonadh isteach, ba cheart leas a bhaint as na ‘sonraí buiséid de chineál riaracháin’ atá le hiontráil ar dtús san [Iarscríbhinn a ghabhann leis an Ráiteas Airgeadais Reachtach](#) (Iarscríbhinn 5 a ghabhann leis an gcinneadh ón gCoimisiún maidir leis na rialacha inmheánacha i ndáil le cur chun feidhme roinn an Choimisiúin de bhuiséad ginearálta an Aontais) agus a uaslódáiltear chuig an gcóras DECIDE chun críoch comhairliúcháin idirsheirbhíse.

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		Bliain 2023	Bliain 2024	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN
AS: GROW										
• Acmhainní daonna			0.513	0.513	0.513	0.513	0.513			2.565
• Caiteachas riaracháin eile			0.025	0.025	0.025	0.025	0.025			0.125
IOMLÁN AS GROW	Leithreasuithe		0.538	0.538	0.538	0.538	0.538			2.69

		Bliain 2023	Bliain 2024	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN
AS: ENER										
• Acmhainní daonna			0.513	0.513	0.513	0.513	0.513			2.565
• Caiteachas riaracháin eile										
IOMLÁN AS ENER	Leithreasuithe		0.513	0.513	0.513	0.513	0.513			2.565

IOMLÁN leithreasuithe faoi CHEANNTEIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil	(Iomlán gealltanais = Iomlán íocaíochtaí)		1.051	1.051	1.051	1.051	1.051			5.255
--	--	--	-------	-------	-------	-------	-------	--	--	--------------

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

		Bliain 2023	Bliain 2024 ⁸⁴	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN
IOMLÁN leithreasuithe faoi CHEANNTÉIDIL 1 go 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil		Gealltanais	5.500	1.231	1.231	1.231	1.231	1.051		11.457
		Íocaíochtaí	1.250	5.361	1.231	1.231	1.231	1.171		11.457

3.2.2. An t-aschur a mheastar a chisteofar le leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí

Leithreasuithe faoi chomhair gealltanais in EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Sonraigh cuspóirí agus aschuir			Bliain N		Bliain N+1		Bliain N+2		Bliain N+3		Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)						IOMLÁN	
	ASCHUIR																	
	↓	Saghas ⁸⁵	Meán chostas	Níl	Costas	Níl	Costas	Níl	Costas	Níl	Costas	Níl	Costas	Níl	Costas	Níl	Costas	Líon iomlán
CUSPÓIR SONRACH Uimh. 1 ⁸⁶ ...																		
- Aschur																		
- Aschur																		
- Aschur																		
Fo-iomlán le haghaidh chuspóir sonrach Uimh. 1																		

⁸⁴ Is í bliain N an bhliain a chuirfear tús le cur chun feidhme an togra/tionscnaimh. Is gá an chéad bhliain cur chun feidhme a mheastar a bheith ann a chur in ionad ‘N’ (mar shampla: 2021). Is gá an rud céanna a dhéanamh i gcás na mblianta eile.

⁸⁵ Is ionann aschuir agus táirgí agus seirbhísí atá le soláthar (e.g.: líon na malartuithe mac léinn a fhaigheann maoiniú, iomlán km de bhóithre a rinneadh, etc.).

⁸⁶ Mar a thugtar tuairise air i bpointe 1.4.2. ‘Cuspóirí sonracha...’

CUSPÓIR SONRACH Uimh. 2...																		
- Aschur																		
Fo-iomlán le haghaidh chuspóir sonrach Uimh. 2																		
IOMLÁIN																		

3.2.3. *Achoimre ar an tionchar a mheastar a bheidh aige ar leithreasuithe de chineál riaracháin*

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear leithreasuithe de chineál riaracháin mar a mhínítear thíos:

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

	Bliain 2023	Bliain 2024 ⁸⁷	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)	IOMLÁN
--	----------------	------------------------------	----------------	----------------	----------------	---	--------

CEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil									
Acmhainní daonna		1.026	1.026	1.026	1.026	1.026			5.13
Caiteachas riaracháin eile		0.025	0.025	0.025	0.025	0.025			0.125
Fo-iomlán CHEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil		1.051	1.051	1.051	1.051	1.051			5.255

Lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7⁸⁸ den chreat airgeadais ilbhliantúil									
Acmhainní daonna									
Caiteachas eile de chineál riaracháin									
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil									

⁸⁷ Is í bliain N an bhliain a chuirfear tús le cur chun feidhme an togra/tionscnaimh. Is gá an chéad bhliain cur chun feidhme a mheastar a bheidh ann a chur in ionad 'N' (mar shampla: 2021). Is gá an rud céanna a dhéanamh i gcás na mblianta eile.

⁸⁸ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid an Aontais (seanlínte 'BA') a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

Lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7⁸⁹ den chreat airgeadais ilbhliantúil									
Acmhainní daonna									
Caiteachas eile de chineál riaracháin									
Fo-iomlán lasmuigh de CHEANNTÉIDEAL 7 den chreat airgeadais ilbhliantúil									
IOMLÁN		1.051	1.051	1.051	1.051	1.051			5.255

Cumhdófar na hacmhainní daonna is gá agus caiteachas eile de chineál riaracháin le leithreasuithe ón Ard-Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhirt faoina gcúram cheana agus/nó atá ath-implonaithe laistigh den Ard-Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise a d'fhéadfai a thabhairt don Ard-Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil i bhfianaise na srianta buiséadacha.

⁸⁹ Cúnamh agus caiteachas teicniúil agus/nó riaracháin ar mhaithe le cláir agus/nó bearta de chuid an Aontais (seanlínte 'BA') a chur chun feidhme, taighde indíreach, taighde díreach.

3.2.3.1. Na hacmhainní daonna a mheastar a bheidh riachtanach

- ☐ Ní éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna.
- ☒ Éilíonn an togra/tionscnamh go n-úsáidfear acmhainní daonna mar a mhínítear thíos:

Sloinnfear an meastachán in aonaid de choibhéis lánaimseartha

			Bliain 2024	Bliain 2025	Bliain 2026	Bliain 2027	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)		
	• Poist don phlean bunaíochta (oifigigh agus foireann shealadach)								
20 01 02 01 (Ceannteathrú agus Oifigí Ionadaíocht an Choimisiúin)			6	6	6	6	6		
20 01 02 03 (Toscaireachtaí)									
01 01 01 01 (Taighde indíreach)									
01 01 01 11 (Taighde díreach)									
Línte buiséid eile (sonraigh)									
	• Foireann sheachtrach (i gcoibhéis lánaimseartha: FTE) ⁹⁰								
20 02 01 (AC, END, INT ón ‘imchlúdach iomlánaíoch’)									
20 02 03 (AC, AL, END, INT agus JPD sna toscaireachtaí)									
XX 01 xx yy zz ⁹¹	- sa cheanncheathrú								
	i dtoscaireachtaí								
01 01 01 02 (AC, END, INT - Taighde indíreach)									
01 01 01 12 (CA, INT, SNE - Taighde díreach)									
Línte buiséid eile (sonraigh)									
IOMLÁN			6	6	6	6	6		

Is é **XX** an réimse beartais nó an teideal buiséid lena mbaineann.

Soláthrófar na hacmhainní daonna is gá le baill foirne ón Ard-Stiúrthóireacht a bhfuil bainistíocht an bhiart faoina gcúram cheana agus/nó a ath-imlonnófar laistigh den Ard-Stiúrthóireacht, mar aon le haon leithdháileadh breise a d'fhéadfaí a thabhairt don Ard-Stiúrthóireacht atá i mbun bainistíochta faoi chuimsiú an nós imeachta maidir le leithdháileadh bliantúil i bhfianaise na srianta buiséidacha.

Cur síos ar na cúraimí a bheidh le déanamh:

Oifigigh agus pearsanra sealadach	Beidh triúr oifigeach AS GROW dá bhforáiltear faoin Acht seo i gceannas ar an Ardán um ghlan-nialasacht na hEorpa a chomhordú agus a eagrú. Bunaítear freagrachtaí an Ardáin san Acht. Cothóidh sé sin cur i bhfeidhm na mbeart faoin tionscnamh seo agus déanfaidh sé neamhaird ar fhorbairtí an bhoinn monaraíochta teicneolaíochta glan-nialasachta agus faireachán a dhéanamh orthu. Glacfaidh an triúr oifigeach ó AS ENER páirt in obair an Ardáin, tabharfaidh siad aiseolas ar na tionscadail straitéiseacha glan-nialasachta agus tacóidh siad le faireachán ar an nGníomh trí na Tuarascálacha Bliantúla ar Iomaíochas na dTeicneolaíochtaí Fuinnimh Ghlain.
-----------------------------------	--

⁹⁰ AC = Ball foirne ar conradh; AL= Ball foirne áitiúil; END= Saineolaí náisiúnta ar iasacht; INT= Ball foirne gníomhaireachta; JPD = Saineolaithe sóisearacha i dtoscaireachtaí.

⁹¹ Fo-uasteorainn le haghaidh foireann sheachtrach arna cumhdach ag leithreasuithe faoi chomhair oibríochtaí (na seanlínte 'BA').

3.2.4. Comhoiriúnacht don chreat airgeadais ilbhliantúil reatha

I gcás an togra/tionscnaimh seo:

- ☒ is féidir é a mhaoiniú ina iomláine trí athshannadh laistigh den cheannteideal ábhartha den Chreat Airgeadais Ilbhliantúil (CAI).

Mínigh an cineál athchláraithe a bhfuil gá leis, agus sonraigh na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha. Cuir tábla excel ar fáil i gcás athchlárú mór.

- ☐ is gá an corrlach gan leithdháileadh faoin gceannteideal ábhartha de CAI a úsáid agus/nó na hionstraimí speisialta a shainítear sa Rialachán maidir le CAI a úsáid.

Mínigh an méid a bhfuil gá leis, agus sonraigh na ceannteidil agus na línte buiséid lena mbaineann, na méideanna comhfhreagracha agus na hionstraimí atá beartaithe a úsáid.

- ☐ is gá athbhreithniú ar CAI.

Mínigh an méid a bhfuil gá leis, agus sonraigh na ceannteidil agus na línte buiséid lena mbaineann agus na méideanna comhfhreagracha.

3.2.5. Ranníocaíochtaí ó thríú páirtithe

I gcás an togra/tionscnaimh seo:

- ☒ ní dhéantar foráil maidir le cómhaoiniú le tríú páirtithe
- ☐ déantar foráil maidir leis an gcómhaoiniú le tríú páirtithe atá réamh-mheasta thíos:

Leithreasuithe in EUR milliúin (go dtí an 3ú deachúil)

	Bliain N ⁹²	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)			IOMLÁN
Sonraigh an comhlacht cómhainithe								
IOMLÁN leithreasuithe cómhainithe								

⁹²

Is í bliain N an bhliain a chuirfeadh tús le cur chun feidhme an togra/tionscnaimh. Is gá an chéad bhliain cur chun feidhme a mheastar a bheidh ann a chur in ionad 'N' (mar shampla: 2021). Is gá an rud céanna a dhéanamh i gcás na mblianta eile.

3.3. An tionchar a mheastar a bheidh ar ioncam

- ☐ Ní bheidh tionchar airgeadais ar bith ag an togra ar ioncam.
- ☒ Beidh an tionchar airgeadais seo a leanas ag an togra/tionscnaimh:
 - ☐ ar acmhainní dílse
 - ☒ ar ioncam eile
 - má tá an t-ioncam sannta do línte caiteachais, sonraigh sin ☐

EUR milliúin (go dtí an tríú deachúil)

Líne buiséid ioncaim:	Leithreasuithe atá ar fáil don bhliain airgeadais reatha	Tionchar an togra/tionscnaimh ⁹³						
		Bliain N	Bliain N+1	Bliain N+2	Bliain N+3	Iontráil na blianta ar fad a theastaíonn le fad an tionchair a thaispeáint (féach pointe 1.6)		
Airteagal		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

I gcás ioncam ilghnéitheach atá sannta, sonraigh na línte buiséid a n-imrítear tionchar orthu.

Aon rud eile (e.g. an modh nó an fhoirmle a úsáideadh chun an tionchar ar ioncam a ríomh nó aon fhaisnéis eile).

⁹³

A mhéid a bhaineann le hacmhainní dílse traidisiúnta (dleachtanna talmhaíochta, tobhaigh siúcra), ní mór na méideanna a luaitear a bheith ina nglanmhéideanna, i.e. méideanna comhlána agus 20 % de na costais bhailiúcháin a bheith bainte astu.

